

Undervisningsministeriet

Opgaver og samarbejde i vejledningen

En evaluering af gennemførelsesvejledningen
på de gymnasiale uddannelser

Maj 2006

Undervisningsministeriet

Opgaver og samarbejde i vejledningen

- En evaluering af gennemførelsesvejledningen på de gymnasiale uddannelser

Rambøll Management
Nørregade 7A
DK-1165 København K
Denmark

Tlf: 3397 8200
www.ramboll-management.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	1
1.1	Evalueringens rammer	2
1.2	Evalueringens formål	3
2.	Resumé	6
3.	Prioritering og organisering af vejledningen	12
3.1	Ledelse, styring og organisering af vejledningen	12
3.2	Vejledernes uddannelse	21
3.3	Opsummering	22
4.	Opgaver i vejledningen	24
4.1	Tidsforbrug på opgaver og formål i vejledningen	24
4.2	Vejledning af elever med særlige behov	30
4.3	Elevernes kontakt til vejledningen	32
4.4	Opsummering	38
5.	Aktiviteter i vejledningen	40
5.1	Sammenhænge mellem vejledningens aktiviteter og emner	40
5.2	Vurderinger af vejledningen	50
5.3	Opsummering	57
6.	Sammenhæng i vejledningen	59
6.1	Vejledningen på skolen	59
6.2	Samarbejdet med UU-centre	64
6.3	Samarbejdet med Studievalg	73
6.4	Opsummering	80
	Bilag: Evalueringens datakilder	82

1. Indledning

I nærværende rapport præsenterer Rambøll Management resultater fra en evaluering af gennemførelsesvejledningen på de gymnasiale uddannelser, der er gennemført for Undervisningsministeriet i perioden februar – maj 2006.

Evalueringen har særligt fokus på gennemførelsesvejledningen og de opgaver, der er integreret i denne. Tilgrænsende vejledning, som eksempelvis den faglige/metodiske vejledning, vejledning fra UU-vejledere og vejledning fra vejledere fra Studievalg, vil blive berørt i det omfang, den har relevans for kvaliteten af og arbejdet med gennemførelsesvejledningen.

Evalueringen fokuserer overordnet på 4 temaer:

- **Prioritering og organisering af vejledningen**
Herunder kortlægges og analyseres, hvordan vejledningen prioriteres, hvordan vejledningen er organiseret, og hvilken uddannelsesmæssig baggrund vejlederne har. Dette gøres i kapitel 3.
- **Opgaver i vejledningen**
Herunder kortlægges og analyseres, hvilke opgaver vejlederne anvender tid på, hvor mange ressourcer vejlederne anvender, og hvordan vejlederne er opsøgende i forhold til elever med vejledningsbehov. Dette gøres i kapitel 4.
- **Aktiviteter i vejledning**
Herunder kortlægges og analyseres, hvad der vejledes om, hvordan der vejledes, hvordan eleverne vurderer vejledningen, og hvordan vejledningen styrker deres valgkompetencer. Dette gøres i kapitel 5.
- **Sammenhæng i vejledning**
Herunder kortlægges og analyseres sammenhængen mellem gennemførelsesvejledningen, vejledningen i regi af UU-centre og Studievalg. Dette gøres i kapitel 6.

Overordnet bygger evalueringen på: (1) en spørgeskemaundersøgelse blandt de gymnasiale uddannelsers rektorer/uddannelsesledere (97 % har besvaret undersøgelsen), (2) en spørgeskemaundersøgelse blandt gennemførelsesvejledere på de gymnasiale uddannelser, hvor der er udpeget en vejleder pr. uddannelsesinstitution (98 % har besvaret undersøgelsen), (3) en spørgeskemaundersøgelse blandt 2895 elever på 60 af landets gymnasiale uddannelser (57 % har besvaret undersøgelsen) og (4) telefoninterview med 25 vejledere fra stx, hf, hhx og htx. De første tre dele af dataindsamlingen er foretaget således, at evalueringen er repræsentativ. I rapportens bilag findes en nærmere præsentation af evalueringens datakilder.

Indledningsvist skal det bemærkes, at evalueringen dækker stx, hhx, htx og hf. Stx og hf er forskellige uddannelser med forskellige typer af elever, og der er afsat flere timer til vejledning på hf. I rapporten skelnes der systematisk mellem stx, hhx og htx, mens der kun skelnes mellem stx og hf i de tilfælde, hvor datasættet viser signifikant forskelle i praksis. Dette skyldes, at der kun er 11 'rene' hf-institutioner, hvor resten af institutionerne både har stx og hf på samme uddannelsesinstitution.

1.1 Evalueringens rammer

Der er to afgørende reformer på uddannelsesområdet, som udgør rammebetingelser for nærværende evaluering. Denne ene reform er vejledningsreformen, som trådte i kraft den 1. august 2004. Reformen medførte blandt andet etableringen af UU-centre (Ungdommens Uddannelsesvejledning) og Studievalg, som skal stå for vejledningen til de videregående uddannelser.

Den anden reform er gymnasireformen, der trådte i kraft 1. august 2005. En afgørende målsætning i gymnasireformen er at styrke elevernes valgkompetencer i forhold til det rette valg af uddannelse efter gymnasiet. Derfor spiller vejledningen af eleverne under deres uddannelse en central rolle for en succesfuld implementering af gymnasireformen.

I Undervisningsministeriets bekendtgørelse om vejledning om gennemførelse af uddannelser på Undervisningsministeriets område hedder det bl.a.:

Vejledningen skal understøtte elevens evne til at træffe de valg, som indgår i tilrettelæggelsen af den enkeltes uddannelse med forståelse for sammenhængen mellem disse valg og det efterfølgende uddannelses- eller beskæftigelsesønske, samt understøtte elevens mulighed for at tilegne sig brede uddannelses- og studiekompetencer, herunder studiemetoder, hensigtsmæssige læse- og arbejdsvaner samt samarbejdsformer¹.

Vejledningen af gymnasieelever karakteriseres af forskellige funktioner og ansvarsforankringer². Vejledningen kan således inddeles i tre typer:

- Gennemførelsesvejledning
- Faglig og metodisk vejledning
- Uddannelses- og erhvervsvejledning.

Gennemførelsesvejledning foregår på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner og varetages af vejledere. Vejledningen skal dels understøtte elevens gennemførelse af uddannelsen, dels understøtte elevens evne til at træffe de valg, som indgår i tilrettelæggelsen af uddannelsen samt give eleverne mulighed for at tilegne sig studiemetoder, hensigtsmæssige arbejdsvaner og samarbejdsformer. Vejledningen skal således sikre, at eleven på hensigtsmæssig vis fastholdes i uddannelsen, og at eleven forstår sammenhængen mellem sine ønsker for uddannelse og beskæftigelse og de valg vedkommende tager undervejs i uddannelsen. Uddannelses- og beskæftigelsesperspektivet indgår i vejledningen, når det er relevant, fx i forhold til valg af valgfag og studieretningsfag eller ved at gøre dem valgparate. Vejledningen foregår løbende, men har særlige fokusperioder, bl.a. ved overgangen fra grund- til studieretningsforløb, eller hvis eleven får lave karakterer, forsømmer meget, ikke afleverer opgaver etc. Der anvendes både individuelle og kollektive vejledningsmetoder, og vejledningen skal spille sammen med de regionale vejledningscentres uddannelses- og erhvervsvejledning.

Den faglige og metodiske vejledning foregår i uddannelsestiden og gennemføres af faglærere og lærerteams på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Fokus er på faglig og metodisk vejledning i de enkelte fag og i spillet mellem fag, herunder i forhold til studie- og notatteknik samt lektie-

¹ § 1, stk. 2 i Bekendtgørelse om vejledning om gennemførelse af uddannelser på Undervisningsministeriets område, BEK nr. 298 af 28. april 2004.

² Jævnfør Vejledning til bekendtgørelse om uddannelsen til studentereksamen, BEK nr. 1348 af 15. december 2004, Undervisningsministeriet, 2005.

læsningsmetoder. Dette arbejde indgår som en forpligtende del af samarbejdet om studieplanen og dens gennemførelse.

Uddannelses- og erhvervsvejledning. Denne type vejledning er forankret hos de regionale vejledningscentre, Studievalg. Uddannelses- og erhvervsvejledningen ligger uden for gymnasieelevernes uddannelses- og omfatter både kollektive og individuelle vejledningsaktiviteter. Vejledningen skal give de unge kendskab til de videregående uddannelser og hertil knyttede jobmuligheder.

Desuden foregår der vejledning til forskellige målgrupper blandt børn og unge i landets **UU-centre**, herunder til unge, der ikke er i en tilfredsstillende vejlednings-, uddannelses- eller beskæftigelsessituation. Unge under 25 år, der afbryder en ungdomsuddannelse, skal således henvises videre til et UU-center af den uddannelsesinstitution, de er frafaldet.

De gymnasiale uddannelsesinstitutioners gennemførelsesvejledning grænser således op til de forskellige andre vejledningsindsatser, hvilket betyder, at vejledningsindsatsen på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner skal koordineres, så den hænger sammen med tilgrænsende vejledningsformer for at sikre sammenhæng i elevens gang gennem hele uddannelsessystemet.

1.2 Evalueringens formål

Denne evaluering har særligt fokus på gennemførelsesvejledningen på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner og de opgaver, der varetages som en del af denne, men den tilgrænsende vejledning vil blive berørt i det omfang, den har relevans for kvaliteten af og arbejdet med gennemførelsesvejledningen³.

Evalueringen har til formål at undersøge, hvilke opgaver der varetages i vejledningen, hvorvidt den virker understøttende for elevernes valgkompetencer, og hvorvidt gennemførelsesvejledningen hænger sammen med den faglige/metodiske vejledning, der varetages af faglærere, den vejledning, der varetages i regi af Studievalg, og den vejledning, der foregår i regi af UU-centrene.

I evalueringen kan der identificeres tre delopgaver:

1.2.1 Opgaver i vejledningen

Delopgave 1 fokuserer på gennemførelsesvejledningen og de opgaver, som vejlederne varetager i vejledningen⁴.

Delopgave 1 har således til formål at afdække, hvilke opgaver der varetages, hvordan opgaverne prioriteres i forhold til andre opgaver, og hvordan vej-

---

³ En central målsætning for regeringen er, at så mange som muligt efter grundskolen skal vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse, og i den sammenhæng er det fx vigtigt, at de gymnasiale uddannelsesinstitutioner samarbejder med grundskolerne om, hvilke krav de gymnasiale uddannelser stiller til eleven og hvilke muligheder, der ligger i og efter uddannelsen. Dette kunne være i forhold til elevernes uddannelsesplaner. Endvidere kan de unges forudsætninger for at vælge, påbegynde og gennemføre en videregående uddannelse styrkes gennem samarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner – eksempelvis direkte eller på regionalt niveau. Endelig skal de gymnasiale uddannelsesinstitutioner samarbejde med UU'erne i forhold til elever, der afbryder uddannelsen, eller elever, der overvejer frafald.

⁴ Evalueringen vil belyse vejledernes arbejde i forhold til de beskrevne opgaver i § 3 i Bekendtgørelse nr. 298 af 28/4/2004, Undervisningsministeriet.

ledningen prioriteres på de forskellige gymnasier. I forhold til delopgave 1 skal der blandt andet besvares følgende spørgsmål:

- Hvilke opgaver varetages i vejledningen?
- Hvor meget tid anvender vejlederne på hvilke opgaver?
- Hvad opfatter vejlederne som centrale og mindre centrale opgaver i vejledningen?
- Hvordan prioriterer vejlederne deres vejledningsopgaver (herunder i forhold til andre opgaver)?
- Varetager vejlederne de opgaver, der er beskrevet i bekendtgørelsen, og varetager vejlederne andre opgaver, som ikke er defineret i bekendtgørelsen?
- Hvilken rolle spiller rektorerne i prioriteringen af vejledernes opgaver? Er det eksempelvis vejlederne selv, der prioriterer deres tid, eller har rektorerne fastlagt bestemmelser for, hvordan tiden på vejledning skal anvendes?
- Hvilken uddannelsesmæssig baggrund har vejlederne?
- Er der på gymnasierne formuleret retningslinjer eller planer for, hvilke vejledningsopgaver der skal varetages, hvordan tiden skal prioriteres, hvordan hænger gennemførelsesvejledningen sammen med andre vejledningsaktiviteter etc.?

1.2.2 *Styrkelse af elevernes valgkompetencer*

Delopgave 2 fokuserer med udgangspunkt i gennemførelsesvejledningen på, hvorvidt og hvordan elevernes valgkompetencer styrkes. Fokus omfatter både, hvordan uddannelsesinstitutionerne arbejder med at styrke elevernes valgkompetencer, dvs. anvendte metoder og aktiviteter, og hvorvidt elevernes valgkompetencer faktisk øges via vejledningen. I forhold til delopgave 2 skal der blandt andet besvares følgende spørgsmål:

- Hvilke individuelle metoder og aktiviteter anvender uddannelsesinstitutionerne for at styrke de unges valgkompetencer i forhold til valg af studieretning, valgfag mv., der indgår i uddannelsen?
- Hvilke individuelle metoder og aktiviteter anvendes i vejledningen om faglige og personlige forhold, der har betydning for om eleven gennemfører uddannelsen?
- Hvilke kollektive metoder og aktiviteter anvendes i vejledningen om forhold, der er fælles for grupper af elever, herunder uddannelsens opbygning og mål, fag, valgfag, niveauer, studiemetoder og -regler, økonomiske og sociale forhold, UU'erne og de regionale vejledningscentre mv.
- Hvilke metoder og aktiviteter anvender uddannelsesinstitutionerne for at styrke valgkompetencen hos elever med særlige behov?
- Hvordan oplever eleverne vejledningen?
- Hvordan vurderer eleverne selv egne valgkompetencer?

1.2.3 *Sammenhæng og grænseflader til andre former for vejledning*

Delopgave 3 fokuserer med udgangspunkt i gennemførelsesvejledningen på, hvorvidt og hvordan de gymnasiale uddannelsesinstitutioner samarbejder og koordinerer med de vejledningsindsatser, der grænser op til den gymnasiale vejledningsindsats. I forhold til delopgave 3 skal der blandt andet besvares følgende spørgsmål:

- Hvordan tænker gymnasierne vejledningen ind i forhold til andre vejledningsindsatser og aktører?

- Hvorvidt og hvordan samarbejdes og sikres sammenhængen mellem de forskellige vejledningsindsatser?
- Hvilke drivkræfter/barrierer er der for, at de gymnasiale uddannelsesinstitutioner samarbejder med de forskellige aktører?

2. Resumé

Evaluering har fokus på gennemførelsesvejledningen og de opgaver, der varetages som en del af denne, hvor også den tilgrænsende vejledning vil blive behandlet i det omfang, den har relevans for kvaliteten af og arbejdet med gennemførelsesvejledningen.

Formålet med evalueringen er at undersøge, hvilke opgaver der varetages i vejledningen, hvorvidt den virker understøttende for elevernes valgkompetencer, og hvorvidt gennemførelsesvejledningen hænger sammen med den faglige/metodiske vejledning, der varetages af faglærere, den vejledning, der varetages i regi af Studievalg, og den vejledning, der foregår i regi af UU-centrene. Evalueringen har haft fokus på fire overordnede temaer:

- Prioritering og vejledernes baggrund
- Opgaver og ressourceforbrug i vejledning
- Vejledningsaktiviteter i vejledningen
- Sammenhængen i vejledningen.

I det følgende vil hovedresultaterne i forhold til de 4 temaer blive gennemgået.

Prioritering og vejledernes baggrund

Evalueringen peger overordnet på, at hhx- og htx-institutionerne samt hf anvender flest timer på vejledningen. Dette er både for institutionerne som helhed og pr. elev. Ressourceforbruget i vejledningen på stx og hf følger den overenskomst, der gælder for vejledning på de to uddannelser.

Vejledningsreformen fra 2004 har ikke betydet, at gennemførelsesvejledningen prioriteres lavere. Det er rektorernes og uddannelsesledernes vurdering, at gennemførelsesvejledning prioriteres på samme niveau:

- 65 % af rektorerne og uddannelseslederne vurderer, at gennemførelsesvejledningen prioriteres på samme niveau som før vejledningsreformen.
- Ca. 33 % af rektorer og uddannelseslederne vurderer, at gennemførelsesvejledningen prioriteres højere efter vejledningsreformen.

Det er samtidig vurderingen, at der anvendes de samme ressourcer på gennemførelsesvejledningen som før vejledningsreformen. Ca. 50 % af rektorerne og uddannelseslederne vurderer, at der anvendes samme antal ressourcer på gennemførelsesvejledningen som før vejledningsreformen.

Vejledningen er vigtig for uddannelsesinstitutionerne. Vejledningen har i nogen grad rektorers og uddannelseslederes daglige bevågenhed, men samtidig er rektorer og uddannelsesledere ikke så dybt involveret i vejledningen og ikke inde for at prioritere. Rektorernes er ikke involveret i prioritering af vejledernes tid – uanset om det gælder fastsættelsen af overordnede bestemmelser for, hvordan vejledernes tid skal anvendes, eller om det gælder den løbende prioritering af vejledernes tid. Rektorer og uddannelsesledere deltager i vejledning på et overordnet koordineringsniveau.

Der er hyppigere retningslinjer for vejledning på hhx og htx set i forhold til stx, hvilket sandsynligvis skyldes at de førstnævnte institutioner typisk består af flere uddannelser. Ca. 50 % af hhx- og htx-institutionerne har udarbejdet retningslinjer for vejledningen, mens 30 % af stx-institutionerne har

gjort dette. Retningslinjerne indeholder typisk bestemmelser om opgaver og aktiviteter i vejledningen.

Vejledningen er typisk organiseret sådan, at der er et vejledningsteam, som fordeler opgaver, og vejlederne får tildelt klasser, som de følger gennem hele uddannelsen. I gennemsnit har 90 % af institutionerne valgt denne organisering. Her indenfor kan vejlederne få tildelt bestemte ansvarsområder, som eksempelvis ansvar for bestemte elevgrupper.

Evalueringen peger på, at der ikke foregår en systematisk kvalitetssikring og evaluering af vejledningen på institutionerne. Nogle institutioner foretager en evaluering af vejledningen typisk i form af årlige evalueringer, der foretages for hele institutionens arbejde. Vejlederne følger dog aktivt med i nye tiltag og størstedelen af vejlederne har været på efteruddannelse inden for de seneste 3 år. Der er imidlertid typisk tale om deltagelse i konference, temadag og lignende.

Langt hovedparten af vejlederne har en vejlederuddannelse. Det er 83 % af vejlederne, der har en formel vejlederuddannelse. 92 % af vejlederne fra stx/hf med en formel vejlederuddannelse har taget Undervisningsministeriets gamle vejlederuddannelse. 73 % af vejlederne fra htx og 80 % af vejlederne fra htx med en formel vejlederuddannelse har taget DEL's vejlederuddannelse. De øvrige vejledere har diplomuddannelse mv.

Vejledningsopgaver og ressourceforbrug

Vejlederne anvender i gennemsnit 1/3 af deres samlede arbejdstid på vejledning, hvoraf over halvdelen af deres vejledningstid anvendes på individuel og kollektiv vejledning af elever på gymnasiet.

Vejlederne bruger i gennemsnit 14 % af deres vejledningstid på at vejlede kommende elever, hvilket efter Rambøll Managements vurdering ikke er hensigtsmæssigt set i lyset af, at UU-centrene har ansvaret for denne del. Der er forskelle på uddannelserne, og hvor meget tid vejlederne anvender på at vejlede i forhold til eleverne personlige og sociale problemer. Vejledere på stx bruger mest tid på denne del (40 % af tiden) og vejledere på htx bruger mindst tid på denne del (30 % af tiden). 5 % af vejledernes tid går med at vejlede om mulighederne for vejledning hos UU og Studievalg.

Der anvendes klart mest tid på den individuelle vejledning, og det er særligt elever, som har sociale og personlige problemer, der fylder meget i vejledningen. 63 % af vejledningstiden går med at vejlede elever med sociale og personlige problemer. Dernæst kommer elever med motivationsproblemer (17 % af vejledningstiden) og endeligt elever med faglige problemer (10 % af vejledningstiden). Talentfulde eller dygtige elever fylder kun meget lidt i vejledningen. Det er vurderingen fra vejlederne, at faglærerne primært har ansvaret for denne gruppe af elever.

Det er primært henvendelser fra elevens lærere og vejlederens deltagelse i lærerteamenes lærerforsamlingsmøder, som anvendes til at identificere elever med et vejledningsbehov, og dernæst er karakterdata samt fraværdata hyppige kilder til at identificere eleverne med. 98 % af vejlederne svarer, at de bruger henvendelser fra elevens lærere til at identificere elever med et vejledningsbehov. 93 % af vejlederne angiver, at de anvender fraværdata, og 87 % angiver, at de anvender karakterdata. Det er dog ikke et enten/eller. Det er ganske vist den vigtigste kilde, men er også tale om, at vejlederne anvender forskellige kilder samtidig.

Ca. 75 % af vejlederne er selv opsøgende i forhold til elever, der har et vejledningsbehov. Der er typisk ikke udarbejdet retningslinjer for identifikation af elever med et vejledningsbehov, men vejlederne vil overordnet have bestemte fremgangsmåder. 49 % af eleverne opsøger selv en vejleder typisk for at få vejledning om studieretningsvalg, valg af valgfag og krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser. Der er 55 % af eleverne, som ønsker vejledning om valgfag, 39 % af eleverne, der ønsker vejledning om valg af studieretning, og 36 % af eleverne, der ønsker vejledning om krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser.

Aktiviteter i vejledningen

Evalueringen peger på, at de emner, som flest elever har fået vejledning om, er faktuelle forhold omkring uddannelserne i form af uddannelsernes opbygning, mål og studieregler samt fag, valgfag og niveauer i uddannelsen. Ca. 80 % af eleverne har modtaget vejledning om disse forhold. Dette er nogle faktuelle spørgsmål, som alle har brug for viden om.

Omvendt er der betydeligt færre elever, der giver udtryk for, at de har fået vejledning om dels valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv, dels muligheden for vejledning hos UU og Studievalg:

- 46 % af eleverne angiver, at de har modtaget vejledning om valgfagenes betydning for senere valg af uddannelse og erhverv.
- 39 % af eleverne angiver, at de har modtaget vejledning om muligheden for vejledning hos UU-centrene og Studievalg.

Det tegner et billede af, at koblingen mellem gennemførelsesvejledningen og det mere langsigtede uddannelsesperspektiv kan være vanskelig for eleverne, og at der vejledningsmæssigt er et behov for at sætte mere fokus herpå.

I forhold til valg af aktiviteter fremgår det af elevernes svar, at de modtager både kollektiv og individuel vejledning om mange emner. Svarene varierer dog en del mellem emner. Vejledning om økonomiske og sociale forhold gives således ofte individuelt, men i forhold til dette emne modtager mange også kollektive orienteringer om især SU-regler. I forhold til en række emner er vejledningen oftest kollektiv. Det gælder i forhold til vejledning om studiemetoder mv., samt orienteringer om UU, Studievalg og Uddannelsesguiden på Internettet.

I forhold til vejledning om valgfagenes langsigtede betydning er der mest vægt på individuel vejledning. Analyserne viser endvidere, at elevernes tilfredshed med vejledningen og virkningerne af vejledningen klart er mere positiv, når de har fået individuel vejledning.

Der er meget få elever, der angiver at være meget tilfredse med vejledningen samlet set, men sammen med de mange, der svarer, at de er tilfredse, udgør de lidt over halvdelen. Når man spørger mere specifikt til enkelte emner er billedet dog mere positivt, da der er en klar overvægt af tilfredse i forhold til alle specifikke vejledningsemner. Elevernes vurderinger af deres eget udbytte af vejledningen er mere moderate end af tilfredsheden, men mønstrene er grundlæggende de samme i forhold til, at vejledningens virkninger vurderes mest positivt blandt de elever, der har fået individuel vejledning.

Der er en del forskelle mellem de forskellige uddannelsestyper:

- Først og fremmest adskiller hf'erne sig, da de i højere grad end de øvrige elevgrupper modtager individuel vejledning, hvilket hænger

sammen med, at der generelt er afsat flere vejledningstimer til hf-elever. Den individuelle vejledning giver sig også udslag i, at hf'erne er de mest tilfredse med vejledningen.

- Stx-eleverne er mere tilfredse med vejledningen om valgfagernes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv end det generelle billede, og stx'erne er – sammen med hf'erne – de mest tilfredse med vejledningen om generelle studiemetoder mv. Endelig er forholdsvis mange stx-elever enige i, at de har fået tilstrækkelig vejledning til at gennemføre deres uddannelse samt vejledning i forbindelse med at træffe valg af fag og studieretning under deres uddannelse.
- Hhx'erne er den uddannelsesgruppe, hvor færrest er tilfredse med vejledningen. Hhx'erne har i betydelig lavere grad fået individuel vejledning om konsekvenserne af forskellige valgfag mv. Endvidere viser undersøgelsen, at man ikke er kommet så langt med at implementere vejledning om studiemetoder mv. på hhx-institutionerne.
- Htx'erne er den gruppe, hvor flest er tilfredse med vejledning om valgfag og niveauer, samt konsekvenserne af valgene under uddannelsen. Til gengæld er eleverne her ikke så tilfredse med vejledning i studiemetoder mv. på linje med hhx'erne. Det er således primært på stx og hf, at vejledningen om dette emne fungerer godt.

Sammenhængen i vejledningen

Faglærere og vejledere

Evalueringen peger på, at der er et godt samarbejde mellem vejledere og faglærere om vejledningen på skolen. Der er en høj grad af tilfredshed med samarbejdet. 90 % af vejlederne er i høj grad tilfredse med samarbejdet. Ca. 40 % af eleverne er enige i, at den vejledning de modtager fra deres faglærer, supplerer den vejledning de modtager fra deres vejleder.

Typisk har institutionerne organiseret vejledningen og samarbejdet om vejledningen på en sådan måde, at der sker en koordinering mellem faglærere og vejledere. Eleverne er også overvejende enige i, at den vejledning, de modtager fra deres faglærer, er et godt supplement til den vejledning, de modtager fra deres vejleder.

Sammenhængen i den faglige/metodiske vejledning, som her forstås som vejledning om studiemetoder, notatteknik, lektiehjælp etc., er dog mindre klar. Vejlederne vil typiske give en generel introduktion til studiemetoder, studievaner og lignende, men evalueringen peger på, at der ikke bliver fulgt systematisk op på denne del, hverken af faglærere eller vejledere. Det er Rambøll Managements vurdering, at der er behov for at fokusere på at skabe en bedre sammenhæng.

UU

Vejlederne samarbejder i gennemsnit med 1-2 UU-centre. Der gives ikke særskilte vejledningsressourcer til dette samarbejde. Typisk samarbejder vejlederne med UU om orienteringsmøder i grundskolen og brobygningsforløb. Særligt hhx har en høj grad af samarbejde i forhold til disse to områder. Der er til gengæld en lav grad eller slet ingen samarbejde omkring de enkelte elever:

- 60 % af vejlederne samarbejder slet ikke med UU om at forebygge, at en elev falder fra en uddannelse.
- 49 % har slet ikke videndeling om elever, der er i risiko for frafald.

Det er Rambøll Managements vurdering, at dette ikke er hensigtsmæssigt set i forhold til, at der skal foregå en koordineret indsats netop i forhold til denne målgruppe. Der, hvor der er et samarbejde, er i forhold til at sende eleverne videre til en anden uddannelse, når eleven *har* besluttet at afbryde uddannelsen. Der er dog markant forskelle mellem uddannelser, hvor vejledere fra htx generelt har en højere grad af samarbejde med UU, mens vejledere fra stx har den laveste grad af samarbejde.

Vejlederne er overordnet tilfredse med samarbejdet med UU, og ca. 40 % af vejlederne er tilfredse eller meget tilfredse med samarbejdet, hvilket er positivt, da det er forholdsvis få vejledere, som er direkte utilfredse. Der er dog kun mellem 15 % og 26 % af vejlederne er i meget høj grad tilfredse i forhold til samarbejdet omkring de enkelte elever, hvilket peger på, at der kan ske en styrkelse af samarbejdet omkring den enkelte elev. Det er dog en relativ lille andel af vejledere, som ser et behov for, at UU-centre skal spille en større rolle i vejledningen. Eleverne er mindre positive (set i forhold til deres vurdering af vejledningen på skolen) i deres vurdering af sammenhængen mellem gennemførelsesvejledningen og UU-centret. 16 % af eleverne er enige i, at den vejledning de har modtaget fra deres vejleder på uddannelsesinstitutionen supplerer den vejledning de har modtaget fra UU. Det er Rambøll Managements vurdering, at gennemførelsesvejledningen til dels hænger sammen i forhold til UU's vejledning. Der er et godt samarbejde omkring særligt brobygningsforløb og et godt samarbejde på et overordnet niveau, men evalueringen peger på, at samarbejdet kan styrkes særligt i forhold til de enkelte elever, og elever, der er i risiko for at falde fra en uddannelse.

Studievalg

I forhold til Studievalg er der typisk et samarbejde omkring studievalgsarrangementer og karrieredage. Derudover har vejledere fra Studievalg typisk også individuel træffetid på de forskellige institutioner. Heller ikke i forhold til Studievalg er der et markant samarbejde omkring de enkelte elever. Samarbejdet er på et mere overordnet niveau. Vejlederne er overvejende tilfredse med samarbejdet og er mere tilfredse med samarbejdet med Studievalg end samarbejdet med UU. Mellem 52 % og 66 % af vejlederne er tilfredse eller meget tilfredse med samarbejdet med Studievalg.

Der er dog en relativ høj andel af vejlederne i telefoninterviewene, som vurderer, at opdelingen mellem gennemførelsesvejledningen og studievalg er kunstig og ikke imødekommer de fleste elevers behov for vejledning. Der er en del vejledere, som gerne så et større samarbejde med Studievalg forud for elevernes valg af studieretning og valgfag, men Studievalg mangler – ifølge en del vejledere – viden om den enkelte elev samt om de forskellige institutioners fagudbud.

Eleverne vurderer overordnet set, at vejledningen fra vejlederen og vejledningen fra Studievalg supplerer hinanden godt, men eleverne er ikke nær så positive i deres vurdering af denne sammenhæng, som de var i deres vurdering af sammenhængen i vejledningen på skolen. Ca. 20 % af eleverne er enige i, at den vejledning de har modtaget af deres vejleder på uddannelsesinstitutionen supplerer den vejledning de har modtaget fra Studievalg.

Det er overordnet set Rambøll Managements vurdering, at gennemførelsesvejledningen hænger sammen med vejledningen fra Studievalg, eksempelvis i forhold til generelle vejledningstiltag som studievalgsarrangementer. Der synes dog at være et behov for at skabe en større sammenhæng mellem studieretnings- og valgfagsvejledningen og vejledning fra Studievalg. Samti-

dig med, at vejledningen kan koordineres bedre og særligt styrkes i forhold til de enkelte elever.

3. Prioritering og organisering af vejledningen

I dette kapitel kortlægges og analyseres de forskellige opgaver i gennemførelsesvejledningen, herunder hvordan vejledningen prioriteres og tilrettelægges.

I afsnit 3.1 gennemgås prioriteringen, styringen og organiseringen af vejledningen. I afsnit 3.2 forholder vi os til vejledernes baggrund, herunder erfaring, uddannelsesmæssige baggrund og graden af efteruddannelse.

3.1 Ledelse, styring og organisering af vejledningen

3.1.1 Prioriteringen af vejledningsopgaver på institutionerne

Rektorerne og uddannelseslederne er blevet bedt om at oplyse, hvor mange timer der er afsat pr. vejleder til vejledning pr. klasse.

Tabel 1 – Vejledningstimer afsat pr. klasse opdelt på klassetrin – gennemsnit

Hvor mange timer er der afsat til gennemførelsesvejledning opdelt på klassetrin? – Rektorer/uddannelsesledere	1. år	2. år	3. år	Antal
Hhx	79	72	74	13
Htx	88	76	65	5
Stx/hf	75	54	54	108
Hf	109	107	-	60

Mange uddannelsesledere på hhx og htx har ikke kunnet besvare dette, da de ikke i så høj grad som stx prioriterer vejledningen ud fra dette. Spørgsmålet er enklere at besvare for stx-rectorerne, da stx er styret af en overenskomst, hvor der skal afsættes 83 timer pr. klasse i 1. g og 56 timer i 2. og 3. g. For hf er der afsat 112 timer pr. klasse.

Det fremgår af tabellen ovenfor, at stx-rectorerne svar ligger tæt op af overenskomsten for såvel gymnasieklasserne som hf. De rapporterede tal er lidt lavere end overenskomstens normtal, men afvigelserne er begrænsede.

På 1. år er der ikke så stor variation mellem hhx, htx og stx, dog bruger htx lidt flere timer. Hf ligger dog for begge år betydeligt højere end de øvrige uddannelsestyper. Hf ligger så højt, at der i gennemsnit er afsat 33 vejledningstimer mere til en hf-klasse samlet set over to år end til en stx-klasse over tre år.

På 2. og 3. år reduceres antallet af timer lidt sammenlignet med 1. år, men mest på stx. Niveauet bliver herefter lavere på stx end htx og hhx. På stx er gennemsnittet 54 timer pr. klasse i 2. og 3. g, hvilket ligger meget tæt på de 56 timer, der er fastsat i overenskomsten.

Ovenstående opgørelser skal dog tages med det forbehold, at forholdsvis få hhx- og htx-uddannelsesledere har kunnet besvare spørgsmålet. Opgørelserne for hhx og htx bør derfor suppleres med uddannelsesledernes besvarelser af, hvor mange timer, der samlet anvendes på gennemførelsesvejledning. Dette timetal har vi divideret med antallet af klasser for at kunne opgøre det gennemsnitlige antal af vejledningstimer pr. klasse, jf. tabellen herunder.

Tabel 2 – Vejledningstimer pr. klasse

Timer pr. klasse	Gennemsnit	Median	Antal	Max	Min	Standardafvigelse
Hhx	110	95	40	325	33	63
Htx	128	86	26	500	50	117
Stx-institutioner	69	66	58	128	26	15
Hf-institutioner	166	129	15	366	67	97
Institutioner med både hf og stx	79	75	50	193	35	21

Gennemsnitstallene trækkes meget op af nogle få høje observationer for nogle uddannelses typer, og derfor giver mediantallene formentligt et mere dækkende billede af gennemførelsesvejledningen på hhx, htx og hf. Disse tal understøtter konklusionen ovenfor i forhold til, at der anvendes mindst tid til vejledning på stx og mest på hf, mens hhx og htx ligger i en mellemgruppe.

Rektorerne og uddannelseslederne er blevet bedt om at oplyse dels hvor mange elever, der er på institutionen, dels hvor mange timer, der samlet set er afsat til gennemførelsesvejledning.

Tabel 3 – Tid afsat til vejledningsopgaver opgjort pr. elev

Minutter pr. elev	Gennemsnit i minutter	Antal	Max	Min	Standardafvigelse
Hhx	202	40	400	60	77
Htx	231	26	514	126	75
Stx-institutioner	166	58	295	67	38
Hf-institutioner	272	15	400	141	74
Institutioner med både hf og stx	190	50	451	83	53
Total	195	183	514	60	64

Tabellerne viser, at der i gennemsnit er afsat 3-4 timer til vejledning pr. elev spændende fra 166 minutter på stx-institutioner til 272 minutter på hf-institutioner. Gennemsnitstallene dækker over stor variation. Der er således eksempler på institutioner, der har svaret, at der er afsat under to timer pr. elev, ligesom der er institutioner i den anden yderlighed, der har svaret, at der er afsat fem timer eller derover.

Der er forskelle på tidsforbruget mellem uddannelses typerne. Det fremgår således, at der på stx-institutioner er afsat i gennemsnit to timer og 46 minutter til vejledning, mens der er afsat i gennemsnit 4½ time pr. elev på de institutioner, der udbyder hf som eneste gymnasiale uddannelse.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at tabellen viser, hvad institutionen anvender på vejledning, hvilket ikke er det samme som den tid, hvori elever modtager vejledning.

3.1.2 *Prioritering af vejledningen blandt uddannelsesledere og rektorer*

Rektorer og uddannelsesledere er blevet bedt om at vurdere, om gennemførelsesvejledningen prioriteres højere eller lavere efter vejledningsreformen.

Tabel 4 – Prioritering af gennemførelsesvejledningen efter vejledningsreformen

Hvordan prioriteres gennemførelsesvejledningen efter vejledningsreformen? – Rektorer/uddannelsesledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Den prioriteres højere end tidligere	27 %	33 %	49 %	32 %
Den prioriteres hverken højere eller lavere end tidligere	69 %	64 %	51 %	65 %
Den prioriteres lavere end tidligere	1 %	0 %	0 %	1 %
Ved ikke	3 %	2 %	0 %	2 %
I alt	145	45	35	225

Tabellen viser, at de fleste rektorer og uddannelsesledere vurderer, at gennemførelsesvejledningen hverken prioriteres højere eller lavere end før vejledningsreformen. Blandt de resterende rektorer og uddannelsesledere er der en overvægt af respondenter, der vurderer, at gennemførelsesvejledningen prioriteres højere end tidligere. Denne overvægt er mest udtalt blandt uddannelseslederne på htx, hvor 49 % af disse vurderer, at gennemførelsesvejledningen prioriteres højere end tidligere, og hvor slet ingen vurderer, at det modsatte er tilfældet. Omvendt er stx/hf den institutionstype, hvor der – med 27 % – er mindst overvægt af rektorer, der vurderer, at gennemførelsesvejledningen prioriteres højere end tidligere.

Rektorerne og uddannelseslederne er også konkret blevet spurgt om, hvorvidt der anvendes flere eller færre timer til gennemførelsesvejledning på deres institutioner sammenlignet med før vejledningsreformen, jf. tabellen herunder.

Tabel 5 – Timer på vejledning efter vejledningsreformen

Anvendes der flere eller færre timer til gennemførelsesvejledning på din institution efter vejledningsreformen? – Rektorer/uddannelsesledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Der anvendes flere timer	18 %	18 %	37 %	21 %
Der anvendes færre timer	26 %	20 %	9 %	22 %
Der anvendes det samme antal timer	50 %	58 %	49 %	52 %
Ved ikke	6 %	4 %	6 %	6 %
I alt	145	45	35	225

Ifølge tabellen vurderer omkring halvdelen af rektorer og uddannelsesledere, at der anvendes det samme antal timer til gennemførelsesvejledning som før vejledningsreformen. Blandt de resterende er der dog en lille overvægt af rektorer og uddannelsesledere på stx/hf og hhx, der vurderer, at der anvendes færre timer end tidligere (procentforskellene er for stx/hf 8 % og 2 % for hhx). Omvendt er der på htx en klar overvægt af uddannelsesledere, der giver udtryk for, at der anvendes flere timer end før reformen på institutionen.

Tabel 5 kan siges at indeholde en modsætning i forhold til tabel 4, da de to tabeller giver modstridende resultater for stx/hf og hhx i forhold til, om der reelt er sket en op- eller nedprioritering af gennemførelsesvejledningen på institutionen som følge af vejledningsreformen. På den ene side er der, som

vist i tabel 4, en overvægt af uddannelsesledere og rektorer, der gav udtryk for, at gennemførelsesvejledningen var opprioriteret. På den anden side er der, som vist i tabel 5, en overvægt, der giver udtryk for, at der anvendes færre timer til gennemførelsesvejledning end tidligere. Denne modsætning er vanskelig at forklare entydigt. Rambøll Management vurderer dog, at modsætningen er udtryk for, at rektorerne og uddannelseslederne oplever, at gennemførelsesvejledningen står forholdsvis højt på deres egen dagsorden, samtidig med at de dog oplever, at der anvendes færre timer til formålet. Der er en svag tendens til, at de rektorer/uddannelsesledere, som angiver, at vejledningen er opprioriteret, angiver, at de anvender flere ressourcer. Tendensen er dog ikke markant.

Udover den nævnte modsætning mellem de to tabeller har de det fælles træk, at det i begge tilfælde er htx-lederne, der giver udtryk for den relativt største prioritering af gennemførelsesvejledningen efter vejledningsreformen.

Det fremgår endvidere af spørgeskemaundersøgelsen blandt rektorer og uddannelsesledere, at stigningen i timetallet til gennemførelsesvejledningen er besluttet af rektoren eller uddannelseslederen, ligesom de fleste svarer, at timerne er finansieret med midler fra institutionens eget budget.

3.1.3 Ledelsens rolle i forhold til gennemførelsesvejledning

I spørgeskemaundersøgelsen blandt rektorer og uddannelsesleder har vi spurgt til, i hvor høj grad de selv er involveret i vejledningen.

Tabel 6 – Rektors/uddannelsesleders involvering i vejledningen

I hvor høj grad er du som rektor/uddannelsesleder selv involveret i vejledningen på følgende måder?				
Andel, der har svaret 'i meget høj grad'	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Jeg deltager selv løbende i møder med vejlederne	15 %	18 %	9 %	15 %
Jeg deltager selv løbende i møder med grupper af elever	4 %	4 %	6 %	4 %
Jeg deltager selv løbende i kollektive møder med grupper af forældre	14 %	16 %	17 %	15 %
Jeg gennemfører selv individuelle samtaler med elever, der er i risiko for at falde fra uddannelsen	26 %	24 %	31 %	26 %
Jeg har udarbejdet overordnede bestemmelser for, hvordan vejledernes tid skal anvendes	3 %	9 %	0 %	4 %
Jeg er med til løbende at prioritere vejledernes tid i forhold til de forskellige opgaver i vejledningen	1 %	4 %	0 %	2 %
Jeg deltager i møder (fx koordineringsmøder) med UU'centre	15 %	16 %	17 %	16 %
Jeg deltager i møder (fx koordineringsmøder) med studievalgcentre	6 %	4 %	6 %	5 %

Ledernes svar viser, at de primært involverer sig i vejledningen på fire måder. (1) Der er flest ledere, der i meget høj grad deltager i samtaler med elever, der er i risiko for at falde fra uddannelsen, da 26 % her har svaret, at de i meget høj grad er involveret⁵. Derudover viser tabellen ovenfor, at 15-17 % har svaret, at de i meget høj grad er involveret i såvel møder med (2) UU-centre som (3) møder med vejlederne samt (4) møder med grupper af forældre.

Generelt er der ikke så store forskelle i ledernes måder at involvere sig på tværs af uddannelsesstyper, da niveauerne er forholdsvis ens. Der er dog en tendens til, at htx-ledere i mindre grad løbende deltager i møder med vejlederne end lederne af de øvrige institutionstyper.

Det viser dermed, at vejledningen i nogen grad har ledelsens bevågenhed, men samtidig, at rektorer/uddannelsesledere ikke er dybt involveret i vejledningen og i prioriteringen. *Formen* for ledelse er gennem møder med vejlederne, men tabellen ovenfor viser også noget om *indholdet* i ledelsens fokus. Nærmere bestemt fremgår det, at meget få rektorer og uddannelsesledere er involveret i at prioritere vejledernes tid – uanset om det gælder fastsættelsen af overordnede bestemmelser for, hvordan vejledernes tid skal anvendes, eller om det gælder den løbende prioritering af vejledernes tid.

Dette billede bekræftes af telefoninterviewene med vejlederne. Det overordnede billede i interviewene har været, at lederne ikke har en meget aktiv rolle i forhold til vejledernes tilrettelæggelse af arbejdet. Telefoninterviewene viser, at lederne primært engagerer sig i to typer af spørgsmål. *For det første* fokuserer de meget på vejledning i forhold til kommende elever med henblik på at sikre et tilfredsstillende antal elever i de kommende år – en opgave, der ikke indgår i bekendtgørelsens definition på gennemførelsesvejledning. *For det andet* er lederne løbende i dialog med vejlederne om elever med meget fravær, hvilket er nødvendigt for at sikre den førnævnte koordinering af arbejdsdelingen mellem lederne og vejlederne i forhold til fravær.

3.1.4 *Institutionernes retningslinjer for vejledning*

Rambøll Management har spurgt rektorer og uddannelsesledere om, hvorvidt der er udarbejdet retningslinjer for vejledningen, som er uddybende i forhold til bekendtgørelsen. 29 % af stx/hf-rectorerne har svaret bekræftende på dette, og blandt de 16 rene hf-institutioner har 50 % udarbejdet retningslinjer, mens det samme gør sig gældende for henholdsvis 49 % og 56 % af lederne på htx og hhx. Retningslinjer for vejledning er dermed mindst udbredt blandt stx/hf-institutionerne. Det kan skyldes, at hhx- og htx-institutionerne er større institutioner, hvor flere forskellige uddannelser er placeret på samme institution, og at hf får mere omfattende vejledning. Dette gør behovet for retningslinjer større.

Derudover er rektorerne og uddannelsesledere blevet spurgt om, hvem der har udarbejdet retningslinjerne for vejledningen. Det store flertal for alle institutionstyperne svarer her, at retningslinjerne er udarbejdet af vejledere og rektor/uddannelsesleder i fællesskab. Telefoninterviewene med vejleder-

---

⁵ Det kan dog diskuteres, hvorvidt sådanne samtaler med elever, der er i risiko for at falde fra uddannelsen, egentligt udgør vejledning. Telefoninterviewene med vejledere viser, at der generelt på institutionerne skelnes meget bevidst mellem vejledernes og ledelsens roller i forhold til at håndtere fraværproblemer. Arbejdsdelingen er typisk, at vejlederne gennemfører samtaler med henblik på at finde årsagerne, der ligger til grund for elevens høje fravær og støtte eleven i at håndtere problemerne, mens ledelsen i højere grad indtager en myndighedsrolle, der udsteder advarsler mv.

ne tyder dog på, at det i de fleste tilfælde er vejlederne selv, der primært har været aktive i forhold til at definere retningslinjerne, men at rektorer og uddannelsesledere i nogle tilfælde har haft enkelte prioriteter, som de har ønsket afspejlet i retningslinjerne.

Rektorerne og uddannelseslederne er blevet bedt om at svare på, hvad retningslinjerne indeholder.

Tabel 7 – Indholdet i retningslinjer for vejledningen

Hvad er indholdet i disse retningslinjer for vejledningen (sæt gerne flere kryds) – Rektorer/uddannelsesledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Beskrivelse af formål med vejledningen	43 %	72 %	77 %	58 %
Beskrivelse af opgaver og aktiviteter i vejledningen	88 %	96 %	88 %	91 %
Beskrivelse af, hvordan tiden skal anvendes i vejledningen	33 %	40 %	59 %	41 %
Beskrivelse af, hvilke metoder der skal anvendes i vejledningen	10 %	12 %	41 %	17 %
Beskrivelse af målgrupper for vejledningen	10 %	60 %	35 %	30 %
Beskrivelse af opgavefordelingen mellem gennemførelsesvejledningen, UU-centrene og studievalg	48 %	60 %	53 %	52 %
Andet:	17 %	4 %	18 %	13 %
I alt	42	25	17	84

Rektorerne og uddannelsesledernes svar i tabellen ovenfor viser, at næsten alle (88-96 %) retningslinjer indeholder beskrivelser af opgaver og aktiviteter i vejledningen. Derudover indeholder mange af retningslinjerne beskrivelser af formål med vejledningen samt af opgavefordelingen mellem gennemførelsesvejledningen, UU-centrene og Studievalg.

Derimod er det forholdsvis sjældent, at retningslinjerne indeholder beskrivelser af, hvilke metoder der skal anvendes i vejledningen, da dette kun indgår i retningslinjerne på 17 % af de institutioner, der har udarbejdet retningslinjer. Htx adskiller sig fra de øvrige ved, at forholdsvis mange uddannelsesledere her har svaret, at retningslinjerne beskriver metoder i vejledningen, men det skal tolkes under hensyntagen til, at der kun er 17 uddannelsesledere på htx, der har svaret her.

3.1.5 *Kvalitetssikring af vejledningen*

Rektorerne og uddannelseslederne er blevet bedt om at svare på, hvordan vejledningen kvalitetssikres på institutionen.

Tabel 8 – Kvalitetssikringen af vejledningen

I hvor høj grad anvendes følgende metoder til at kvalitetssikre vejledningen? – Rektorer/uddannelsesledere				
<i>Andel 'i meget høj grad'</i>	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Jeg giver løbende sparring til vejledere	11 %	4 %	9 %	9 %
Der tilbydes supervision	3 %	0 %	0 %	2 %
Vejlederne giver sparring til hinanden	31 %	18 %	23 %	27 %
Der gennemføres brugerundersøgelser	1 %	22 %	23 %	9 %
Vejledningen evalueres med jævne mellemrum	1 %	13 %	14 %	5 %
Vi måler vejledningens kvalitet på centrale statistikker (fracald, andel der tager en videregående uddannelse, beskæftigelsestal etc.)	1 %	4 %	6 %	2 %
Vejledningen indgår som et selvstændigt element i uddannelsesinstitutionens almindelige evalueringsplan	1 %	18 %	14 %	7 %
<i>Vi arbejder ikke specielt med kvalitetssikring af vejledningen</i>	25 %	7 %	9 %	19 %

Tabellen ovenfor viser, at der er store forskelle på, hvor meget og hvordan der arbejdes med kvalitetssikring mellem institutionstyperne. Det fremgår således klart, at kvalitetssikringen er mere systematisk og formaliseret på hhx- og htx-institutioner end på stx/hf. Hver fjerde rektor på stx/hf har svaret, at institutionen ikke arbejder specielt med kvalitetssikring af vejledning, hvilket er omkring tre gange så mange som uddannelseslederne på hhx og htx. De rene hf-institutioner er parentes bemærket længst med kvalitetssikring.

Hhx-, htx- og de rene hf-institutioner er således mere aktive end stx-institutionerne i forhold til at gennemføre brugerundersøgelser, evalueringer med jævne mellemrum, anvendelse af centrale statistikker som kvalitetsmål og inddragelse af vejledning som et selvstændigt element i uddannelsesinstitutionens almindelige evalueringsplan. Stx/hf-rectorerne har primært henvist til, at kvalitetssikringen sker ved, at vejlederne giver sparring til hinanden, hvilket er en forholdsvis uforpligtende og usystematisk form for kvalitetssikring.

Selvom hhx- og htx-institutionerne er længere i forhold til arbejdet med systematisk og formaliseret kvalitetssikring end stx/hf, er det vigtigt at holde for øje, at det kun vedrører en del af disse institutioner. Det er fortsat forholdsvis mindre andele af institutionerne, der anvender brugerundersøgelser og evaluering i meget høj grad.

Telefoninterviewene med vejlederne viser, at der foregår en systematisk kvalitetssikring på nogle institutioner, men at vejlederne på de fleste institutioner ikke er bevidste om egentlige kvalitetssikringsaktiviteter, og at der ikke sker nogen systematisk formaliseret kvalitetssikring af vejledningen. Et hyppigt indledende svar fra vejlederne i forbindelse med kvalitetssikring er således, at *"vi forsøger jo at gøre det så godt som muligt i dagligdagen"*. Derudover bruger mange kollegial sparring og selvevaluering, men typisk dækker dette over forholdsvis uforpligtende samtaler vejlederne imellem, hvor der eksempelvis ikke er en fast skabelon for, hvilke aspekter der skal indgå i selvevalueringen.

På nogle af de uddannelsesinstitutioner, som angiver, at de har en meget høj grad af kvalitetssikring, viser interviewene med vejlederne, at den hyppigste form for kvalitetssikring er spørgeskemaundersøgelser blandt eleverne og selvevalueringer. På en institution forklarede en vejleder, at de brugte et spørgeskema til eleverne som en slags checkliste for, om eleverne havde fået et tilstrækkeligt udbytte af vejledningen i de forskellige vejledningsemner. I spørgeskemaet blev der udover elevens tilfredshed med vejledningen bl.a. spurgt til, om eleven oplevede at have tilstrækkelig viden i forhold til centrale udvalgte emner. Hvis der er emner, hvor det er synligt, at mange elever ikke oplever at have tilstrækkelig viden, kan vejlederne dels tilbyde supplerende vejledning om dette over for den aktuelle årgang, dels sikre en bedre vejledning om dette til kommende årgange.

I telefoninterviewene med vejlederne har vi bedt vejlederne om at komme med forslag til, hvordan kvalitetssikringen fremover kan udvikles. Vejlederne er kommet med forholdsvis forskelligartede svar på dette spørgsmål, og svarene har efter vores vurdering afspejlet, dels at vejlederne generelt i begrænset grad har reflekteret over dette i forvejen, dels at institutionernes evalueringskapacitet er ret begrænset.

3.1.6 *Vejledningens organisering*

Det fremgår af vejledernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen, at vejledningen er organiseret i et vejledningsteam på næsten alle uddannelsesinstitutioner.

Tabel 9 – Organisering af vejledningen i teams

Er vejledningen organiseret i et vejledningsteam, som organiserer og fordeler vejledningsopgaverne? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Ja	92 %	94 %	74 %	89 %
Nej	7 %	7 %	26 %	10 %
Ved ikke	1 %	0 %	0 %	1 %
I alt	146	46	35	227

Der er flere stx/hf- og hhx-institutioner (92 % og 94 %), som har organiseret vejledning i vejledningsteam, mens 74 % af htx-institutionerne har gjort dette.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne har vi undersøgt, hvordan opgaverne er fordelt mellem vejlederne.

Tabel 10 – Fordeling af ansvaret blandt vejlederne

Hvordan er opgaverne (ansvaret) fordelt mellem vejlederne? (sæt gerne flere kryds) – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Vejlederne får tildelt nogle klasser, som de følger gennem hele uddannelsen	93 %	81 %	62 %	87 %
Vejlederne har bestemte årgange (fx nogle vejledere varetager vejledning til førsteårselever, andre til andetårselever etc.)	2 %	12 %	19 %	6 %
De forskellige typer af opgaver fordeles på vejledere (fx nogle vejledere varetager vejledning i forhold til etniske minoriteter, handicappede, elever med risiko for frafald, vejledning i forhold til økonomi (SU), etc.)	28 %	38 %	27 %	30 %
Det er tilfældigt	1 %	0 %	12 %	2 %
Andet	10 %	17 %	27 %	13 %
I alt	134	42	26	202

Den dominerende arbejdsdeling mellem vejlederne på uddannelsesinstitutionerne er, at den enkelte vejleder får ansvaret for vejledningen af eleverne i bestemte klasser, som vejlederen så følger gennem deres tid på institutionen. På stx/hf- og hhx-institutionerne har henholdsvis 93 % og 81 % af vejlederne svaret, at dette er tilfældet. Blandt de 13 rektorer fra hf-institutioner, der har svaret, har 69 % oplyst, at vejlederne på institutionen får tildelt nogle klasser, som de følger gennem hele uddannelsen. På htx-institutioner er det lidt mindre hyppigt, at vejlederne får tildelt nogle klasser, som de følger gennem hele uddannelsen (62 %), men det er til gengæld mere udbredt, at vejlederne har ansvaret for bestemte årgange (fx førsteårselever).

Denne tendens går også igen i telefoninterviewene med vejlederne, hvor det ligeledes var udbredt, at vejlederne havde ansvar for bestemte klasser. Derudover kan ansvaret blive fordelt sådan, at en vejleder har ansvaret for bestemte studieretninger, ligesom nogle stx/hf-institutioner opdeler klasserne mellem vejlederne i hf- og stx-klasser. Endeligt er der nogle uddannelsesinstitutioner, hvor vejlederen varetager en klasselærerfunktion og beskæftiger sig med de forhold, der ikke lige har med fagundervisningen at gøre, men handler om klassens trivsel.

Selvom det primære organiserende princip er klasse- eller årgangsoptdeling, har en del vejledere også svaret, at der herudover er en arbejdsdeling mellem vejlederne efter bestemte opgavetyper. 27 % af vejlederne på htx og 28 % af vejlederne på stx/hf angiver, at de har en opdeling på opgaver eller målgrupper, mens den tilsvarende andel er 39 % blandt de 13 rene hf-institutioner. Telefoninterviewene og de uddybende kommentarer viser, at det er meget forskelligt fra institution til institution, hvilke opgavetyper der udskilles til bestemte vejledere. Interviewene tyder på, at denne specialisering afhænger meget af konkrete behov på den enkelte institution, samt om vejlederne har særlige spidskompetencer.

På nogle institutioner er det karakteristika ved målgruppen, der udgør grundlaget for specialiseringen. Det gælder fx for Team Danmark-elever, tosprogede elever og opdelinger efter institutionens uddannelser (hf/stx, hhx/HG, htx/EUD). På andre institutioner er der opdelinger baseret på særlige

ge problemstillinger i vejledningen (SU, eksamensangst, fraværssamtaler, læsevejledning, sorggrupper, misbrugsproblemer, vejledning om GSK-kurser mv.). Endelig er der eksempler på, at der skabes en opdeling i forhold til, hvem der har kontakten til forskellige eksterne samarbejdspartnere (eksempelvis UU, Studievalg, psykologiske tilbud mv.).

3.2 Vejledernes uddannelse

I det følgende ser vi på vejledernes baggrund og uddannelsesmæssige baggrund.

3.2.1 Uddannelse og efteruddannelse

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt, om vejlederne har en vejlederuddannelse.

83 % af vejlederne samlet set har en vejlederuddannelse. Stx/hf er den institutionstype, hvor den største andel af vejledere (89 %) har angivet at have gennemført en vejlederuddannelse. Ser vi på, hvilken uddannelse vejlederne typisk har taget, er der forskel på institutionstyperne.

Tabel 11 – Type af vejlederuddannelse

Hvilken vejlederuddannelse har du? Angiv venligst den uddannelse som du senest har gennemført – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Undervisningsministeriets gamle vejlederuddannelse	92 %	16 %	13 %	66 %
DEL's vejlederuddannelse	0 %	73 %	80 %	25 %
Diplomuddannelse	2 %	8 %	3 %	3 %
Master eller lignede	3 %	0 %	0 %	2 %
Andet	4 %	3 %	3 %	4 %
I alt	134	37	30	201

Blandt vejlederne på stx/hf-institutioner har næsten alle vejlederne gennemført Undervisningsministeriets gamle vejlederuddannelse, mens den dominerende uddannelse på hhx og htx er DEL's vejlederuddannelse.

Hovedparten af vejlederne angiver, at de har været på efteruddannelse inden for de seneste 3 år, som det fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 12 – Vejledernes efteruddannelse (ex. formaliseret efteruddannelse, kurser, konferencer, møder etc.)

Hvornår har du sidst været på vejledningsfaglig efteruddannelse? – Vejleder				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Inden for de sidste 11 måneder	46 %	28 %	25 %	39 %
Inden for 1-3 år	32 %	45 %	28 %	34 %
Inden for 4-5 år	6 %	9 %	14 %	7 %
Mere end 5 år siden	8 %	13 %	8 %	9 %
Aldrig	10 %	6 %	25 %	11 %
I alt	146	47	36	229

En høj andel af vejlederne angiver, at de har været på efteruddannelse inden for de sidste 3 år (73 %), men det er væsentligt at være opmærksom på, at der i en stor del af tilfældene er tale om diverse arrangementer, årsmøder og kurser på ½-1 dags varighed. Der er således ikke tale om, at vejlederne har været på egentlige formaliserede uddannelsesforløb af vejledningsfaglig karakter siden deres vejlederuddannelse. Nogle har været på sådanne egentlige uddannelsesforløb, men en stor del har deltaget i mere uformelle opkvalificerende tiltag, hvor vejlederne kan holde sig opdateret om nye dagsordener inden for vejledning, få ny viden samt "netværke" med andre vejledere.

3.3 Opsummering

Evalueringen af prioriteringen og organiseringen af gennemførelsesvejledningen viser i hovedtræk følgende:

- Evalueringen peger overordnet på, at hhx- og htx-institutionerne samt hf anvender flest timer på vejledningen. Ressourceforbruget i vejledningen på stx og hf følger den overenskomst, der gælder for vejledning på de to uddannelser.
- Vejledningsreformen fra 2004 har ikke betydet, at gennemførelsesvejledningen prioriteres lavere. Det er rektorernes og uddannelsesledernes vurdering, at gennemførelsesvejledning prioriteres på samme niveau. 65 % af rektorerne/uddannelseslederne vurderer, at gennemførelsesvejledningen hverken prioriteres højere eller lavere end før vejledningsreformen. 52 % af rektorerne/uddannelsesledere angiver, at de anvender samme ressourcer på gennemførelsesvejledningen som før vejledningsreformen.
- Vejledningen har i nogen grad rektors og uddannelsesleders daglige bevågenhed, men samtidig er de ikke dybt involveret i vejledningen og ikke inde for at prioritere. Rektorerne er ikke involveret i prioritering af vejledernes tid – uanset om det gælder fastsættelsen af overordnede bestemmelser for, hvordan vejledernes tid skal anvendes, eller om det gælder den løbende prioritering af vejledernes tid.
- 29 % af rektorerne fra stx/hf angiver, at der er udarbejdet retningslinjer for gennemførelsesvejledningen. 49 % af uddannelseslederne fra htx og 56 % af uddannelseslederne fra hhx angiver sådanne udarbejdede retningslinjer. Retningslinjerne indeholder typisk bestemmelser om opgaver og aktiviteter i vejledningen.
- Vejledningen er typisk organiseret sådan, at der er et vejlednings-team, som fordeler opgaver og vejlederne får tildelt klasser, som de følger gennem hele uddannelsen. I gennemsnit har 90 % af institutionerne valgt denne organisering.
- Evalueringen peger på, at der ikke foregår en systematisk kvalitets sikring og evaluering af vejledningen på institutionerne. Nogle institutioner foretager en evaluering af vejledningen typisk i form af årlige evalueringer, der foretages for hele institutionens arbejde. Vejlederne følger dog aktivt med i nye tiltag og størstedelen af vejlederne har været på efteruddannelse inden for de seneste 3 år. Der er imidlertid typisk tale om deltagelse i konference, temadag og lignende.

- 83 % af vejlederne har en formel vejlederuddannelse. 92 % af vejledere fra stx/hf med en formel vejlederuddannelse har taget Undervisningsministeriets gamle vejlederuddannelse, mens 73 % vejlederne fra htx og 80 % af vejlederne fra htx med en formel vejlederuddannelse har taget DEL's vejlederuddannelse.

4. Opgaver i vejledningen

I dette kapitel kortlægges og analyseres, hvordan vejlederne anvender deres tid og på hvilke formål og elever.

I afsnit 4.1 forholder vi os til opgaver og formål i vejledningen. I afsnit 4.2 kortlægges og analyseres, hvordan vejledningen prioriteres i forhold til forskellige elevgrupper. I afsnit 4.3 behandles, hvordan elever med vejledningsbehov identificeres og opsøges.

4.1 Tidsforbrug på opgaver og formål i vejledningen

I gennemsnit bruger vejlederne lidt under en tredjedel af deres arbejdstid på vejledningsopgaver, da de i gennemsnit har svaret 530 timer, hvilket svarer til 32 % ud af en årsnorm på 1.680 timer. Der er mindre variationer i gennemsnitstallene fordelt på uddannelsesstyper. Stx/hf-vejlederne vejleder i gennemsnit i 512 timer, mens hhx-vejlederne bruger 575 timer på vejledningsopgaver⁶.

Tabel 13 – Tidsforbrug på vejledning

Andel af årsnorm anvendt på vejledning	Stx/hf	Hhx	Htx	Total
0 - 19 % af årsnorm	14 %	11 %	17 %	14 %
20 - 39 % af årsnorm	68 %	62 %	51 %	64 %
40 - 59 % af årsnorm	17 %	22 %	31 %	20 %
60 % og derover	1 %	4 %	0 %	1 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %

I forhold til spredningen viser tabel 13, at flertallet af vejledere på alle tre uddannelsesstyper vejleder mellem 20 – 39 % af deres årsnorm. Hver femte af vejlederne har svaret, at de vejleder mere end dette, hvilket hyppigst forekommer på htx. Endelig er der en gruppe på 14 % af vejlederne, der vejleder i mindre end en femtedel af årsnormen.

Vi har endvidere analyseret, om der er en sammenhæng mellem, om vejlederne har gennemført en vejlederuddannelse og andelen af vejledningstid, jf. tabellen herunder.

Tabel 14 – Vejledningstid set i forhold til uddannelsesbaggrund

	Vejledningstid - interval				Ubesvaret	Total
	0 - 19 %	20 - 39 %	40 - 59 %	60 % og derover		
Har uddannelse	11 %	63 %	21 %	1 %	3 %	203
Har ikke uddannelse	29 %	52 %	13 %	0 %	6 %	31
Ubesvaret	0 %	8 %	0 %	0 %	92 %	12

Tabel 14 viser, at der er en vis sammenhæng mellem vejledernes uddannelse og måden, hvorpå tiden anvendes i vejledningen. Der er således relativt flere blandt vejledere uden vejlederuddannelse, der vejleder i under 20 % af

⁶ Som det fremgår af afsnit 3.1.1 er der også afsat flere vejledningsressourcer af på htx og hhx.

deres arbejdstid. De vejledere, der har en vejledningsfaglig uddannelse, vejleder således mere end de vejledere, der ikke har en vejledningsfaglig uddannelse.

4.1.1 Tidsforbrug opdelt efter formål

Vejlederne i spørgeskemaundersøgelsen er blevet bedt om at fordele deres vejledningstid på forskellige formål. Resultatet af vejledernes besvarelser fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 15 – Fordeling af tid på vejledningsformål

Hvordan fordeler du ca. din tid til vejledning mellem følgende formål? (andele i gennemsnit) – Vejledere				
Formål	Stx/hf	Hhx	Htx	Alle
Vejledning af elever på gymnasiet (individuelt eller kollektivt)	57 %	47 %	49 %	54 %
Vejledning af kommende elever (fx besøg på folkeskoler, brobygning)	12 %	17 %	15 %	14 %
Administration og planlægning i relation til vejledning	11 %	12 %	11 %	11 %
Kvalitetsudvikling og -sikring i relation til vejledning, herunder evaluering	5 %	6 %	6 %	5 %
Samarbejde om vejledning med lærere og vejledere på skolen	8 %	8 %	9 %	8 %
Samarbejde med UU-centre	4 %	6 %	5 %	4 %
Samarbejde med Studievalgcentre	4 %	6 %	6 %	5 %
Total	101 %	102 %	101 %	101 %
Antal respondenter	135	44	36	215

Anm.: Procenttallene summerer ikke til præcist til 100 %. Respondenterne har kunnet afgive svar, der summerede til mellem 95 og 105 %.

Tabel 15 viser, at vejlederne i gennemsnit bruger omkring halvdelen af deres tid på vejledning af elever på institutionen (individuelt eller kollektivt). Vejlederne på stx/hf bruger i gennemsnit 57 % af tiden på dette, hvilket er mere end vejlederne på hhx og htx, hvor andelen er 47 % og 49 %.

Undersøgelsen viser også, at vejlederne samlet set bruger gennemsnitligt 9 % af deres vejledningstid på at samarbejde med UU og Studievalg. Tiden til samarbejde varierer lidt mellem uddannelsesstyper, da vejlederne på stx/hf bruger mindst tid på dette samarbejde, mens vejlederne fra hhx og htx bruger mere tid på dette. Dette stemmer meget godt overens med de samarbejdsflader, der er mellem uddannelsesinstitutionerne, UU-centrene og Studievalg. Som det fremgår af kapitel 6 i nærværende rapport, har vejledere fra hhx og htx en højere grad af samarbejde med UU og Studievalg om konkrete vejledningsaktiviteter end vejledere fra stx/hf.

I gennemsnit går 8 % af tiden med samarbejdet mellem vejledere og lærere på institutionen. Også her anvender vejledere fra hhx og htx mere tid på det interne samarbejde end vejledere fra stx/hf.

Vejlederne bruger i gennemsnit 14 % af deres tid på at vejlede potentielt kommende elever til skolen. Stx/hf-vejlederne bruger mindst tid med et gennemsnit på 12 %, mens hhx-vejlederne i den anden ende bruger 17 % af tiden hertil. De uddybende telefoninterview viser, at der typisk er tale om opgaver, der ligger ud over bekendtgørelsens definition af gennemførelsesvejledning. I princippet skulle vejlederne således ikke bruge deres vejledningstid på vejledning af kommende elever, da ansvaret for vejledning af kommende elever ligger hos UU efter vejledningsreformen. I interviewene gør mange vejledere dog opmærksom på, at institutionernes ledelser lægger stor vægt på, at institutionen selv skal være meget synlige over for kommende elever, og at ledelserne ser dette som en naturlig vejledningsrolle. Derudover inviterer UU-centrene også vejlederne til at komme på besøg i grundskolen.

Ressourcemæssigt er det forskelligt, hvordan vejledningen af kommende elever er blevet finansieret på institutionerne. En del vejledere gav udtryk for, at de fik ressourcer overført fra UU-centrene til at orientere om uddannelsen på folkeskoler, og enkelte vejledere sagde, at deres institution havde afsat nogle ressourcer hertil, fordi institutionen så det som en nødvendig markedsføring. En stor del af de interviewede vejledere har dog givet udtryk for, at aktiviteter rettet mod kommende elever ikke fuldt ud er blevet dækket af UU eller institutionens egne midler. Der er således mange institutioner, hvor disse aktiviteter gennemføres ved, at vejlederne efter eget udsagn arbejder mere end ressourcerne tilsiger, eller ved at vejlederne reducerer i aktiviteterne knyttet til gennemførelsesvejledning. Dette fremhæver vejlederne også som en væsentlig barriere i samarbejdet mellem vejlederne fra uddannelsesinstitutionen og UU-centrene (se i øvrigt kapitel 6).

4.1.2 Tidsforbrug opdelt efter temaer

I spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne har vi undersøgt, hvilke temaer i vejledningen, som vejlederne anvender tid på.

Tabel 16 – Vejledningstid fordelt på temaer

Hvordan fordeler du cirka din tid til vejledning mellem vejledning i følgende temaer? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	Alle
Uddannelsens opbygning og mål samt uddannelsesinstitutionens studieregler	12 %	18 %	16 %	14 %
Elevers sociale og personlige forhold, herunder blandt tosprogede elever og elever med særlig behov for vejledning	40 %	34 %	30 %	37 %
Fag, valgfag, niveauer og tilrettelæggelsesformer, samt valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv	17 %	18 %	19 %	18 %
Generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer ⁷	13 %	7 %	9 %	11 %
Økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen	8 %	11 %	11 %	9 %
Muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalgcentre	4 %	5 %	6 %	4 %
Orientering om Uddannelsesguiden på internettet	4 %	5 %	6 %	5 %
Opfølgning på uddannelsesplan fra folkeskolen	3 %	4 %	5 %	3 %
Total	101 %	102 %	102 %	101 %

Anm.: Procenttallene summerer ikke til præcist til 100 %. Respondenterne har kunnet afgive svar, der summerede til mellem 95 og 105 %.

Det emne, vejlederne klart bruger mest tid på, er elevernes sociale og personlige forhold. Samlet bruger vejlederne i gennemsnit 37 % af deres vejledningstid hertil, hvilket dog dækker over væsentlige forskelle mellem uddannelsestyperne. Stx/hf er den uddannelsestype, hvor vejlederne bruger mest tid på sociale og personlige forhold (40 % af vejledningstiden), mens der i gennemsnit bruges en fjerdedel mindre på htx (30 % af vejledningstiden).

Vejlederne bruger i gennemsnit 31 % af deres vejledningstid til at vejlede om uddannelsens opbygning, mål og studieregler samt fag og valgfag mv. Stx/hf er den uddannelsestype, hvor vejlederne bruger relativt mindst tid på disse temaer (29 %), mens hhx bruger mest tid (36 %).

Det kan være meget vanskeligt at forklare, hvorfor der er denne forskel mellem de forskellige uddannelsestyper i tidsforbruget. Der er ikke umiddelbart forhold på eksempelvis hhx, der nødvendiggør, at der skal anvendes mere tid på vejledning om uddannelsens opbygning set i forhold til stx/hf. Umiddelbart har stx/hf heller ikke en elevsammensætning, der betyder, at der er behov for at bruge mere tid på elevernes sociale og personlige forhold set i forhold til de elever, der går på hhx eller htx. Vores opgørelser viser, at hf-

⁷ På de 16 rene hf-institutioner, hvor en vejleder har besvaret spørgsmålet, anvendes i gennemsnit 8,31 % af tiden til generelle studiemetoder mv.

elever er særligt vejledningssøgende og en forklaring kunne derfor være, at hf med sociale og personlige problemer andelsmæssigt fylder mere i vejledningen også for de stx-institutioner, der har hf-elever. Analyserne viser imidlertid, at hf-vejledere generelt ikke anvender mere tid på vejledning om personlige og sociale forhold end vejledere, der kun har stx-elever.

Omkring 11 % af vejledernes tid anvendes i gennemsnit på vejledning om generelle studiemetoder, læringsvaner og samarbejdsformer. Her er der også en lille spredning, da stx/hf-vejlederne bruger mest med 13 %, mens vejlederne på hhx bruger mindst med 7 %. I praksis vil faglærerne varetage denne form for vejledning individuelt, men på flere uddannelsesinstitutioner har vejlederne nogle kollektive vejledningsforløb (introduktionsforløb) om studiemetoder, læsevaner etc.

4.1.3 Tidsforbrug opdelt efter vejledningsformer

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt vejlederne om, hvordan deres vejledningstid fordeler sig på forskellige vejledningsformer.

Tabel 17 – Vejledningstid fordelt på vejledningsformer

Hvordan fordeler du cirka din tid til vejledning mellem følgende vejledningsformer? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	Alle
Klassevejledning	20 %	20 %	18 %	19 %
Gruppevejledning	8 %	10 %	10 %	9 %
Individuel vejledning	74 %	71 %	73 %	73 %
Total	102 %	101 %	101 %	101 %

Anm.: Procenttallene summerer ikke til præcist til 100 %. Respondenterne har kunnet afgive svar, der summerede til mellem 95 og 105 %.

Tabel 17 viser, at vejlederne bruger næsten tre fjerdedele af deres tid på individuel vejledning, som dermed er den helt dominerende vejledningsform. Endvidere fremgår det, at næsten en femtedel af vejledningstiden anvendes til klassevejledning, mens gruppevejledning er mindre anvendt. Det fremgår endvidere, at der ikke er væsentlige forskelle på brugen af vejledningsformer mellem de tre uddannelsesstyper.

Ser vi nærmere på, hvordan den individuelle vejledning fordeler sig på forskellige typer af samtaler, tegner der sig følgende billede.

Tabel 18 – Vejledning fordelt på typer af vejledningssamtaler

Hvordan fordeler du cirka din tid mellem forskellige typer af individuelle samtaler? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	Alle
Introduktionssamtaler ved indslusning ⁸	19 %	15 %	17 %	18 %
Samtaler om valg af valgfag og studieretninger	17 %	19 %	19 %	18 %
Samtaler om elevens fravær	16 %	22 %	19 %	18 %
Samtaler med elever med særlige behov for vejledning	33 %	30 %	28 %	31 %
Samtaler med elever om andre temaer	17 %	17 %	18 %	17 %
Total	102 %	103 %	101 %	102

Anm.: Procenttallene summerer ikke til præcist til 100 %. Respondenterne har kunnet afgive svar, der summerede til mellem 95 og 105 %.

Tabel 18 viser, at det er eleverne med særlige behov for vejledning, der fylder mest for vejlederne, da næsten en tredjedel af vejledernes tid til individuelle samtaler går med disse elever. Den resterende del af tiden til individuelle samtaler fordeler sig stort set ligeligt mellem de øvrige samtaletyper med 17–18 % af tiden til hver af disse samtaletyper.

Endvidere er der stort set ingen forskelle mellem uddannelsestyperne på besvarelsene. Stx/hf-vejlederne bruger relativt lidt mere tid på samtaler med elever med særlige behov for vejledning og til gengæld relativt mindre tid på samtaler om elevens fravær. Denne tendens stemmer også overens med, at vejlederne fra stx/hf bruger mere tid på temaer, der relaterer sig til elevernes personlige og sociale forhold (se tabel 16). Hf-vejlederne bruger lidt større andel af deres tid end deres kolleger på introduktionssamtaler ved indslusning.

I telefoninterviewene med vejlederne har vi spurgt vejlederne om, hvilke arbejdsopgaver i gennemførelsesvejledningen de anser for værende de mest centrale. En analyse af vejledernes svar giver grundlag for at inddele svarene i tre kategorier i forhold til de mest centrale formål med vejledningen:

1. Støtte til elever med personlige og/eller sociale problemer
2. Vejledning om valgfag og studieretning
3. Forebyggelse af unødvendigt frafald.

Det var meget klart, at alle de interviewede vejledere fandt disse tre formål meget centrale i gennemførelsesvejledningen. Det er Rambøll Managements vurdering, at vejledernes syn på formålet med gennemførelsesvejledningen således overordnet er i overensstemmelse med intentionerne i bekendtgørelsen.

⁸ På de 15 rene hf-institutioner, hvor en vejleder har besvaret spørgsmålet, er gennemsnittet til introduktionssamtaler ved indslusning 23 %.

4.2 Vejledning af elever med særlige behov

Et centralt spørgsmål i evalueringen er spørgsmålet om, hvordan vejledningen fordeler sig på forskellige typer af elever. I tabel 19 er en oversigt over vejledernes vurdering af, i hvilket omfang forskellige typer af elever modtager vejledning.

Tabel 19 – Vejledning til elever med særlige behov

I hvilken grad modtager følgende grupper af elever på institutionen mere vejledning end de øvrige elever? (Andel, der svarer 'i meget høj grad')				
	Stx/hf⁹	Hhx	Htx	I alt
Elever med sociale og/eller personlige problemer	69 %	55 %	49 %	63 %
Elever med motivationsproblemer	17 %	17 %	19 %	17 %
Elever med faglige problemer	11 %	11 %	8 %	10 %
Særligt talentfulde elever	0 %	0 %	3 %	1 %

Det fremgår af spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne, at elever med særlig behov for vejledning også fylder relativt meget i vejledning, hvilket fremgår af tabel 20.

Tabel 20 – Forskellige elevgruppers andel i vejledningen

Hvilken andel af <i>alle de elever</i>, som du har vejledningsansvaret for, har efter din vurdering særlige behov for vejledning af følgende årsager? – Vejledere			
	Andel elever	Andel elever	Andel elever
	Stx/hf	Hhx	Htx
Elever med sociale og/eller personlige problemer (herunder også sygdom, misbrug o. lign.)	28 %	31 %	28 %
Elever med motivationsproblemer	18 %	22 %	23 %
Elever med faglige problemer	17 %	18 %	19 %
Særligt talentfulde elever	4 %	6 %	7 %
Andel til andre elever	33 %	23 %	23 %

Tabel 19 viser, at det især er elever med sociale og/eller personlige problemer, der modtager mere vejledning end de øvrige elever. 49 – 69 % har således svaret, at denne gruppe 'i meget høj grad' får mere vejledning end de øvrige elever. Det fremgår også, at der er relativt flest vejledere på stx/hf, der i meget høj grad anvender tid på elever med sociale eller personlige problemer, mens der er relativt færre vejledere fra htx, der bruger tid på denne gruppe af elever. Hvis svarkategorien 'i høj grad' medtages, udgør andelen dog 92 – 96 % for alle tre uddannelsesstyper, så der er tale om små gradforskelle mellem uddannelsesstyperne.

Tabel 20 viser, at elever med sociale og/eller personlige problemer i gennemsnit udgør 28 % af eleverne på stx/hf og htx, mens andelen er oppe på 31 % på hhx. Dermed er denne gruppe af elever den mest udbredte i forhold til dem, der i evalueringen er defineret som havende særlige behov for vejledning. Andelen af elever med henholdsvis motivationsproblemer og faglige

⁹ Vejledere fra hf skiller sig ikke ud på dette punkt, men følger samme tendens som stx.

ge problemer på de forskellige uddannelses typer ligger i gennemsnit mellem 17 % og 23 %. Herudover har vejlederne i gennemsnit svaret, at andelen af særligt talentfulde elever på uddannelses typerne i gennemsnit er mellem 4 % og 7 %.

17–19 % af vejlederne har svaret, at elever med motivationsproblemer 'i meget høj grad' får mere vejledning end de øvrige elever. Hvis svaret 'i høj grad' også medtages, udgør andelen 66 – 73 % af vejlederne. Heraf kan der tolkes, at der også forholdsvis bredt blandt vejlederne er væsentligt fokus på elever med motivationsproblemer, men at de dog stadig ikke vejledes så intenst som elever med sociale og/eller personlige problemer. Der er en lille tendens til, at der er flere vejledere på htx, der prioriterer denne gruppe (73 % har her svaret i høj eller meget høj grad) end på de øvrige uddannelses typer.

Vejlederne identificerer typisk disse elever gennem fraværstatistikkerne eller ved, at en faglærer henvender sig om en elev, der har problemer med at gennemføre. Herefter er fremgangsmåden, at vejlederen tager kontakt til den pågældende elev. Nogle vejledere ringer sågar hjem til en elev, hvis denne er fraværende.

Vejlederne i telefoninterviewene fortæller, at forløbene for denne type elever typisk er individuelle. De metoder, vejlederne bruger, afhænger helt af, hvad årsagen er til, at eleverne har problemer med at gennemføre uddannelsen. Nogle elever har behov for orlov, andre for psykologrådgivning, mens andre igen har brug for hjælp til studiemetoder. Den mest anvendte vejledningsmetode består dog af gentagne individuelle samtaler.

En stor del af disse elever har brug for faglig vejledning, særlig i studieteknik eller som lektiehjælp, fordi de kommer fra hjem med en svag uddannelses-tradition. Hos en del af de vejledere, vi har interviewet, knyttes en faglig mentor, i form af en faglærer, til eleven gennem vejledningsforløbet.

Som det fremgår af tabel 19 får elever med faglige problemer også mere vejledning end de øvrige elever på mange institutioner, selvom de ikke er helt så meget i fokus som elever med henholdsvis sociale og/eller personlige problemer eller motivationsproblemer. 8–11 % af vejlederne svarer således, at elever med faglige problemer i meget høj grad modtager mere vejledning end de øvrige elever, mens svarandelene forhøjes til 40–58 %, hvis 'i høj grad' medtages. Htx er den uddannelses type, hvor eleverne i mindst omfang modtager mere vejledning, hvis de har faglige problemer, og det omvendte gør sig gældende for stx/hf.

Det fremgik af flere af telefoninterviewene med vejlederne, at mange vejledere anså faglige problemer som primært værende faglærernes ansvarssområde, hvis de faglige problemer var inden for et specifikt fag. Flere vejledere definerede det dog som gennemførelsesvejledning, hvis der var et generelt problem på tværs af fag, eller hvis eleven havde brug for vejledning i generel studieteknik.

4.2.1 *De talentfulde elever*

Generelt er der stort set ingen vejledere, der har svaret, at særligt talentfulde elever modtager mere vejledning end de øvrige elever. Vejlederne har således ikke et bevidst fokus på talenter som gruppe. I store træk bekræfter telefoninterviewene denne tendens. Der er flere årsager til, at talentfulde elever ikke gives særlig vejledning. (1) Vejlederne mener, at det er faglærernes opgave at være talentspejdere og give eleverne relevante udfordrin-

ger. (2) Eleverne finder selv, ifølge vejlederne, de oplysninger, de skal bruge, og at mange af de spørgsmål, de har, handler om deres videre uddannelse og er derfor spørgsmål til Studievalg. (3) De fleste vejledere i interviewene melder også, at de ikke har ressourcer til at bruge meget tid på de talentfulde elever.

I interviewforløbet giver flere vejledere dog udtryk for, at de alligevel i nogen grad yder særlig vejledning til talentfulde elever, men dette er ikke på et intenderet plan. En vejleder oplyser således, at de talentfulde elever har en anden måde at bruge vejledningen på end de øvrige elever, fx fandt vejlederen, at de ofte havde behov for personlig støtte til at træffe valg, der er anderledes end kammeraternes. Derfor kan det konkluderes, at der ikke er særlig fokus på den gruppe af elever, men eleverne kræver en særlig tilgang i vejledningen.

På nogle af skolerne er der lavet særlige tiltag i forhold til de dygtige elever. Således har nogle skoler oprettet studiegrupper, startet samarbejde med erhvervslivet eller lavet forskerspireprogrammer. En skole har særligt fokus på dygtige etniske piger med for lave ambitioner. Nogle skoler opmuntrer ligefrem eleverne til at deltage i konkurrencer og udvikle deres talenter – også på andre områder end det rent faglige.

Med udgangspunkt i ovenstående kan man spørge, om vejlederne overhovedet har en berettigelse i forhold til de talentfulde elever? Det lader til, at talentfulde elever bruger meget tid på selv at tænke over, hvilken uddannelse, de skal vælge. En vejleder fortæller, at metoden man kan bruge til at hjælpe dem i refleksionsprocessen er at lære dem at stille spørgsmål vedrørende videregående uddannelse, inden de går videre til studievalgscentret. En enkelt vejleder fortæller om en elev, der ikke kunne bruge Studievalg til noget, fordi det de kunne fortælle ham, kunne han selv finde oplysninger om. Derimod havde han brug for en, der kender ham, og der kan vejlederen være nyttig. Vejledernes rolle i forhold til disse elever er dermed ikke helt udspillet.

4.3 Elevernes kontakt til vejledningen

I praksis får vejlederne kontakt til eleverne gennem forskellige tiltag og får informationer om elever med vejledningsbehov gennem eksempelvis lærerforsamlinger eller lærerteams (se også kapitel 6). I spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne har vi undersøgt, hvordan vejlederne i praksis identificerer elever, der har vanskeligt ved at gennemføre en uddannelse.

Tabel 21 – Identifikation af elever med vejledningsbehov

Hvordan identificer du i praksis, hvilke elever der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen? (sæt evt. flere kryds) – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Karakterdata	88 %	94 %	76 %	87 %
Fraværdata	95 %	92 %	89 %	93 %
Egne samtaler med eleverne	92 %	79 %	78 %	87 %
Henvendelser fra elevens lærere	98 %	100 %	97 %	98 %
Uddannelsesplaner fra folkeskolen	5 %	15 %	11 %	8 %
Mit kendskab til elevens familiemæssige baggrund	10 %	11 %	16 %	17 %
Mit kendskab til elevens etniske baggrund	18 %	11 %	11 %	15 %
Min viden om tidligere problemstillinger (fx læsevanskeligheder, psykiske problemer og misbrugsproblemer)	59 %	55 %	57 %	58 %
Andet	17 %	6 %	5 %	13 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	147	47	37	231

Tabel 21 viser, at vejlederne generelt bruger flere kilder til at identificere, hvilke elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen. Næsten alle vejledere bruger henvendelser fra elevens lærere og fraværdata, mens mange vejledere også bruger karakterdata og egne samtaler med eleverne.

Udover de nævnte svarmuligheder har vejlederne uddybet, at de også kan få henvendelser fra andre elever om kammerater, der har problemer, ligesom der kan være tale om forældrehenvendelser. Endelig anvender nogle vejledere også statistikker over elevernes afleveringer af skriftlige arbejder til at identificere eventuelle problemer.

Mange vejledere lægger i telefoninterviewene vægt på, at identificeringen sker ud fra en helhedsvurdering med brug af flere af de nævnte kilder. I spørgeskemaundersøgelsen har vi bedt vejlederne prioritere hvilken enkeltstående kilde, de *primært* anvender til at registrere, om elever har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen. Mange vejledere udtrykker, at spørgsmålet er kunstigt, da der er tale om en helhedsvurdering. Samtidig viser svarene dog, at den største gruppe af vejledere peger på henvendelser fra elevens lærere, når de bliver bedt om at prioritere så meget.

Tabel 22 – Primære kilder til at identificere elever med gennemførelsesvanskeligheder

Hvilken af følgende kilder vil du karakterisere som den primære til at registrere, om elever har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Karakterdata	18 %	28 %	8 %	19 %
Fraværdata	18 %	13 %	8 %	16 %
Egne samtaler med eleverne	18 %	6 %	14 %	15 %
Henvendelser fra elevens lærere	29 %	36 %	68 %	36 %
Uddannelsesplaner fra folkeskolen	1 %	2 %	3 %	1 %
Andet	12 %	15 %	0 %	11 %
Ved ikke	3 %	0 %	0 %	2 %
I alt	147	47	37	231

Der er klare forskelle på tværs af de tre uddannelsesstyper. Karakterdata anvendes mest aktivt på hhx og stx (hvis de rene hf-institutioner holdes ude af analysen), mens htx skiller sig ud ved at anvende både karakter- og fraværdata mindre end både stx/hf og hhx. På htx er henvendelser fra elevernes lærere den primære kilde for to ud af tre vejledere, hvilket er betydeligt højere end for de to øvrige uddannelsesstyper. 38 % af vejlederne fra de rene hf-institutioner angiver, at de bruger egne samtaler med eleverne til at registrere, om elever har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen.

Vejlederne er også selv opsøgende i forhold til eleverne.

Tabel 23 – Opsøgende initiativ blandt vejlederne

I hvilken grad tager du selvstændigt initiativ til at kontakte elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
I meget høj grad	28 %	23 %	16 %	25 %
I høj grad	49 %	47 %	49 %	49 %
I nogen grad	20 %	26 %	35 %	24 %
I mindre grad	3 %	4 %	0 %	3 %
Slet ikke	0 %	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	147	47	37	231

Hver fjerde vejleder har svaret, at vedkommende i meget høj grad tager selvstændigt initiativ til at kontakte elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen. Medtages svarkategorien i høj grad, når andelen dog næsten op på tre fjerdedele. Der er en tendens til, at en større andel af stx/hf-vejledere end de øvrige vejledere i meget høj eller høj grad tager selvstændigt initiativ til at kontakte elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen. Blandt stx/hf-vejlederne har 77 % svaret dette, mens de tilsvarende andele for hhx og htx er henholdsvis 70 % og 65 %. På trods af forskellene mellem uddannelsesstyperne har ingen eller næsten ingen svaret 'i mindre grad' eller 'slet ikke'.

I telefoninterviewene med vejlederne beskrev vejlederne generelt sig selv som nogle, der kontakter elever, der ser ud til at have problemer. En enkelt

vejleder beskrev dog, at han ikke så ofte tog kontakt til eleverne af egen drift, fordi han ikke ville have, at eleverne skulle føle sig overvåget. Han lagde således vægt på, at vejledningen skal ses som et tilbud til de unge, og at vejlederne skal passe på ikke at blive for anmassende.

Endeligt har vi spurgt vejlederne om de faste retningslinjer for identifikation af elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen.

Tablet 24 – Retningslinjer for identifikation af elever med vejledningsbehov

Har I faste retningslinjer på institutionen for følgende områder, når I identificerer en elev, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen (sæt evt. flere krydser) – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Samtale med eleven	91 %	85 %	84 %	88 %
Kontakt til hjemmet for elever under 18 år	44 %	53 %	68 %	49 %
Kontakt til UU	22 %	28 %	27 %	24 %
Andet	13 %	11 %	14 %	13 %
Vi har ikke faste retningslinjer for ovenstående områder	8 %	9 %	16 %	10 %
Ved ikke	0 %	2 %	0 %	1 %
I alt	147	47	37	231

Omkring ni ud af ti vejledere svarer, at de har faste retningslinjer på institutionen for at samtale med elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen. Dette er den hyppigste aktivitet i forhold til disse elever. Mange vejledere har også svaret, at de har retningslinjer for kontakt til hjemmet for elever under 18 år, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen, og lidt færre vejledere svarer, at de har faste retningslinjer for kontakt til UU i forhold til målgruppen.

På stx/hf og hhx er der 8–9 % af vejlederne, der svarer, at de ikke har faste retningslinjer for nogen af de nævnte områder, mens det er tilfældet for 16 % af vejlederne på htx.

Vejledernes svar indikerer, at vejlederne har tolket begrebet "faste retningslinjer" forholdsvis bredt. Ifølge rektorernes og uddannelsesledernes besvarelser er det således kun 29 % af stx/hf-institutionerne og omkring halvdelen af hhx- og htx-institutionerne, der har udarbejdet retningslinjer for vejledningen, som er uddybende i forhold til lovgivningen. Vejledernes svar tyder således på, at de generelt også har medtaget institutionens sædvaner under retningslinjer. Alternativt kan vejlederne eventuelt referere til retningslinjer, som anvendes af vejlederne, uden at rektorer og uddannelsesledere har kendskab hertil.

4.3.1 Elevernes opsøgning af vejledning

Eleverne i spørgeskemaundersøgelsen er også blevet spurgt om, hvorvidt de selv har opsøgt deres vejleder på skolen for at få vejledning.

Tablet 25 – Elevers opsøgning af vejledning

Har du selv opsøgt din vejleder på skolen for at få vejledning? – Elever					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt

Ja	47 %	48 %	43 %	74 %	49 %
Nej	53 %	52 %	57 %	27 %	51 %
I alt	770	309	415	181	1.675

Blandt alle eleverne i undersøgelsen er det 49 % af eleverne, der har opsøgt en vejleder, men dette dækker over betydelig variation mellem uddannelses-typerne. Blandt eleverne på stx og htx har henholdsvis 47 % og 48 % af eleverne selv opsøgt vejledning på skolen. På hhx er andelen 43 %. I den anden ende af spektret ligger hf-eleverne, hvor hele 74 % har svaret, at de har opsøgt deres vejleder på skolen for at få vejledning. Det viser, at hf'erne i markant grad er de mest vejledningssøgende.

Eleverne angiver forskellige årsager til, at de har opsøgt vejlederen.

Tabel 26 – Årsager til, at eleverne har opsøgt en vejleder

Hvorfor har du selv opsøgt din vejleder på skolen for at få vejledning? (sæt gerne flere kryds) – Elever					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Jeg ønskede vejledning om mit endelige valg af studieretning	39 %	42 %	39 %	36 %	39 %
Jeg ønskede vejledning om studieretningsskift	18 %	10 %	10 %	9 %	13 % ¹⁰
Jeg ønskede vejledning om valgfag	55 %	59 %	53 %	55 %	55 %
Jeg ønskede vejledning om information om krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser	32 %	35 %	36 %	47 %	36 %
Jeg ønskede vejledning pga. overvejelser om evt. studieskift eller evt. afbrud af uddannelsen	14 %	13 %	12 %	12 %	13 %
Jeg ønskede vejledning pga. økonomiske problemer	9 %	10 %	15 %	17 %	12 %
Jeg ønskede vejledning pga. personlige problemer	20 %	14 %	12 %	28 %	19 %
Jeg ønskede vejledning pga. for højt fravær	11 %	5 %	16 %	17 %	12 %
Andet	25 %	25 %	23 %	15 %	23 %
I alt	360	147	178	133	818

Anm.: I gennemsnit er der sat lidt over 2 krydser pr. elev, der selv har opsøgt vejledning.

Det fremgår af elevernes svar, at behov for vejledning om valgfag var den hyppigste årsag til, at eleverne opsøgte vejledning, og herudover var hyppige årsager elevernes behov for vejledning henholdsvis om valg af studieretning, krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser. De nævnte årsager er således de hyppigste årsager til at søge vejledning på alle uddannelses-typerne. Der er dog også væsentlige forskelle i årsagerne til at søge vejledning:

¹⁰ Der er ikke studieretninger på hf, men der er alligevel 13 % af hf-eleverne, der har angivet, at de har vejledning om skifte af studieretning.

- 18 % af stx-eleverne opsøgte vejlederen for at få vejledning om studieretningsskift.
- 47 % af hf'erne havde som årsag, at de ønskede vejledning om krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser, mens kun 32 % - 36 % har svaret dette på de øvrige uddannelsestyper.
- 28 % af hf'erne har angivet, at personlige problemer var årsagen til at opsøge en vejleder, mens kun 12 % af de vejledningssøgende hhx-elever har svaret dette.
- Flere elever fra stx og hf søger vejledning om personlige og sociale forhold, hvilket kan forklare, at vejlederne bruger mere tid på dette, som det fremgår af afsnit 3.3.
- Endelig viser tabellen, at kun 5 % af htx-eleverne har angivet for højt fravær som begrundelse for at opsøge vejledningen, mens 11 % - 15 % af eleverne på de øvrige uddannelsestyper har svaret dette.

I spørgeskemaundersøgelsen er eleverne blevet bedt om at svare på, hvilke emner de har modtaget vejledning om fra deres vejleder.

Tabel 27 – Vejledning om bestemte emner

Har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Elever					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Uddannelsens opbygning, mål og studieregler (fx vejledning dengang du startede på uddannelsen ved indslusningssamtalen)	78 %	81 %	81 %	79 %	79 %
Fag, valgfag og niveauer i uddannelsen (fx vejledning ved endeligt valg af studieretning, studieretningsskift eller vejledning om valgfag)	87 %	79 %	85 %	80 %	84 %
Valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv (fx information om uddannelsesstedernes krav til fagniveau og karakterer)	48 %	42 %	48 %	42 %	46 %
Generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer	72 %	64 %	46 %	65 %	63 %
Økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen (fx om SU, hjælp med personlige problemer, vejledning i forbindelse med for højt fravær)	46 %	46 %	61 %	58 %	51 %
Muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg	42 %	43 %	34 %	35 %	39 %
Orientering om Uddannelsesguiden på internettet	66 %	64 %	57 %	62 %	63 %
N	785	325	425	182	1717

Tabellen viser, at 78 – 81 % af eleverne svarer, at de har modtaget vejledning om uddannelsens opbygning, mål og studieregler og om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen. Der er også høje andele af eleverne (84 % for alle elever), der har svaret, at de har modtaget vejledning om valg og studieret-

ninger, og at de er blevet orienteret om Uddannelsesguiden på internettet (63 % for alle elever).

På nogle områder er vejledningen tilsyneladende ikke slået så godt igennem. Det gælder vejledning om muligheder for at søge vejledning hos UU og Studievalg, da kun 39 % kan huske at være blevet vejledt herom. Der er endnu færre elever, som er blevet decideret henvist til et UU-center eller et studievalgscener (under 10 %), hvilket peger på, at der er et behov for at synliggøre den del af vejledningsindsatsen. Kun 46 % har svaret, at de er blevet vejledt om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv.

Der er store forskelle i svarene på tværs af uddannelsestyper i forhold til nogle emner.

- 87 % af stx-eleverne har fået vejledning om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen, mens det samme kun gør sig gældende for 79 % af eleverne på htx.
- 72 % af stx-eleverne er blevet vejledt om generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer, mens kun 46 % af hhx-eleverne har svaret dette.
- 61 % af hhx-eleverne svarer, at de har fået vejledning om økonomiske og sociale forhold, mens det samme kun gælder 46 % af eleverne på stx og htx.
- 42-43 % af eleverne på stx og htx har fået vejledning om muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg, mens det samme kun gør sig gældende for 35 % af eleverne på hf og 34 % af eleverne på hhx.

Det kan være vanskeligt at forklare, hvorfor der er disse udsving mellem de forskellige uddannelsestyper. Det kan konstateres, at på et overordnet plan følger udsvingene hinanden sådan, at de emner, som eksempelvis stx-elever modtager vejledning om, også er de emner, elever fra de andre uddannelser modtager vejledning om. Men inden for dette overordnede billede er der forskelle. Det forhold, at stx-elever har fået mere vejledning om fag, valgfag og niveauer og har fået mere vejledning om studiemetoder, kan dog skyldes, at gymnasireformen har haft større konsekvenser for stx i form af ændring af uddannelsens linjer og en højere grad af tværgående samarbejde på tværs af fagene.

4.4 Opsummering

Resultaterne af evalueringen af vejledernes opgaver opsummeres i hovedtræk nedenfor.

I forhold til vejledernes tidsforbrug på vejledningsopgaver viser evalueringen følgende:

- Vejlederne anvender i gennemsnit 1/3 af deres samlede arbejdstid på vejledning, hvoraf 54 % af denne tid anvendes på vejledning af elever individuelt eller kollektivt.
- Vejlederne anvender 37 % af vejledningstiden på elevernes sociale og personlige problemer. Der er forskelle på uddannelserne, og hvor meget tid vejlederne anvender på at vejlede i forhold til eleverne personlige og sociale problemer. Vejledere på stx/hf bruger mest tid på denne del (40 % af tiden) og vejledere på htx bruger mindst tid på denne del (30 % af tiden).

- Vejlederne bruger i gennemsnit 14 % af deres tid på at vejlede kommende elever, selvom UU-centrene formelt har ansvaret for denne del. 5 % af vejledernes tid går med at vejlede om mulighederne for vejledning hos UU og Studievalg.
- Der anvendes klart mest tid på den individuelle vejledning, og det er særligt elever, som har sociale og personlige problemer, der fylder meget i vejledningen (63 % af vejledningstiden). Dernæst kommer elever med motivationsproblemer (17 %) og endeligt elever med faglige problemer (10 %). Talentfulde eller dygtige elever fylder kun meget lidt i vejledningen. Det er vurderingen fra vejlederne, at faglærerne primært har ansvaret for denne gruppe af elever.

I forhold til elevernes kontakt til vejledningen viser evalueringen følgende:

- 98 % af vejlederne svarer, at de bruger henvendelser fra elevernes lærere til at identificere, hvilke elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen. Denne udveksling af viden sker ofte gennem vejledernes deltagelse i lærerteamenes lærerforsamlingsmøder. Dernæst er karakterdata (87 %) samt fraværdata (93 %) hyppige kilder til at identificere eleverne på.
- Lærerne er ganske vist den vigtigste kilde til at identificere, hvilke elever, der har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen, men mange vejledere anvender forskellige kilder samtidig. $\frac{3}{4}$ af vejlederne er selv opsøgende i forhold til elever, der har et vejledningsbehov.
- Der er typisk ikke udarbejdet retningslinjer for identifikation af elever med et vejledningsbehov, men vejlederne vil overordnet have bestemte fremgangsmåder. Halvdelen af eleverne (49 %) opsøger selv en vejleder. Formålet er typisk at få vejledning om valg af valgfag (55 %), valg af studieretning (39 %) og krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser (36 %).

5. Aktiviteter i vejledningen

I dette kapitel analyseres de forskellige aktiviteter, som vejlederne anvender i gennemførelsesvejledningen på de fire gymnasiale uddannelsesstyper.

Først analyseres i afsnit 5.1, hvilke vejledningsmæssige emner eleverne giver udtryk for i spørgeskemaundersøgelsen at have modtaget vejledning i, og hvilke vejledningsaktiviteter der har været anvendt i relation til emnet. Undersøgelsen sætter her fokus på følgende vejledningsaktiviteter:

- 1) Individuel vejledning
- 2) Vejledning i klassen
- 3) Vejledning ved et informationsmøde
- 4) Information fra www.ug.dk
- 5) Anden form for vejledning.

Indholdsmæssigt har eleverne fået spørgsmål om følgende vejledningsemner:

- 1) Uddannelsens opbygning, mål og studieregler
- 2) Fag, valgfag og niveauer
- 3) Valgfagenes betydning for senere uddannelse og erhverv
- 4) Studiemetoder, læringsvaner og samarbejdsformer
- 5) Økonomiske og sociale forhold
- 6) Muligheder for vejledning hos UU og Studievalg
- 7) Orientering om Uddannelsesguiden
- 8) Andre vejledningsemner.

Derefter undersøges elevernes vurderinger af den modtagne vejledning i afsnit 5.2. Afsnittet indledes med en analyse af elevernes samlede tilfredshed med gennemførelsesvejledningen på deres gymnasiale uddannelse, og dernæst undersøges elevernes tilfredshed med vejledningen i forskellige emner. Endeligt indeholder afsnit 5.2 en beskrivelse af, hvilke virkninger gennemførelsesvejledningen har givet anledning til med udgangspunkt i spørgeskemaundersøgelsen blandt elever.

5.1 Sammenhænge mellem vejledningens aktiviteter og emner

I forlængelse af kapitel 4, vil vi i dette afsnit med udgangspunkt i spørgeskemaundersøgelsen og telefoninterviewene med vejlederne beskrive, hvilke aktiviteter og metoder de forskellige gymnasiale uddannelser anvender i gennemførelsesvejledningen.

5.1.1 *Vejledning om uddannelsens opbygning, mål og studieregler*

Af de elever, der har svaret, at de er blevet vejledt i uddannelsens opbygning, mål og studieregler, kan man af nedenstående tabel se, hvilke vejledningsaktiviteter skolerne har iværksat på de fire uddannelser i forhold til at vejlede i dette emne.

Tabel 28 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om uddannelsens opbygning, mål og studieregler

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Uddannelsens opbygning, mål og studieregler					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	27 %	24 %	19 %	44 %	26 %
Som vejledning i klassen	66 %	46 %	44 %	55 %	55 %
Ved et informationsmøde	59 %	68 %	68 %	41 %	61 %
Ved information fra www.ug.dk	6 %	9 %	5 %	6 %	7 %
Anden vejledning	3 %	8 %	6 %	6 %	5 %
I alt	607	257	340	143	1347
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	<i>78 %</i>	<i>81 %</i>	<i>81 %</i>	<i>79 %</i>	<i>79 %</i>

Anm.: Procentsatsen dækker over andelen af de adspurgte, der har svaret ja til, at der vejledes i dette emne på deres skole.

Fire ud af fem elever i undersøgelsen (78 – 81 %) har modtaget vejledning om uddannelsens opbygning, mål og studieregler, uanset hvilken uddannelsstype eleverne går på. Dette er således et af de emner, som flest elever oplyser at have modtaget vejledning om.

Tabellen ovenfor viser, at vejledningen i emnet primært er kollektivt baseret. 61 % af dem, der har modtaget vejledning i emnet, har fået dette på et informationsmøde, og næsten lige så mange (55 %) har fået vejledning herom i deres klasser. De største forskelle mellem uddannelses typerne består i, at stx-eleverne hyppigere end de øvrige har modtaget vejledning om emnet i deres klasse, og at relativt mange hf-elever (44 %) har modtaget vejledningen herom individuelt. Til gengæld er der så færre hf'ere, der er blevet vejledt om emnet ved informationsmøder.

5.1.2 *Vejledning om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen*

Eleverne har også svaret på, om de er blevet vejledt om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen samt i bekræftende fald om, hvordan de har modtaget denne vejledning.

Tabel 29 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Fag, valgfag og niveauer i uddannelsen					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	33 %	23 %	19 %	36 %	28 %
Som vejledning i klassen	69 %	63 %	56 %	58 %	64 %
Ved et informationsmøde	46 %	59 %	59 %	44 %	51 %
Ved information fra www.ug.dk	6 %	7 %	3 %	4 %	5 %
Anden vejledning	3 %	7 %	3 %	6 %	4 %
I alt	682	249	360	146	1437
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	<i>87 %</i>	<i>79 %</i>	<i>85 %</i>	<i>80 %</i>	<i>84 %</i>

Anm.: Procentsatsen dækker over andelen af de adspurgte, der har svaret ja til, at der vejledes i dette emne på deres skole.

Tabellen viser, at 84 % af respondenterne er blevet vejledt om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen, hvilket dermed gør emnet til det, som flest har fået vejledning i. Ligesom vejledning om uddannelsens opbygning mv. er der her tale om et emne, hvor vejledningsaktiviteterne primært er kollektive. To ud af tre (64 %) er således blevet vejledt herom i klassen, mens halvdelen (51 %) har modtaget vejledningen ved et informationsmøde. Blandt hf'ere og stx'ere er der dog også forholdsvis mange, der er blevet vejledt individuelt om emnet (henholdsvis 36 % og 33 %).

At vejledning i klassen er en populær aktivitet at sætte i værk, når der skal vejledes i fag, valgfag og niveauer, afspejles også i telefoninterviewene, hvor halvdelen af vejlederne siger, at denne vejledning gives kollektivt. Ved den kollektive valgfagsorientering kan metoden være, at fagene f.eks. synliggøres ved, at eleverne oplyses om mulighederne og begrænsningerne ved skolens forskellige fagpakker, og her diskuteres deres motivation for valg af studieretninger ved at se på, hvad uddannelsen skal bruges til på længere sigt.

5.1.3 *Vejledning om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv*

Vejledning om valgfag bør ses i sammenhæng med blandt andet valgfagenes betydning i forbindelse med senere valg af uddannelse og erhverv. Knap halvdelen af de medvirkende elever (46 %) svarer, at de har modtaget vejledning om valgfagenes betydning herfor, jf. tabellen herunder.

Tabel 30 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	32 %	29 %	19 %	46 %	30 %
Som vejledning i klassen	49 %	53 %	36 %	36 %	45 %
Ved et informationsmøde	38 %	45 %	46 %	36 %	41 %
Ved information fra www.ug.dk	19 %	17 %	7 %	11 %	15 %
Anden vejledning	6 %	8 %	11 %	8 %	8 %
I alt	377	133	201	76	787
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	48 %	42 %	48 %	42 %	46 %

Med 46 % er dette et af de emner i undersøgelsen, som færrest unge har modtaget vejledning om. Det fremgår af tabellen, at de fleste unge har modtaget denne vejledning kollektivt – enten i klassen (45 %) eller ved et informationsmøde (41 %). Til sammenligning har 30 % af eleverne fået individuel vejledning herom. Det skal endvidere bemærkes, at 15 % af eleverne har svaret, at de har fået information om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv på www.ug.dk, og dermed er emnet, det emne i undersøgelsen, hvor www.ug.dk oftest anvendes.

Der er væsentlige forskelle mellem de fire uddannelsestyper i forhold til, hvordan eleverne har fået vejledningen. Hf'erne er den elevgruppe, der helt klart hyppigst har fået individuel vejledning om emnet. På hf har en næsten dobbelt så stor andel af eleverne modtaget vejledningen individuelt end på hhx (36 % af eleverne på hf og 19 % på hhx). Eleverne på stx og htx modtager hyppigere vejledningen i klassen end de øvrige elevgrupper, ligesom

disse to elevgrupper også er de flittigste til at søge information om emnet på www.ug.dk.

Flere vejledere gav i interviewene eksempler på, hvordan de på klasseniveau kunne vejlede eleverne om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv. Dels kunne vejlederne informere eleverne om forhold, som det er væsentligt, at eleverne er opmærksomme på i relation til formelle adgangskrav, fagniveauer mv. Dels kunne vejlederne også på klasseniveau bringe eleverne til selv at reflektere over baggrunden for og konsekvenserne af deres valg på kort og lang sigt.

Flere vejledere fortalte dog også, at den kollektive vejledning kan være et godt supplement, men at emnet ellers i høj grad lægger op til individuel vejledning. Ifølge flere vejledere kan mange elever ikke selv overskue de kort- og langsigtede konsekvenser af deres valg. Flere vejledere understregede således, at der er tale om komplekse problemstillinger, der både stiller krav til kendskab til fakta i uddannelsessystemet samt refleksioner over egne stærke og svage sider samt fremtidsdrømme. Mange unge kan ikke overskue alt dette på samme tid uden individuelle samtaler med en vejleder.

En overvægt af de interviewede vejledere finder det svært at inddrage Studievalg på en konstruktiv måde i denne vejledningsproces. Studievalg har viden om mulighederne efter ungdomsuddannelserne, men har ifølge vejlederne svært ved at vejlede den unge om valgfag mv., da de ikke kender den enkelte unge godt nok, og da de ofte også har begrænset viden om valgmulighederne på de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Evalueringen peger således på, at der kan være behov for øget fokus fremover på valgfagenes betydning i forbindelse med senere valg af uddannelse og erhverv. I forhold til de væsentlige og meget komplekse problemstillinger for eleverne forekommer det således problematisk, at så få elever har fået vejledning herom, og at så lille en andel heraf har fået individuel vejledning.

5.1.4 Vejledning om generelle studiemetoder mv.

Spørgeskemaundersøgelsen til eleverne indeholdt også spørgsmål om, hvorvidt de har fået vejledning i generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer samt om, hvordan de har modtaget denne vejledning, jf. tabellen herunder.

Tabel 31 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	13 %	12 %	9 %	14 %	12 %
Som vejledning i klassen	86 %	72 %	63 %	86 %	79 %
Ved et informationsmøde	17 %	30 %	31 %	23 %	22 %
Ved information fra www.ug.dk	2 %	2 %	2 %	0 %	2 %
Anden vejledning	5 %	7 %	11 %	4 %	7 %
I alt	561	203	192	118	1074
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	72 %	64 %	46 %	65 %	63 %

Tabellen viser, at næsten to ud af tre af de medvirkende elever (63 %) har modtaget vejledning om emnet, hvorved emnet er blandt de emner, som flest har modtaget vejledning om. Det skal dog bemærkes, at en betydelig mindre andel af eleverne på hhx (46 %) har svaret, at de har modtaget vejledning om generelle studiemetoder mv., mens hele 72 % har modtaget vejledning herom på stx. Niveauforskellene mellem hhx og de øvrige uddannelsesstyper indikerer, at der er behov for yderligere fokus på dette på hhx.

Det fremgår endvidere af tabellen, at vejledningen om generelle studiemetoder mv. helt overvejende foregår på klasseniveau. 79 % af eleverne har modtaget vejledningen på denne måde, og forholdsvis få har fået individuel vejledning herom.

Det fremgik af telefoninterviewene med vejlederne, at der på de fleste institutioner gennemføres klassebaserede forløb om studiemetoder mv. for eleverne. I en del tilfælde blev disse forløb gennemført af vejlederen, eventuelt i samarbejde med en eller flere af elevernes faglærere.

I flere af telefoninterviewene fremgik det dog også, at nogle vejledere giver individuel vejledning til udvalgte elever om studiemetoder mv. I nogle tilfælde finder vejlederen således ud af, at årsagen til elevens faglige problemer i flere fag skyldes nogle dårlige studievaner, og nogle vejledere giver således eleven individuel hjælp til fx at forbedre sin notatteknik. Nogle af vejlederne har vurderet, at en sådan indsats kan være afgørende i forhold til at forebygge, at eleven falder fra uddannelsen.

5.1.5 *Vejledning om økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen*

Det er en opgave under gennemførelsesvejledningen at vejlede eleverne om økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen. I spørgeskemaundersøgelsen er eleverne blevet bedt om at svare på, om de har fået vejledning herom samt i givet fald, hvordan de har fået denne vejledning, jf. tabellen herunder.

Tabel 32 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om økonomiske og sociale forhold

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	42 %	36 %	43 %	61 %	44 %
Som vejledning i klassen	52 %	45 %	39 %	32 %	44 %
Ved et informationsmøde	26 %	37 %	28 %	26 %	27 %
Ved information fra www.ug.dk	4 %	6 %	4 %	2 %	4 %
Anden vejledning	10 %	15 %	11 %	9 %	11 %
I alt	365	145	256	106	872
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	47 %	46 %	61 %	58 %	51 %

Tabellen viser, at halvdelen (51 %) af eleverne har modtaget vejledning af deres vejleder om økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen. På nogle uddannelsesinstitutioner bliver information omkring økonomiske forhold varetaget af en medarbejder fra administrationen og ikke en vejleder. Dette kan forklare, at omkring halvdelen af eleverne ikke har modtaget vejledning om økonomiske forhold af deres vejleder.

Der er væsentlige forskelle mellem uddannelses typer i relation til dette emne. Forholdsvis flere blandt eleverne på hf og hhx (58 % og 61 %) har således modtaget en sådan vejledning end blandt eleverne på htx og stx (46 % og 47 %). Hf'erne adskiller sig således både ved, at en forholdsvis høj andel af eleverne har fået vejledning om økonomiske og sociale forhold, og at vejledningen forholdsvis ofte er givet individuelt sammenlignet med de øvrige uddannelses typer. Forskellene træder her meget tydeligt frem, hvis hf sammenlignes med stx, hvor vejledningen om økonomiske og sociale forhold ofte foregår i klassen.

Telefoninterviewene med vejlederne viser, at den kollektive vejledning om økonomiske og sociale forhold ofte består i, at de unge får generel information om især SU-regler, som er relevant for alle eleverne. I den individuelle vejledning møder vejlederne også en del spørgsmål om SU, men herudover omfatter vejledningsemnet, at en del elever har behov for støtte i relation til forskelligartede personlige, sociale og økonomiske problemer, jf. kapitel 3. Hvor vejledningen om SU således primært er af faktisk karakter i forhold til at oplyse om reglerne, stiller de øvrige problemstillinger krav til vejledernes evne til at lytte og gå i dialog med de unge. Enkelte vejledere nævner, at de har kendskab til forskellige samtale teknikker (eksempelvis assertion og systemisk interview teknik), men samtidig vurderer de, at de ikke bruger disse teknikker særlig systematisk. I stedet betoner de, at det snarere handler om vejledningserfaring, personlig empati og indlevelse i elevens problemstillinger.

5.1.6 Vejledning om muligheder hos UU og de regionale Studievalg

I spørgeskemaundersøgelsen er eleverne blevet bedt om at svare på, om de er blevet vejledt om mulighederne for vejledning hos UU og de regionale Studievalg, jf. tabellen herunder.

Tabel 33 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	12 %	13 %	14 %	11 %	12 %
Som vejledning i klassen	40 %	45 %	35 %	44 %	40 %
Ved et informationsmøde	57 %	49 %	41 %	58 %	51 %
Ved information fra www.ug.dk	8 %	6 %	4 %	11 %	7 %
Anden vejledning	9 %	13 %	16 %	5 %	11 %
I alt	330	135	141	63	669
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	42 %	43 %	34 %	35 %	39 %

Det fremgår af tabellen, at 39 % af eleverne er blevet vejledt om mulighederne for vejledning hos UU og de regionale Studievalg. Dette er således det vejledningsemne, som færrest af eleverne angiver at have fået vejledning om. I forhold til forskellige uddannelses typer fremgår det, at lidt flere på stx og htx (42 – 43 %) har fået vejledning herom end på hhx og hf (34 – 35 %).

De dominerende aktiviteter i forhold til at vejlede om mulighederne hos UU og Studievalg er informationsmøder (51 %) og vejledning i klassen (40 %). En mindre andel har dog også fået individuel vejledning herom.

5.1.7 Vejledning om Uddannelsesguiden på Internettet

Af tabellen nedenfor fremgår det, hvordan eleverne har modtaget orientering om Uddannelsesguiden på internettet.

Tabel 34 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med orientering om Uddannelsesguiden på internettet

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Orientering om Uddannelsesguiden på internettet					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	11 %	12 %	16 %	16 %	13 %
Som vejledning i klassen	50 %	55 %	47 %	43 %	50 %
Ved et informationsmøde	50 %	46 %	51 %	54 %	49 %
Ved information fra www.ug.dk	10 %	10 %	6 %	8 %	9 %
Anden vejledning	7 %	11 %	6 %	7 %	8 %
I alt	517	203	239	112	1071
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	66 %	64 %	57 %	62 %	63 %

Næsten to ud af tre elever (63 %) i undersøgelsen har svaret, at de er blevet orienteret om Uddannelsesguiden på internettet – flest på stx og færrest på hhx. Eleverne har primært fået orienteringen om Uddannelsesguiden kollektivt i klassen eller ved et informationsmøde. Rambøll Managements evaluering af holddannelse og studieretningsvalg pegede på, at 40 % af elever-

ne har anvendt www.ug.dk til at afgøre, hvilken studieretning de skulle vælge¹¹.

5.1.8 Andre emner i relation til vejledning

Det sidste vejledningsemne, vi skal se på, er andre emner i relation til vejledning, og vejledningsaktiviteterne fremgår af nedenstående tabel. Af andre emner kan nævnes personlige problemer eller problemer med at gennemføre uddannelsen.

Tabel 35 – Vejledningsaktiviteter i forbindelse med vejledning om andre emner

Hvordan har du modtaget vejledning om følgende emner af din vejleder? – Andre emner i relation til vejledning					
	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Som individuel vejledning	71 %	64 %	75 %	85 %	72 %
Som vejledning i klassen	25 %	18 %	13 %	15 %	21 %
Ved et informationsmøde	11 %	29 %	0 %	14 %	14 %
Ved information fra www.ug.dk	7 %	9 %	6 %	0 %	7 %
Anden vejledning	14 %	27 %	13 %	23 %	17 %
I alt	73	22	16	13	124
<i>Andel elever, der har modtaget vejledning om emnet</i>	9 %	7 %	4 %	7 %	7 %

Billedet her er på alle uddannelserne, at størstedelen af eleverne modtager vejledning om øvrige emner individuelt. En væsentlig mindre andel modtager det som vejledning i klassen, tillige med andre former for vejledning. Af tabellen kan vi se, at på hf får 85 % af eleverne individuel vejledning, 72 % på stx, 75 % på hhx og 58 % på htx. Det mest iøjnefaldende her er, at 27 % af htx'erne får anden vejledning, hvilket dækker bredt over emner som håndtering af eksamensangst, sygdom, studie i udlandet og andre specifikke forhold.

Af telefoninterviewene har vi fået kendskab til, at individuel vejledning typisk foregår som en samtale eller dialog, hvor vejlederne stiller coachende spørgsmål, der giver eleven anledning til at reflektere over sine uddannelsesvalg og undersøge, om elevens ønsker er realistiske. Det kan dreje sig om videreuddannelse, som ellers er en opgave for Studievalg, men som for nogle elever er mest trygt at drøfte med deres vejleder på ungdomsuddannelsen, da denne kender eleven godt.

Sammenfattende kan det siges om vejledningsaktiviteterne, at det er på hf, at individuel vejledning er den mest udbredte vejledningsaktivitet inden for alle emnerne – på nær mulighederne for vejledning hos andre vejledningsinstanser, som overgås af stx. Dernæst er vejledning i klassen den næstmest anvendte aktivitet på hf. Htx ligger i spidsen, når det gælder om at vejlede ved fælles informationsmøder. Denne vejledningsform bruger de til at vejlede i emner som fag, studiemetoder, økonomi og andre emner, mens htx følges pænt op af hhx, hvor denne aktivitet anvendes på uddannelsens opbygning, valgfagenes betydning og studiemetoder.

¹¹ "Evaluering af holddannelse og studieretningsvalg efter gymnasireformen", Rambøll Management 2006

På stx er vejledning i klassen den mest anvendte aktivitet, og det bruges til vejledning i uddannelsens opbygning, fag og økonomi. På hf er denne aktivitet næsten ligeså udbredt, men anvendes til andre emner, da det her handler om studiemetoder, andre vejledningsinstanser og andre emner. Når det gælder om at vejlede ved et informationsmøde, er det htx, der mest bruger denne aktivitet – og det gælder inden for alle emner. Det er også eleverne på htx, der får mest vejledning gennem ww.ug.dk inden for stort set alle emner, og overgås kun af stx, når det drejer sig om emnerne valgfagernes betydning og andre vejledningsinstanser.

På htx er der flest elever, der modtager anden vejledning end den, der er beskrevet i undersøgelsen, og på hhx er det nogenlunde det samme billede, der gør sig gældende. Den anden vejledning dækker for de to uddannelsers vedkommende over alle vejledningsemnerne.

5.1.9 Vejledningsredskaber

I dette afsnit vil vi se på de redskaber, vejlederne bruger, som led i deres vejledning. Vi vil se på, i hvor stort omfang vejlederne henviser til Uddannelsesguiden, på deres udarbejdelse af vejledningsmateriale og på anvendelsen af elevernes uddannelsesplaner.

I spørgeskemaundersøgelsen er vejlederne blevet spurgt, hvorvidt de henviser elever til den internetbaserede Uddannelsesguide. Resultatet kan ses af nedenstående tabel.

Tablet 36 – I hvilken grad henviser du eleven til uddannelsesguiden, www.ug.dk?

	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
I meget høj grad	39 %	43 %	22 %	37 %
I høj grad	45 %	43 %	51 %	46 %
I nogen grad	14 %	11 %	24 %	15 %
I mindre grad	2 %	2 %	3 %	2 %
Slet ikke	1 %	2 %	0 %	1 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	147	47	37	231

Tabellen viser, at 83 % af vejlederne efter eget udsagn henviser elever til Uddannelsesguiden i høj eller meget høj grad. Stort set ingen vejledere har svaret, at de i mindre grad eller slet ikke henviser til hjemmesiden.

Svarene blandt vejledere på henholdsvis stx/hf og hhx er stort set ens, mens en markant mindre andel af vejlederne på htx oplyser, at de henviser elever til hjemmesiden i meget høj grad – 22 % af vejlederne på htx har svaret dette sammenlignet med de 37 % af vejlederne for undersøgelsen som helhed. De begrænsede henvisninger til Uddannelsesguiden fra htx-vejlederne kan dog ikke spores i htx-elevernes besvarelser. Ifølge elevernes besvarelser er htx-eleverne blevet lige så godt orienteret om Uddannelsesguiden som de øvrige elevtyper, ligesom htx-eleverne er mindst lige så flittige som de øvrige elevtyper til at søge om information på hjemmesiden om de fleste vejledningsemner i denne undersøgelse.

Vejlederne er desuden blevet spurgt, om institutionen har udarbejdet vejledningsmateriale specielt rettet mod gennemførelsesvejledningen, jf. tabellen herunder.

Tabel 37 – Har uddannelsesinstitutionen selv udarbejdet materiale til brug for gennemførelsesvejledning?

	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Ja	61 %	53 %	49 %	58 %
Nej	32 %	36 %	49 %	36 %
Ved ikke	7 %	11 %	3 %	7 %
I alt	147	47	37	231

58 % af vejlederne har svaret, at uddannelsesinstitutionen selv har udarbejdet materiale til brug for gennemførelsesvejledningen. Udarbejdelsen af materiale er mest udbredt på stx/hf, hvor 61 % af vejlederne svarer, at uddannelsesinstitutionerne har udarbejdet et sådant, og mindst udbredt på htx (49 %). Efterfølgende er vejlederne blevet bedt om at uddybe, hvilke emner de udarbejdede materialer omhandler. Hovedparten af vejlederne har her svaret, at materialet handler om studieteknik og arbejdsmetoder, mens en mindre del har svaret, at de har udarbejdet valgfagsorienteringer og studieretningsorienteringer. Endelig har en mindre del udarbejdet materiale om mere psykologisk relaterede problemstillinger som eksamensangst, motivation, assertion og materiale om indslusnings- og udslusningssamtaler.

Et andet vejledningsredskab, som vejlederne kan gøre brug af, er elevernes uddannelsesplan fra grundskolen. Vejlederne er således blevet spurgt om, i hvilken grad elevens uddannelsesplan fra grundskolen anvendes, jf. tabellen herunder.

Tabel 38 – I hvilken grad anvendes elevens uddannelsesplan fra grundskolen?

	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
I meget høj grad	2 %	6 %	6 %	4 %
I høj grad	1 %	9 %	8 %	4 %
I nogen grad	18 %	34 %	36 %	24 %
I mindre grad	56 %	34 %	42 %	49 %
Slet ikke	22 %	13 %	6 %	18 %
Ved ikke	1 %	4 %	3 %	2 %
I alt	147	47	36	230

Anm.: Der er ikke taget decimaler med, der er derfor blevet rundet op/ned, og dette tal giver ikke sammenlagt 100 %.

Tabellen viser, at meget få gør aktivt brug af uddannelsesplanen. Kun 8 % af vejlederne svarer, at den anvendes i høj eller meget høj grad, og blandt vejlederne på stx/hf-institutioner svarer kun 3 %, at de bruger den i høj eller meget høj grad.

I de tilfælde, hvor uddannelsesplanen anvendes, kan vi af nedenstående tabel se, hvad den anvendes til.

Tabel 39 – Hvad anvendes uddannelsesplanen primært til?

	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Til at få kendskab til eleven	45 %	53 %	50 %	47 %
Til at få kendskab til elevens ønsker med uddannelsen	25 %	60 %	53 %	37 %
Til at identificere særligt udsatte elever	38 %	47 %	64 %	44 %
Til at fastlægge behovet for vejledning	13 %	34 %	44 %	22 %
Til at målrette vejledningen mod elevens uddannelses- og beskæftigelsesønsker	5 %	21 %	17 %	10 %
Andet:	12 %	4 %	6 %	9 %
Uddannelsesplanen anvendes ikke	16 %	6 %	6 %	13 %
Ved ikke	10 %	6 %	3 %	8 %
I alt	147	47	36	230

Det fremgår af tabellen, at uddannelsesplanerne primært anvendes til at få kendskab til eleven (47 %) og til at identificere særligt udsatte elever (44 %). Endelig har 37 % svaret, at uddannelsesplanen anvendes til at få kendskab til elevens ønsker med uddannelsen¹². Tabellen, om anvendelsen af uddannelsesplanerne, bør dog læses i forlængelse af vejledernes uddybende besvarelser om, hvordan der følges op på uddannelsesplanen, da mange af disse kommentarer indtager en meget kritisk position til uddannelsesplanerne.

Et stort antal af vejlederne har her uddybet, at de stort set ikke kan bruge uddannelsesplanerne til noget. De nævnte årsager hertil er bl.a., at oplysningerne heri typisk er "intetsigende", at planen ikke er opdateret i forhold til ændringer i elevens præferencer og forventninger til fremtiden, og at en stor del af planerne er mangelfulde i deres udformning. Et par af vejlederne uddyber, at eleverne ikke selv ønsker, at vejledningssamtalerne skal ske med udgangspunkt i uddannelsesplanen, ligesom en vejleder fremhæver, at eleverne ofte ikke kan huske indholdet i deres uddannelsesplan. Det skal dog retfærdigvis tilføjes, at en mindre andel af vejlederne skriver, hvad planen kan anvendes til. Eksempler er bl.a. til at identificere elever med særlige behov af forskellig karakter, fx ved handicap.

5.2 Vurderinger af vejledningen

I dette afsnit sættes der fokus på elevernes vurderinger af den gennemførelsesvejledning, de har fået. Først analyseres deres overordnede tilfredshed med vejledningen, og derefter analyseres elevernes tilfredshed i forhold til forskellige vejledningsemner. Endelig er eleverne blevet spurgt til, hvilke virkninger vejledningsforløbene har haft.

¹² En yderligere opdeling viser, at 18 % af vejlederne på rene hf-institutioner primært anvender uddannelsesplanen til at få kendskab til eleven, hvilket sandsynligvis skyldes, at en stor del af eleverne ikke behøver at komme direkte fra folkeskolen. Derudover skal alle eleverne til en optagelsessamtale.

5.2.1 Elevernes samlede tilfredshed med information og vejledning

Eleverne er blevet spurgt, hvor tilfredse de samlet set er med den information og vejledning, som de har fået af deres vejleder på skolen, siden de startede, jf. tabellen herunder.

Tabel 40 – Hvor tilfreds er du samlet set med den information og vejledning, du har fået af din vejleder på skolen, siden du startede?

	Stx	Htx	Hhx	Hf	I alt
Meget tilfreds	9 %	6 %	7 %	11 %	8 %
Tilfreds	47 %	46 %	40 %	48 %	45 %
Hverken tilfreds eller utilfreds	30 %	30 %	31 %	28 %	30 %
Utilfreds	10 %	9 %	13 %	10 %	11 %
Meget utilfreds	3 %	6 %	6 %	1 %	4 %
Ved ikke	1 %	3 %	3 %	2 %	2 %
I alt	758	305	406	176	1.645

Tabellen viser, at 45 % af eleverne har været tilfredse med informationen og vejledningen, mens kun 8 % har været meget tilfredse. Opdelt på uddannelses typer fremgår det, at eleverne på stx og hf er de mest tilfredse i undersøgelsen.

Med henblik på at få dybere indsigt i elevernes tilfredshed er dette spørgsmål analyseret i sammenhæng med en række andre variable. Disse analyser viser imidlertid, at det er vanskeligt at identificere entydige sammenhænge for elevernes tilfredshed. Der er således ingen sammenhæng mellem elevernes tilfredshed på den ene side og på den anden side variable som køn, årgang, fraværsprocent og karaktergennemsnit. Derimod er der en tendens til, at det virker positivt på den samlede tilfredshed, hvis vejledningen er givet individuelt, hvilket analyseres i dybden i de kommende afsnit.

5.2.2 Elevernes tilfredshed med forskellige aspekter af vejledningen

Som led i evalueringen er eleverne blevet bedt om at oplyse, hvor tilfredse de har været med vejledningen i forhold til en række emner, jf. tabellen herunder.

Tabel 41 – Elevers tilfredshed opdelt på uddannelsesstype. Andel elever, der har svaret tilfreds

	Htx	Stx	Hhx	Hf	Total
Uddannelsens opbygning, mål og studieregler (fx vejledning dengang du startede på uddannelsen ved indslusningssamtalen)	61 %	59 %	56 %	64 %	59 %
Fag, valgfag og niveauer i uddannelsen (fx vejledning ved endeligt valg af studieretning, studieretningskift eller vejledning om valgfag)	55 %	53 %	54 %	49 %	53 %
Valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv (fx information om uddannelsesstedernes krav til fagniveau og karakterer)	46 %	40 %	46 %	45 %	43 %
Generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer	48 %	55 %	48 %	57 %	53 %
Økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen (fx om SU, hjælp med personlige problemer, vejledning i forbindelse med for højt fravær)	47 %	46 %	49 %	64 %	49 %
Muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg	45 %	42 %	42 %	37 %	42 %
Orientering om Uddannelsesguiden på internettet	49 %	48 %	52 %	55 %	50 %
Andre emner i relation til vejledning	55 %	53 %	44 %	46 %	52 %

Vurderingerne er forholdsvis positive for alle otte emner, idet der er en overvægt af elever, der har svaret, at de er tilfredse med vejledningen. Tilfredsheden er mest udbredt med vejledning om henholdsvis uddannelsens opbygning, mål og studieregler og generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer.

Der er ikke tydelige mønstre i forhold til, at tilfredsheden er mere eller mindre udbredt i forhold til bestemte uddannelsesstyper. Forskellene i tilfredshed relateret til uddannelsesstyper er således primært knyttet til vejledning om bestemte emner.

Herunder fremhæves de væsentligste sammenhænge:

- Htx: Der er relativt mange tilfredse med 1) vejledningen om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv, samt 2) andre emner i relation til vejledning.
- Stx adskiller sig mest ved, at relativt få er tilfredse med vejledningen om valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv, og at relativt mange – sammen med hf'erne – er tilfredse med vejledningen om generelle studiemetoder mv.
- På hhx er relativt få tilfredse med vejledningen om uddannelsens opbygning, mål og studieregler.
- På hf er forholdsvis mange tilfredse med vejledningen om økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen samt med vejledningen om generelle studiemetoder mv. Omvendt er relativt få på hf tilfredse med vejledningen om dels fag, valgfag og niveauer i uddannelsen, dels muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg.

De medvirkende elever i undersøgelsen går alle på 1. eller 2. år af deres gymnasiale uddannelse. Evalueringens analyser viser, at der ikke generelt er større tilfredshed med vejledningen blandt 1. eller 2. årselever. Derimod er der nogle forskelle på deres tilfredshed med vejledningen om konkrete emner. Førsteårseleverne er hyppigere tilfredse med vejledningen om muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg, mens andetårseleverne forholdsvis oftere er tilfredse med vejledningen om følgende emner:

- Fag, valgfag og niveauer i uddannelsen
- Orientering om Uddannelsesguiden på internettet
- Andre emner i relation til vejledning.

Eleverne har oplyst deres karaktergennemsnit i spørgeskemaundersøgelsen. Vores analyser viser imidlertid, at der ikke er signifikant sammenhæng mellem elevernes tilfredshed med vejledningen og deres karaktergennemsnit. I forhold til to emner er der dog en tendens til, at færre med et karaktergennemsnit på under 7,5 er tilfredse med vejledningen om henholdsvis uddannelsens opbygning, mål og studieregler samt om fag, valgfag og niveauer i uddannelsen. På andre spørgsmål er elever med lave karaktergennemsnit dog fuldt ud så tilfredse som andre med vejledningen.

Vi har endvidere analyseret, om der er sammenhænge mellem elevernes fraværsniveau og deres vurderinger af vejledningen. Analysen viser, at der ikke generelt er entydige sammenhænge mellem disse to forhold. Dog er der mere udbredt tilfredshed med vejledningen om følgende tre emner blandt elever med fraværsprocenter på over 10:

- Valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv
- Økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen
- Orientering om Uddannelsesguiden på internettet.

De stærkeste forklaringer på elevernes tilfredshed med gennemførelsesvejledningen er knyttet til, hvordan eleverne har modtaget vejledningen, jf. tabellen herunder.

Tabel 42 – Vejledningens aktiviteter og elevernes tilfredshed. Andel elever, der svarer, at de er tilfredse

	Andre aktiviteter	Individuel vejledning	Total
Uddannelsens opbygning, mål og studieregler (fx vejledning dengang du startede på uddannelsen ved indslusningssamtalen)	56 %	67 %	59 %
Fag, valgfag og niveauer i uddannelsen (fx vejledning ved endeligt valg af studieretning, studieretningsskift eller valgfag)	51 %	59 %	53 %
Valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv (fx information om uddannelsesstedernes krav til fagniveau og karakterer)	37 %	57 %	43 %
Generelle studiemetoder, hensigtsmæssige læringsvaner og samarbejdsformer	52 %	59 %	53 %
Økonomiske og sociale forhold i relation til uddannelsen (fx om SU, hjælp med personlige problemer, vejledning i forbindelse med for højt fravær)	41 %	60 %	49 %
Muligheder for vejledning hos UU og de regionale Studievalg	41 %	50 %	42 %
Orientering om Uddannelsesguiden på internettet	48 %	60 %	50 %
Andre emner i relation til vejledning	40 %	56 %	52 %

Anm.: Eleverne er her entydigt placeret under individuel vejledning eller andre vejledningsaktiviteter. Elever, der har modtaget individuel vejledning om et givent emne, figurerer under individuel vejledning – også selvom de endvidere har modtaget andre former for vejledning.

På samtlige otte spørgsmål er der – stærke eller svage – tendenser til, at tilfredsheden med vejledningen er størst blandt de elever, der har modtaget individuel vejledning i emnet. Der er således et entydigt mønster i tilfredsheden i forhold til, at elever, der har fået individuel vejledning om et emne, oftere er tilfredse med vejledningen i emnet. Et enkelt emne – vejledning om generelle studiemetoder mv. – skiller sig ud ved, at de individuelt vejledte elever kun er lidt mere tilfredse end de øvrige, mens forskellene er markante for de øvrige vejledningsemner.

5.2.3 Elevernes vurderinger af vejledningens virkninger

Som led i evalueringen har Rambøll Management bedt eleverne vurdere en række udsagn om, hvilke virkninger vejledningen har haft i forhold til at forbedre deres viden og valgkompetencer. Elevernes vurderinger af vejledningens virkninger fremgår af tabellen herunder.

Tabel 43 – Vejledningens virkninger opdelt på uddannelsesstyper vurderet af elever. Andel elever, der har svaret enig.

Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn om den vejledning, du har modtaget fra din vejleder?					
	Hf	Hhx	Htx	Stx	Total
Vejledningen har gjort mig mere klar over uddannelsens opbygning, mål og indhold	49 %	55 %	56 %	53 %	53 %
Vejledningen har gjort mig mere bevidst om sammenhængen mellem efterfølgende uddannelses- og erhvervsmuligheder og mine valg af fag, valgfag og niveauer i uddannelsen	32 %	36 %	38 %	34 %	35 %
Vejledningen har gjort mig mere bevidst om, hvilke fag, valgfag og hvilke niveauer, jeg har brug for, for at blive optaget på en given uddannelse	32 %	33 %	35 %	35 %	34 %
Vejledningen har gjort mig mere bevidst om, hvilke krav der stilles for at blive optaget på de forskellige videregående uddannelser	39 %	34 %	36 %	38 %	37 %
Vejledningen har givet mig konkrete studiemetoder, notatteknik, gode læringsvaner og metoder til at samarbejde med andre	46 %	32 %	31 %	45 %	39 %
Vejledning har gjort mig klar over, hvilke muligheder jeg har for vejledning hos UU og de regionale Studievalg samt orientering om Uddannelsesguiden (www.ug.dk) på internettet	35 %	25 %	32 %	34 %	31 %
Jeg har fået tilstrækkelig vejledning til at gennemføre min uddannelse samt vejledning i forbindelse med at træffe valg af fag og studieretning under min uddannelse	35 %	36 %	40 %	41 %	39 %
Jeg har generelt fået tilstrækkelig vejledning under min uddannelse	45 %	34 %	37 %	38 %	38 %

Flest elever er enige i, at vejledningen har gjort dem mere klar over uddannelsens opbygning, mål og indhold. Her erklærer sig 53 % af eleverne sig enige, mens der kun er mellem 31 – 39 % af eleverne, der erklærer sig enige i de øvrige udsagn om vejledningens virkninger.

For alle otte spørgsmål om virkning er der dog flere elever, der er enige end uenige i udsagnene. Selvom der således er en overvægt af enige, er der for fire af udsagnene tale om forholdsvis beskedne overvægte på under 10 %.

Rambøll Management vurderer således, at elevernes vurderinger af vejledningens virkninger er mere moderate end elevernes tilfredshed med vejledningen, selvom forskelle i svarkategorier ikke muliggør en direkte sammenligning. Der er ikke nogen modsætning mellem disse forhold. En elev kan godt være tilfreds med vejlederens indsats, men ikke selv få et egentligt udbytte af vejledningen, fx fordi vejledningen ikke forekommer relevant for den unges livssituation.

Generelt er der ikke en entydig sammenhæng mellem virkningerne af vejledningen og uddannelsesstypen. Der er en svag tendens til, at elever på htx vurderer vejledningens virkninger positivt i forhold til flere emner, mens ele-

ver på hhx er lidt mere tilbageholdende i deres positive vurderinger af vejledningens virkninger. Sammenhængen mellem virkninger og uddannelses-type optræder dog primært i relation til vejledning om enkelte emner:

- Især htx-elever er enige i, at vejledningen har gjort dem mere bevidste om sammenhængen mellem efterfølgende uddannelses- og erhvervsmuligheder og valg af fag, valgfag og niveauer i uddannelsen.
- Forholdsvis få hhx-elever er enige i, at vejledningen har gjort dem mere bevidste om, hvilke krav der stilles for at blive optaget på forskellige videregående uddannelser.
- Det er primært stx- og hf-elever, der vurderer, at vejledningen har givet dem konkrete studiemetoder, notatteknik, gode læringsvaner og metoder til at samarbejde med andre. Denne sammenhæng er meget markant.
- Hhx-eleverne er her kendetegnet ved, at der er en lille overvægt af elever, der er uenige i, at vejledningen har gjort dem klar over, hvilke muligheder de har for vejledning hos UU og de regionale Studievalg samt orientering om Uddannelsesguiden (www.ug.dk) på internettet.
- Det er primært htx- og stx-elever, der erklærer sig enige i, at de har fået tilstrækkelig vejledning til at gennemføre deres uddannelse samt vejledning i forbindelse med at træffe valg af fag og studieretning under deres uddannelse. Hf-eleverne er i mindre omfang enige i dette.
- Det er især hf-eleverne, der tilkendegiver, at de har fået tilstrækkelig vejledning under deres uddannelse, mens hhx-eleverne – og i nogen grad stx-eleverne – er mere forbeholdne i deres vurderinger af om vejledningen har været tilstrækkelig.

En nærmere analyse af elevernes besvarelser viser endvidere, at andetårs-eleverne i forhold til flere emner vurderer vejledningens virkninger mere positivt end førsteårseleverne. Det er især i forhold til følgende tre emner, at forholdsvis mange andetårselever er enige i de virkninger af vejledningen, der spørges til:

- Vejledningen har gjort mig mere bevidst om sammenhængen mellem efterfølgende uddannelses- og erhvervsmuligheder og mine valg af fag, valgfag og niveauer i uddannelsen.
- Vejledningen har gjort mig mere bevidst om, hvilke krav der stilles for at blive optaget på de forskellige videregående uddannelser.
- Vejledning har gjort mig klar over, hvilke muligheder jeg har for vejledning hos UU og de regionale Studievalg samt orientering om Uddannelsesguiden (www.ug.dk) på internettet.

Et enkelt emne bryder dog afgørende med mønstret. Der er således markant flest førsteårselever, der erklærer sig enige i, at vejlederen har givet dem konkrete studiemetoder, notatteknikker, læringsvaner og samarbejdsmetoder. Den store forskel kan hænge sammen med, at området er under opprioritering, og at førsteårseleverne derfor har fået mere vejledning i disse emner end tidligere førsteårselever.

Endvidere har vi undersøgt, om elevernes karaktergennemsnit har betydning for deres vurderinger af vejledningens virkninger. Analyserne viser her, at der ikke er entydige mønstre i forhold til eksempelvis, at elever med lave karakterer i højere grad vurderer virkningerne positivt. På nogle konkrete spørgsmål viser analyserne dog en sammenhæng:

- Elever med et karaktergennemsnit på under 7,5 vurderer i højere grad end de øvrige, at vejledningen har gjort dem mere bevidste om sammenhængen mellem efterfølgende uddannelses- og erhvervsmuligheder og elevens valg af fag, valgfag og niveauer i uddannelsen.
- Det er primært elever med karaktergennemsnit på over 9, hvor vejledningen har gjort dem klar over, hvilke muligheder de har for vejledning hos UU og de regionale Studievalg samt orientering om www.ug.dk.
- Elever med karaktergennemsnit på under 7,5 vurderer i mindre grad end de øvrige elever, at de har fået tilstrækkelig vejledning under deres uddannelse. Det gælder både i forhold til om vejledningen opleves som tilstrækkelig generelt, og om den er tilstrækkelig i forhold til at gennemføre uddannelsen og at træffe valg.

Evalueringsanalyser viser endvidere en svag generel tendens til, at elever med højst 10 % fravær i højere grad er enige i udsagnene om vejledningens virkninger end elever med mere end 10 % fravær¹³. Det er især i forhold til tre udsagn om virkninger, at flere elever med et begrænset fraværsniveau er enige:

- Vejledningen har givet mig konkrete studiemetoder, notatteknik, gode læringsvaner og metoder til at samarbejde med andre.
- Vejledning har gjort mig klar over, hvilke muligheder jeg har for vejledning hos UU og de regionale Studievalg samt orientering om Uddannelsesguiden (www.ug.dk) på internettet.
- Jeg har fået tilstrækkelig vejledning til at gennemføre min uddannelse samt vejledning i forbindelse med at træffe valg af fag og studieretning under min uddannelse.

På linje med elevernes tilfredshed er der meget stærke sammenhænge mellem den anvendte vejledningsmetode og elevernes oplevelser af vejledningens virkninger, så eleverne generelt er mest tilfredse med vejledningen i relation til de spørgsmål, hvor de har fået individuel vejledning.

5.3 Opsummering

Evaluering af aktiviteter i vejledningen viser i hovedtræk følgende:

- Flest elever har fået vejledning om faktuelle forhold omkring uddannelserne i form af uddannelsernes opbygning, mål og studieregler (79 %) samt fag, valgfag og niveauer i uddannelsen (84 %). Dette er nogle faktuelle spørgsmål, som alle elever har brug for viden om.
- Omvendt er der betydeligt færre elever, der giver udtryk for, at de har fået vejledning om dels valgfagenes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv (46 %), dels muligheden for vejledning hos UU og Studievalg (39 %). Det tegner et billede af, at koblingen mellem gennemførelsesvejledningen og det mere langsigtede uddannelsesperspektiv kan være vanskelig for eleverne, og at der vejledningsmæssigt er et behov for at sætte mere fokus herpå.
- I forhold til valg af aktiviteter fremgår det af elevernes svar, at de modtager både kollektiv og individuel vejledning om mange emner. Svarene varierer dog en del mellem emner. Vejledning om økonomiske og sociale forhold gives således ofte individuelt, men i forhold til dette emne mod-

¹³ Det er værd at bemærke, at mellem 10 - 13 % (hxx- og hf-elever har den højeste fraværsporcet) af eleverne angiver, at de har en fraværsporcet, der er højere end 10 %. En fraværsporcet på mere end 10 % er i princippet en gyldig grund til at bortvise en elev.

tager mange også kollektive orienteringer om især SU-regler. I forhold til en række emner er vejledningen oftest kollektiv. Det gælder i forhold til vejledning om studiemetoder mv., samt orienteringer om UU, Studievalg og Uddannelsesguiden på Internettet.

- I forhold til vejledning om valgfagernes langsigtede betydning er der mest vægt på individuel vejledning. Analyserne viser endvidere, at elevernes tilfredshed med vejledningen og virkningerne af vejledningen klart er mere positiv, når de har fået individuel vejledning.
- Der er meget få elever, der angiver at være meget tilfredse med vejledningen samlet set, men sammen med de mange, der svarer, at de er tilfredse, udgør de lidt over halvdelen. Når man spørger mere specifikt til enkelte emner er billedet dog mere positivt, da der er en klar overvægt af tilfredse i forhold til alle specifikke vejledningsemner. Elevernes vurderinger af deres eget udbytte af vejledningen er mere moderate end af tilfredsheden, men mønstrene er grundlæggende de samme i forhold til, at vejledningens virkninger vurderes mest positivt blandt de elever, der har fået individuel vejledning.
- Hf-elever modtager i højere grad individuel vejledning i sammenligning med andre elevgrupper. Den individuelle vejledning giver sig også udslag i, at hf'erne er de mest tilfredse med vejledningen.
- Stx-eleverne er mere tilfredse med vejledningen om valgfagernes betydning i forbindelse med senere uddannelse og erhverv end det generelle billede, og stx'erne er – sammen med hf'erne – de mest tilfredse med vejledningen om generelle studiemetoder mv. Endelig er forholdsvis mange stx-elever enige i, at de har fået tilstrækkelig vejledning til at gennemføre deres uddannelse samt vejledning i forbindelse med at træffe valg af fag og studieretning under deres uddannelse.
- Hhx'erne er den uddannelsesgruppe, hvor færrest er tilfredse med vejledningen. Hhx'erne har i betydelig lavere grad fået individuel vejledning om konsekvenserne af forskellige valgfag mv.
- Htx'erne er den gruppe, hvor flest er tilfredse med vejledning om valgfag og niveauer, samt konsekvenserne af valgene under uddannelsen. Til gengæld er eleverne her ikke så tilfredse med vejledning i studiemetoder mv. på linje med hhx'erne.

6. Sammenhæng i vejledningen

I dette kapitel kortlægges og analyseres sammenhængen i gennemførelsesvejledningen set i forhold til andre vejledningsaktiviteter. Det vil sige sammenhængen mellem gennemførelsesvejledningen og den faglige/metodiske vejledning, karrierevejledningen eksempelvis i regi af Studievalg og den vejledning, der foregår i regi af UU-centrene.

I afsnit 6.1 gennemgås sammenhængen i vejledningen på skolen, i afsnit 6.2 behandles sammenhængen mellem gennemførelsesvejledning og vejledning i regi af UU, og i afsnit 6.3 handler det om sammenhængen i forhold til Studievalg.

6.1 Vejledningen på skolen

6.1.1 Vurdering af samarbejdet mellem vejleder og faglærer

I spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne har vi spurgt til vejledernes tilfredshed med samarbejdet mellem klasselærer og lærerteams.

Tabel 44 – Vurdering af samarbejdet med andre

Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn om dit samarbejde med andre på institutionen? – Vejledere				
Andel af vejledere, der 'enige' i udsagnet	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Jeg har generelt et godt samarbejde med institutionens lærerteams om vejledningen af de enkelte elever	90 %	85 %	92 %	89 %
Jeg har generelt et godt samarbejde med klasselærerne om vejledningen af de enkelte elever	82 %	89 %	86 %	84 %
I alt	146	47	36	229

Spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne peger på, at der er markant tilfredshed med samarbejdet mellem vejlederne, klasselærerne og lærerteamene. Som det fremgår af tabellen, er der en markant tilfredshed med samarbejdet mellem gennemførelsesvejlederne og faglærerne. Denne tilfredshed går også på tværs af institutionerne, og der er således en høj grad af tilfredshed uanset om vejlederne er ansat på stx/hf, hhx eller htx.

Omkring 84 % (udsving mellem 82 og 89 %) er således enige i, at der generelt er et godt samarbejde mellem klasselærerne om vejledning af de enkelte elever. Der er en endnu højere tilfredshed, når det drejer sig om samarbejdet mellem vejlederne og de forskellige lærerteams. Ca. 90 % af vejlederne er enige i, at der generelt er et godt samarbejde med institutionens lærerteams om vejledningen af de enkelte elever. Der er flest vejledere fra htx (92 %) der enige i, at der er et godt samarbejde mellem vejledere og lærerteams, mens der er lidt færre vejledere fra hhx (85 %), der er enige i dette. Samlet er der dog tale om en markant positiv vurdering af det interne samarbejde på skolen.

Af telefoninterviewene med vejlederne fremgår denne tilfredshed ligeledes. Alle dem, der har besvaret spørgsmålet omkring samarbejdet med de andre lærere, vurderer dette samarbejde positivt. Samarbejdsrelationen beskrives i

telefoninterviewene, som vi har beskrevet det oven for, men enkelte uddyber også denne relation ved at fremhæve de mere emotionelle dimensioner, som samarbejdet er karakteriseret ved – som gensidig respekt og tillid. Denne tillid består i at tage vare på elever og indimellem overtage klasselærernes opgaver, da det er vigtigt, at vejlederne hurtigt får fat på elever med problemer. En god kontakt til eleverne gør det nemmere at identificere disse elever.

6.1.2 Den praktiske sammenhæng i vejledningen

Der er forskel på, hvordan der sikres en sammenhæng og helhed i vejledning både i forhold til gennemførelsesvejledningen og den faglige/metodiske vejledning samt vejledning i forhold til den enkelte elev. Telefoninterviewene med vejlederne peger på, at der typisk vil være et organisatorisk samarbejde i kraft af, at studievejlederne indgår i de forskellige lærerteams, både som studievejleder og som faglærer. Det fremgår også af afsnit 4.3, at vejlederne i gennemsnit anvender 1/3 af deres tid på vejledning og derudover fungerer som faglærer.

Som det fremgår af afsnit 3.1.6, har vejlederne typisk ansvaret for bestemte klasser. På enkelte skoler, typisk de mindre skoler med et lille elevantal, vil studievejlederen også kunne indtage en klasselærerfunktion og i den sammenhæng sikre, at eleverne modtager vejledning omkring studiemetoder, studievaner, notatteknik etc.

Evalueringen peger på, at der på et organisatorisk niveau er en sammenhæng i vejledningen, og at denne sammenhæng også giver sig udslag i et samarbejde i vejledningen i forhold til den enkelte elev.

I forhold til samarbejdet om de enkelte elever peger evalueringen på, at det enten foregår formaliseret ved, at; (1) vejlederne har et ansvar for bestemte klasser, årgange eller lignende¹⁴; (2) at vejlederne er tilknyttet lærerteams eller; (3) at der udveksles erfaringer om eleverne ved eksempelvis lærerforsamlinger¹⁵. I telefoninterviewene med vejlederen peges der på, at det er gennem vejlederens tilknytning til de forskellige teams og deltagelsen i den interne evaluering af eleverne, som typisk foregår ved lærerforsamlingerne, at der sikres en sammenhæng i vejledning særligt i forhold til den enkelte elev. Der er dog også et mere uformelt samarbejde, hvor lærerne henvender sig til vejlederne, hvis der er problemer med elever. Alle de interviewede vejledere, peger på, at vejledningen som helhed hænger sammen og at der er et godt samarbejde mellem vejledere og faglærere også om vejledningen.

Selvom samarbejdet om eleverne fungerer godt, nævner vejlederne også, at der kan være barrierer for dette samarbejde. Nogle af de barrierer, der påpeges i telefoninterviewene om samarbejdet, er:

---

¹⁴ Se også afsnit 3.1.6 for en gennemgang af organiseringen af vejledningen.

¹⁵ I bekendtgørelsen om uddannelsen til studentereksamen (stx-bekendtgørelsen), BEK nr. 1348 af 15/12/2004 § 118, bliver det præciseret, at rektor mindst én gang pr. semester skal tage initiativ til, at der sker en drøftelse af den enkelte elev med henblik på en vurdering af elevens mulighed for at gennemføre uddannelsen. Dette kan typisk ske ved lærerforsamlingen, hvor klassens lærere mødes. Lærerforsamlingens opgave er at drøfte elevernes situation og standpunkt. Lærerforsamlingen sammenkaldes, når rektor skønner det nødvendigt, dog som minimum i forbindelse med afgivelse af standpunktskarakterer og umiddelbart før den endelige fastsættelse af de medtællende årskarakterer i de fag, der afsluttes.

- At lærerne, ifølge vejlederne, oplever, at vejlederne holder hånden over eleverne blandt andet på grund af den tavshedspligt, som vejlederne også er bundet af.
- At der kan opstå usikkerhed om, hvem der skal tage initiativ til samarbejdet mellem vejlederne, klasselærerne og lærerteams. Dette peger på, at der på nogle skoler ikke er klarhed over, hvilke opgaver der skal varetages af hvem, og hvordan der skal samarbejdes.
- At der kan være en interessekonflikt mellem vejledere og faglærere, hvor vejlederen har fokus på at få eleven til at gennemføre, mens faglæreren af hensyn til undervisningen ønsker, at eleven stopper for vedkommende måske fylder for meget i undervisningen eller tager for meget af lærerens tid.

Derudover er der 2 vejledere, som peger på, at der kan være en særsomt problemstilling i forhold til tutorordningen, hvor tutorerne kan komme til at overtage opgaver, som burde varetages af vejlederen.

6.1.3 Elevernes vurdering af sammenhængen

Eleverne, der modtager vejledning, har en blandet vurdering af sammenhængen i vejledningen om end elevernes vurdering ikke kan karakteriseres som direkte kritisk.

I tabellen nedenfor fremgår elevernes vurdering af sammenhængen i vejledningen.

Tabel 45 – Elevernes vurdering af sammenhæng i vejledningen mellem vejledere og faglærere

Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn om sammenhængen i den vejledning, du har fået? – Elever				
<i>'Den vejledning, jeg har modtaget fra vejleder, supplerer den vejledning, jeg har modtaget af min faglærer'</i>	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Enig	39 %	42 %	34 %	39 %
Hverken enig eller uenig	36 %	42 %	45 %	39 %
Uenig	8 %	7 %	8 %	8 %
Ved ikke / ikke relevant	17 %	12 %	14 %	15 %
I alt	939	358	336	1.633

Tabel 46 – Elevernes vurdering af sammenhængen i vejledning mellem vejlederne og anden information

Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn om sammenhængen i den vejledning, du har fået? – Elever				
'De informationer, jeg har fået på diverse hjemmesider (fx www.ug.dk) og evt. skriftligt materiale, supplerer den vejledning, jeg har fået på skolen af min vejleder'	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Enig	38 %	33 %	35 %	36 %
Hverken enig eller uenig	32 %	37 %	38 %	34 %
Uenig	8 %	9 %	10 %	8 %
Ved ikke/ikke relevant	23 %	21 %	17 %	21 %
I alt	939	358	336	1.633

Som det fremgår af tabellerne, er det 39 % af eleverne, der er enige i, at den vejledning, de har modtaget fra deres vejleder, supplerer den vejledning, de har modtaget fra deres faglærer. Der er 39 % som hverken er enige eller uenige i det udsagn. Det er 8 % som erklærer sig direkte uenige i dette udsagn. Der er mindre forskelle mellem elever fra forskellige uddannelser. Der er flest elever fra hhx (42 %) som er enige i denne vurdering, og det er 34 % af eleverne fra htx, der er enige i vurderingen af, at vejledningen fra studievejlederen supplerer vejledningen fra faglæreren. Analyserne viser endvidere, at der er en sammenhæng mellem tilfredsheden med vejledning og vurderingen af, om vejledningen supplerer hinanden. De elever, der er mest tilfredse med vejledningen, er også mere enige i, at vejledningen supplerer hinanden.

Der er 36 % af eleverne, der er enige i, at de informationer, de har hentet på hjemmesider og fået i skriftligt materiale, supplerer den vejledning, som de har fået på institutionen. Også her er der forskel på elevernes besvarelser afhængigt af, hvilken uddannelsesinstitution, som de kommer fra. Der er flest elever fra stx/hf, der er enige i denne vurdering og der 33 % fra hhx, der er enig. Hhx eleverne er således ikke nær så positive i deres vurdering af sammenhængen mellem det som de har læst på nettet eller i materialer og så den vejledning, de har fået fra en vejleder, som de var i vurderingen af sammenhængen i vejledningen på skolen.

Det kan dog samlet set konstateres, at eleverne i overvejende grad vurderer, at vejledningen hænger sammen, hvilket vurderes ud fra, at en tredjedel af eleverne er enig i, at vejledningen fra vejlederen og faglæreren supplerer hinanden, og at kun få elever (mellem 7 - 10 %) direkte vurderer, at vejledningen ikke hænger sammen.

Eleverne har haft mulighed for at uddybe deres vurdering af vejledningen. Hovedparten af de elever, der i spørgeskemaundersøgelsen har svaret, at de er enige i, at vejlederen vejledning supplerer faglærerens vejledning, begrundes deres besvarelse med, at der har været overensstemmelse mellem det, parterne har sagt. Som en elev udtrykker det: *"Den information, jeg har fået, har stemt overens – de er gode til at kommunikere indbyrdes"*.

En mindre del af eleverne har svaret, at vejlederen og faglærerens udmeldinger har suppleret hinanden. F.eks. kan faglæreren vejlede specifikt omkring et fag, mens vejlederen kan se, hvordan disse fag passer sammen med elevens uddannelsesønsker på længere sigt, hvilket en af eleverne påpeger.

En del af de elever, som erklærer sig uenige i, at vejledningen fra de forskellige personer supplerer hinanden, uddyber deres besvarelser med, at de enten ikke har modtaget vejledning fra deres faglærer eller endnu ikke har modtaget så megen vejledning og derfor ikke kan vurdere det.

Ca. halvdelen af eleverne svarer i den åbne svarkategori i spørgeskemaundersøgelsen, at den vejledning, de har modtaget fra henholdsvis vejlederen og faglæreren, har været direkte modstridende. En elev kommer med dette eksempel: *"Min veninde, som klarer sig mindre godt i engelsk, vil gerne tage en uddannelse, hvor engelsk indgår. Vejlederen gav hende kun mulighed for én uddannelse [...], min faglærer brugte derefter lang tid på at overbevise hende om, at der fandtes lignende uddannelser, der ikke kræver så højt niveau i engelsk"*.

Enkelte af elevernes besvarelser peger også på, at forskellen på den vejledning, som modtages af vejlederen og faglæreren, ikke er helt entydig for eleverne. Der er eksempelvis nogle af eleverne, som angiver, at faglæreren ikke har nok viden om forskellige studieretninger og valgfag, hvilket faglæreren ikke skal være specialiseret i.

Enkelte elever angiver institutionelle barrierer, som årsag til, at de ikke mener, at der er en sammenhæng i vejledningen, som en af eleverne skriver: *"Vejlederen er altid svær at træffe, når man lige står og har brug for hende/ham på nuværende tidspunkt. Der er ikke tilstrækkelig vejledning nok og især, når jeg er rigtig meget i tvivl om, hvilken studieretning og valg af valgfag jeg skal tage"*. På lige netop denne institution er vejledningen organiseret således, at det kun er mulighed for at træffe vejlederen inden for bestemte tidspunkter, hvilket håndhæves relativt stramt. Dette betyder, at eleven vurderer sammenhængen i vejledningen negativt. Hovedparten af uddannelsesinstitutioner har typisk træffetider for vejlederen, men i praksis administreres træffetider ikke firkantet, og størstedelen af vejlederne i telefoninterviewene siger, at de stiller sig til rådighed for elever, der har behov.

6.1.4 Sammenhæng i den faglige/metodiske vejledning

Ser vi nærmere på sammenhængen mellem den generelle introduktion til studiemetoder, arbejdsvaner etc. som varetages af vejlederen og den mere konkrete vejledning om studieteknik, lektielæsning etc., peger vejlederne i telefoninterviewene på, at der i princippet er en relativ skarp opdeling mellem den vejledning, som varetages af studievejlederen, og den vejledning, som varetages af faglærerne. Dette vil sige, at det normalt er overladt til faglæreren at varetage den generelle vejledning om studiemetoder og studievaner, mens faglæreren i princippet skal følge op og konkretisere i forhold til lektielæsning, notatteknik etc.

Typisk afholder vejlederen et introducerende, kollektivt vejledningsforløb (1 eller 2 gange) omkring studiemetoder, studievaner, notatteknik etc., og herefter er faglærerens ansvar at varetage den videre faglige og metodiske vejledning. Formålet med at lade vejlederen varetage et introducerende forløb er på den ene side at sikre en ensartet formidling af viden til eleverne og på den anden at sikre, at vejlederne derigennem får en kontakt med eleverne og kan fortælle om nogle af de udfordringer, der er ved at tage en uddannelse.

I telefoninterviewene peger vejlederne på, at den form for kollektiv information om studiemetoder, studievaner, notatteknik etc. fungerer godt, men der bliver samtidig enstemmigt peget på, at der ikke er nogen sammenhæng

mellem den kollektive vejledning fra vejledernes side, og den fortsatte vejledning som varetages af faglærerne efterfølgende. Faglærerne er kun meget sjældent til stede ved de kollektive vejledningssessioner, og vejlederne ved reelt ikke, om der bliver fulgt op på den viden, der formidles, og om der følges op.

Vurderet ud fra telefoninterviewene med vejlederne kan der peges på, at vejledning i forhold til den enkelte elev hænger sammen, men at der ikke er nogen entydig og systematisk sammenhæng i den viden, som formidles af vejlederen om studiemetoder og studievaner samt den faglige/metodiske vejledning, som varetages af faglærerne efterfølgende.

6.2 Samarbejdet med UU-centre

UU-centrene har ansvaret for vejledningen i grundskolen og har særligt ansvaret for vejledningen til elever, som har et særligt behov for vejledning i forhold til valg og gennemførelse af en uddannelse.

6.2.1 Omfang af samarbejde med UU

I spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne har vi spurgt til samarbejdet mellem UU-centre og de gymnasiale uddannelser.

Ser vi nærmere på, hvor mange UU-centre, som vejlederne typisk har kontakt med, tegner der sig følgende billede.

Tablet 47 – Oversigt over antallet af UU-centre som vejlederne samarbejder med

Uddannelsestype	Gennemsnitligt antal	Udsving
Stx/hf	1,5 pr. vejleder	0 – 4 centre pr. vejleder
Hhx	1,6 pr. vejleder	0 – 5 centre pr. vejleder
Htx	1,7 pr. vejleder	1 – 8 centre pr. vejleder
I alt	1,6 pr. vejleder	0 – 8 centre pr. vejleder

N: 229

Som det fremgår af tabellen, samarbejder vejlederne i gennemsnit med mellem 1 til 2 UU-centre. Dette dækker dog over et relativt stort udsving, hvor nogle vejledere slet ikke samarbejder med UU-centrene, mens andre vejledere samarbejder med 8 forskellige centre. Der er en tendens til, at vejledere fra hhx og særligt htx samarbejder med flere UU-centre end vejledere fra stx/hf. Dette kan skyldes, at hhx og htx er mere erhvervsrettede uddannelser end stx/hf, og at eleverne her i højere grad overvejer andre erhvervsuddannelser, praktikforløb m.m. En anden forklaring er dog også, at der er færre htx- og hhx-institutioner og at de nævnte institutioner, derfor skal samarbejde med flere UU-centre.

Det typiske billede er endvidere, at der ikke gives særskilte ressourcer til vejlederne til at varetage samarbejdet med UU-centrene, men at ressourcerne skal findes inden for det almindelige vejledningsarbejde.

Tabel 48 – Ressourcer til samarbejde med UU-centre

Får du særskilte ressourcer til dit samarbejde med UU-centrene? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	Total
Ja	32 %	22 %	8 %	25 %
Nej	62 %	78 %	86 %	69 %
Ved ikke	6 %	0 %	6 %	5 %
Total	142	46	36	224

Som det fremgår af tabellen, er det 69 % af vejlederne, som ikke får særskilte ressourcer til samarbejde med UU-centrene, mens 25 % af vejlederne angiver, at de får særskilte ressourcer til dette samarbejde. Der er en forskel på, om vejlederne er ansat på stx/hf, hhx eller htx. Vejledere fra stx/hf og hhx får hyppigere ressourcer til samarbejdet med UU-centrene, mens vejledere fra htx i mindre grad får ressourcer hertil.

Som det fremgår af afsnit 4.3 anvender vejlederne også relativt lidt tid på samarbejdet med UU. 3-5 % af vejledernes tid går til dette samarbejde.

6.2.2 *Det konkrete samarbejde med UU-centrene*

Der kan være et samarbejde mellem vejledere fra UU-centre og vejledere fra de gymnasiale uddannelser, inden en elev påbegynder en uddannelse, eksempelvis ved etablering af brobygningsforløb eller informationsmøder i grundskolen og under et uddannelsesforløb omkring den enkelte elev, hvis eleven er i risiko for at "droppe" ud af en uddannelse.

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt vejlederne om, på hvilken måde, de samarbejder med UU-centrene på et overordnet niveau mellem skolen og UU-centre.

Tabel 49 – Typer af samarbejde med UU-centrene på skoleniveau

I hvor høj grad samarbejder du med UU-centret/centre, når ... – Vejledere				
Andele af vejledere, der svarer 'i meget høj grad'	Stx/hf	Hhx	Htx	Total
Institutionen besøger grundskoler og orienterer om uddannelsen	29 %	41 %	33 %	32 %
Institutionen holder informationsmøder for potentielt kommende elever og deres forældre	25 %	24 %	11 %	23 %
Institutionen holder åbent-hus-arrangementer for potentielt kommende elever	21 %	24 %	8 %	20 %
Institutionen gennemfører individuelle samtaler med interesserede unge, der anmoder om det	18 %	13 %	13 %	16 %
Institutionen udarbejder og distribuerer materialer om uddannelsen ¹⁶	24 %	35 %	11 %	24 %
Der skal tilrettelægges og gennemføres brobygningsforløb	43 %	63 %	42 %	47 %
Total	143	46	36	225

¹⁶ 44 % af vejlederne på de 16 svarende rene hf-institutioner har svaret, at de i meget høj grad samarbejder med UU, når institutionen udarbejder og distribuerer materialer om uddannelsen.

Som det fremgår af tabellen, foregår der hyppigst et samarbejde mellem UU-centre og vejledere fra de gymnasiale uddannelser i forhold til orienteringsmøder i grundskolen og særligt i forhold til brobygningsforløb. Ca. halvdelen af vejlederne angiver, at de i meget høj grad samarbejder i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af brobygningsforløb, og ca. 1/3 af vejlederne angiver, at de i meget høj grad samarbejder om besøg i grundskolen.

Modsat er der ikke det store samarbejde mellem vejledere fra UU-centrene og gennemførelsesvejlederne omkring informationsmøder, åbent hus arrangementer og individuelle samtaler. Der er markante forskelle på, hvor meget vejledere fra henholdsvis stx/hf, hhx og htx samarbejder med vejledere fra UU-centre. Hhx samarbejder eksempelvis i højere grad om besøg i grundskolen, hvor 41 % angiver, at de i meget høj grad samarbejder med UU. Vejledere fra hhx har ligeledes et tættere samarbejde omkring brobygning, hvor 63 % af vejlederne angiver, at der er en meget høj grad af samarbejde. Generelt har vejledere fra hhx en højere grad af samarbejde sammenlignet med andre uddannelser, særligt htx.

Generelt er billedet (også fra telefoninterviewene), at der foregår et samarbejde mellem vejlederne fra UU-centrene og studievejlederne, men bortset fra brobygningsforløb og orienteringsmøder i grundskolen er der ikke tale om et udbygget samarbejde.

Der kan dog også ifølge interviewene foregå et samarbejde mellem UU-centrene og gymnasierne omkring den enkelte elev. Særligt skal der ifølge bekendtgørelsen foregå et samarbejde, hvis den enkelte elev er i risiko for at falde fra en uddannelse, eller skal sluses over i en anden uddannelse.

Vi har ligeledes spurgt vejlederne, om der er et samarbejde omkring de enkelte elever, og deres besvarelser fremgår af nedenstående tabel.

Tablel 50 – Typer af samarbejde med UU-centre på individniveau

I hvor høj grad samarbejder du med UU-centret/centre om ... – Vejledere				
Andele af vejledere, der svarer 'slet ikke' til, at de samarbejder med UU-centret/centre om de givne forhold.	Stx/hf	Hhx	Htx	Total
- at identificere elever, der er i farezonen for at falde fra uddannelsen	62 %	52 %	28 %	54 %
- at dele viden om elever, der er i farezonen for at falde fra uddannelsen	56 %	41 %	33 %	49 %
- at forebygge, at eleven falder fra uddannelsen	67 %	48 %	50 %	60 %
- at hjælpe elever videre til anden uddannelse eller beskæftigelse, når de har besluttet at afbryde uddannelsen	11 %	13 %	17 %	12 %
	143	46	36	225

Der skal gøres opmærksom på, at der i tabellen er angivet, de vejledere, der svarer, at der slet ikke er et samarbejde. Dette er gjort, fordi der generelt er en meget lav grad af samarbejde mellem UU-centrene og vejlederne på et individniveau, og det eneste område, hvor der er en meget høj grad af samarbejde, er i forhold til at hjælpe elever videre til en anden uddannelse.

Som det fremgår af tabellen, er der en markant lav grad af samarbejde mellem UU-centre og de gymnasiale uddannelser omkring den enkelte elev, særligt set i forhold til samarbejdet om vejledningen på skoleniveau. Derudover er der også markante forskelle mellem de forskellige typer af uddannelser. Stx/hf har generelt en lav grad af samarbejde med UU-centrene, og 67 % af vejlederne fra stx/hf svarer eksempelvis, at der slet ikke er et samarbejde om at forebygge, at eleven falder fra uddannelsen. Der er 62 %, der slet ikke samarbejder om at identificere elever, der er i farezonen for at falde fra en uddannelse. Vejledere fra htx-institutionen samarbejder mere med UU-centrene om den enkelte elev, da der generelt er færrest vejledere fra htx, som angiver, at de slet ikke samarbejder med UU-centrene.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne peger generelt på, at der kun i nogen grad eller slet ikke er et samarbejde mellem UU-centre og de gymnasiale uddannelser om at forebygge frafald eller dele viden om elever, der er i risiko for at frafalde en uddannelse. Denne tendens er også tydelig i undersøgelsen blandt elever. Det er kun 1 % af de elever, som overvejer at afbryde en uddannelse, som har haft kontakt med en UU-vejleder.

Der er hyppigere et samarbejde, når eleverne skal sluses videre i en anden uddannelse. Dette billede bekræftes også af interviewene med vejlederne, hvor der blev peget på, at der i praksis hyppigere (og mere typisk) er et samarbejde, når en elev skal sluses videre over i en anden uddannelse.

Det er dog ikke muligt at tale om et udbygget samarbejde. I spørgeskemaundersøgelsen er det således ca. 70 % af vejlederne, der angiver, at de nogle gange eller sjældent henviser til UU-centrene, hvis de identificerer en elev, der har vanskeligt ved at gennemføre en uddannelse. Det er kun 7 % af vejlederne, som angiver, at de altid henviser en elev til UU-centret, hvis eleven har vanskeligt ved at gennemføre uddannelsen.

Der kan på baggrund af telefoninterviewene tegnes et mønster af, hvordan frafaldstruede elever sluses videre i systemet. (1) Nogle gymnasier har et tæt samarbejde med vejlederne fra UU-centrene om eleven, og der sker en koordineret indsats om at få eleven videre i en ny uddannelse. (2) Skolen sender et brev til UU-centret, hvor der fortæller om, at eleven frafalder uddannelsen. (3) Vejlederen fra gymnasiet forsøger selv at få den unge videre i en anden uddannelse og tager kontakt til en anden uddannelse. Det sidste handlingsmønster synes at være mere udbredt end det første.

Det kan undre, at samarbejdet mellem UU-centrene og de gymnasiale uddannelser ikke er mere udbygget på individniveau, særligt taget i betragtning, at UU-centrene har et ansvar for, at unge, der befinder sig i en risikogruppe, bliver sluset ind på den rigtige uddannelse, og at også de gymnasiale uddannelser har et ansvar for at sende eleverne videre til en anden relevant uddannelse.

Nogle af de problemer og barrierer (som vejlederne peger på i telefoninterviewene), der er i samarbejdet mellem UU-centrene og gymnasierne, er følgende:

- Der er en oplevelse af dårlig kommunikation mellem UU-centrene og vejlederne på skolerne. Det fremhæves, at det er vanskeligt at få kontakt, og henvendelser bliver ikke besvaret.
- Der er for lidt samarbejde og vidensudveksling omkring de unge, der bliver sendt videre fra (falder fra) de gymnasiale uddannelser. Vejle-

derne oplever, at der mangler en tilbagemelding på, hvad der er sket med den unge efterfølgende.

- Der kan være uklarhed om refusion af udgifter, eksempelvis når et UU-center inviterer til et arrangement på en skole.
- Vejlederne fra UU-centrene mangler viden om de erhvervsgymnasiale uddannelser.
- Der iværksættes mange arrangementer, som ikke umiddelbart har relevans for de gymnasiale uddannelser.

Dette er nogle af forholdene, som vejlederne peger på, men dette er ikke nødvendigvis et udtryk for, at disse forhold også er reelle, da det kun dækker over en respondentgruppes udsagn. Det er dog et udtryk for nogle vejlederes oplevelse af UU-centrene, som kan gøre det vanskeligt at få et samarbejde til at fungere i praksis.

6.2.3 Tilfredsheden med UU-centrene

Ser vi nærmere på vejledernes tilfredshed med samarbejdet med UU-centrene, viser spørgeskemaundersøgelsen for det første, at der er større tilfredshed med samarbejdet om de forhold, hvor der er en højere grad af samarbejde, og for det andet er vejlederne "nogenlunde" tilfredse med samarbejdet.

Tabel 51 – Tilfredsheden med samarbejdet på skoleniveau

I hvor høj grad er du tilfreds med samarbejdet med UU-centret/centre, når ... – Vejledere				
Andele af vejledere, der har svaret 'i meget høj grad'. ¹⁷	Stx/hf	Hhx	Htx	Gen-nemsnit
institutionen besøger grundskoler og orienterer om uddannelsen	29 %	37 %	33 %	32 %
institutionen holder informationsmøder for potentielt kommende elever og deres forældre ¹⁸	30 %	27 %	19 %	27 %
institutionen holder åbent-hus-arrangementer for potentielt kommende elever ¹⁹	33 %	17 %	24 %	27 %
institutionen gennemfører individuelle samtaler med interesserede unge, der anmoder om det	24 %	48 %	33 %	30 %
institutionen udarbejder og distribuerer materialer om uddannelsen	19 %	50 %	7 %	23 %
der skal tilrettelægges og gennemføres brobygningsforløb	31 %	48 %	19 %	33 %

Som det fremgår af tabellen, er hovedparten af vejlederne nogenlunde tilfredse med samarbejdet med UU-centrene, men er mest tilfredse med brobygningsforløb og orienteringsmøder i grundskolen. Generelt er der ikke

¹⁷ Kun de vejledere, der har et samarbejde på de givne områder har kunnet svare på spørgsmålet.

¹⁸ 10 af de 11 rene hf-institutioner, der har besvaret spørgsmålet, har svaret, at de i nogen grad er tilfredse.

¹⁹ 7 ud af de 9 rene hf-institutioner, der har besvaret spørgsmålet, har svaret, at de i nogen grad er tilfredse, mens de to øvrige har svaret henholdsvis slet ikke og ved ikke.

nogle af de områder, hvor der samarbejdes mellem institutionerne og UU-centrene, hvor der er markant tilfredshed, men der er dog udsving mellem uddannelserne. Vejlederne fra stx/hf er generelt mindst tilfredse med samarbejdet, mens vejledere fra hhx er mere tilfredse med samarbejdet.

Det er interessant at bemærke, at på de punkter, hvor der er en højere grad af samarbejde, som eksempelvis orienteringsbesøg og brobygningsforløb (se også tabel 24), er tilfredsheden også højere. Denne sammenhæng kan også konstateres ved at se på sammenhænge i vejledernes besvarelser. De vejledere, der angiver, at de har en høj grad af samarbejde med UU-centrene, er også mest tilfredse med samarbejdet.

Ser vi på tilfredsheden med samarbejdet om de enkelte elever, tegnes der det samme billede af, at vejlederne er "nogenlunde" tilfredse med samarbejdet generelt, men er mere tilfredse med samarbejdet på de områder, hvor der er et tæt samarbejde.

Tabel 52 – Tilfredshed med samarbejdet på individniveau

I hvor høj grad er du tilfreds med samarbejdet med UU-centret/centre om ... – Vejledere				
Andele af vejledere, der har svaret 'i meget høj grad'. ²⁰	Stx/hf	Hhx	Htx	Gen-nemsnit
- at identificere elever, der er i farezonen for at falde fra uddannelsen	16 %	10 %	20 %	15 %
- at dele viden om elever, der er i farezonen for at falde fra uddannelsen	15 %	15 %	17 %	16 %
- at forebygge at eleven falder fra uddannelsen	12 %	9 %	19 %	13 %
- at hjælpe elever videre til anden uddannelse eller beskæftigelse, når de har besluttet at afbryde uddannelsen	25 %	28 %	29 %	26 %

Som det fremgår af tabellen, er der generelt lavere grad af tilfredshed med samarbejdet mellem UU-centrene og vejlederne om de enkelte elever. Vejlederne er stadig nogenlunde tilfredse, men der er en tendens til, at de er lidt mindre tilfredse, særligt set i sammenligning med tilfredsheden i forhold til samarbejdet om vejledningsaktiviteter på skoleniveau. Der er således markant færre vejledere, der er tilfredse med samarbejdet med UU-centre/centrene omkring vejledningen i forhold til de enkelte elever, mens tilfredsheden med samarbejdet er højere, når det drejer sig om eksempelvis brobygningsforløb eller orienteringsmøder.

Igen er det vejlederne fra stx/hf, der er mindst tilfredse (andelen af vejledere fra stx/hf, der svarer, at de 'slet ikke' er tilfredse med samarbejdet er højere end andelen af vejledere fra hhx og htx), mens vejlederne fra htx er mere tilfredse. Der er størst tilfredshed med samarbejdet med UU-centrene omkring de elever, der skal hjælpes videre til en anden uddannelse eller beskæftigelse. Der kan også her konstateres en sammenhæng mellem graden af tilfredshed og graden af samarbejde. Der, hvor der er størst samarbejde, er der også størst tilfredshed.

Vejlederne er dog mere tilfredse med samarbejdet, når de bliver bedt om at vurdere samarbejdet samlet set, og det ikke er samarbejdet om konkret tiltag, der skal vurderes.

²⁰ Kun de vejledere, der har et samarbejde på de givne områder har kunnet svare på spørgsmålet.

Tabel 53 – Den samlede tilfredshed med samarbejdet

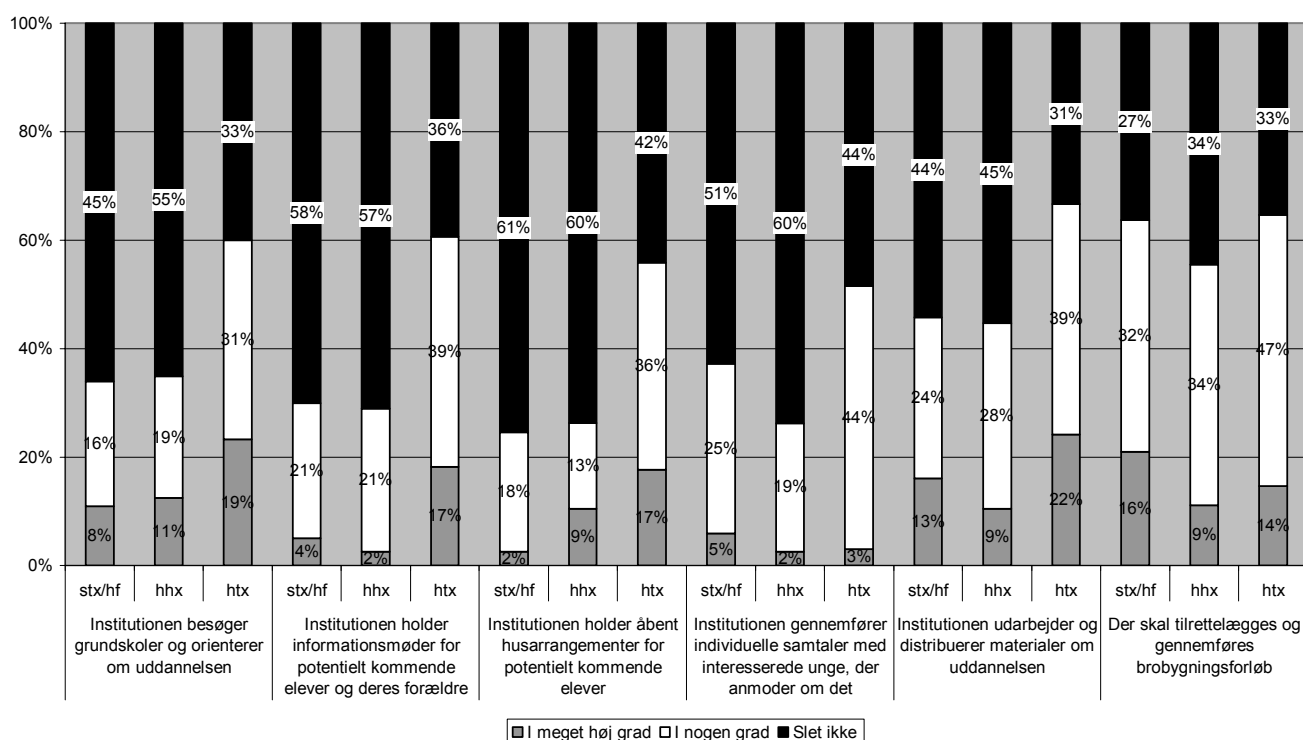
Hvor tilfreds er du samlet set med samarbejdet med UU-centret/centrene? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Tilfreds (meget tilfreds el. tilfreds)	40 %	55 %	53 %	42 %
Hverken tilfreds eller utilfreds	34 %	26 %	31 %	32 %
Utilfreds (utilfreds el. meget utilfreds)	20 %	20 %	17 %	20 %
Ved ikke	6 %	0 %	0 %	4 %
I alt	144	46	36	226

Samlet set er der flest vejledere, som er tilfredse med samarbejdet med UU-centrene. Mellem 40 og 55 % er tilfredse med samarbejdet, men omkring 20 % af vejlederne er utilfredse. Omkring 30 % af vejlederne er hverken tilfredse eller utilfredse.

6.2.4 Udviklingspotentialet

I spørgeskemaundersøgelsen har vi ligeledes spurgt vejlederne om UU-centrene mere hensigtsmæssigt kunne spille en større rolle.

Ville det efter din vurdering være hensigtsmæssigt, hvis UU-centret/centre spillede en større rolle end nu, når...

Flere forhold er værd at bemærke ved vejledernes besvarelser:

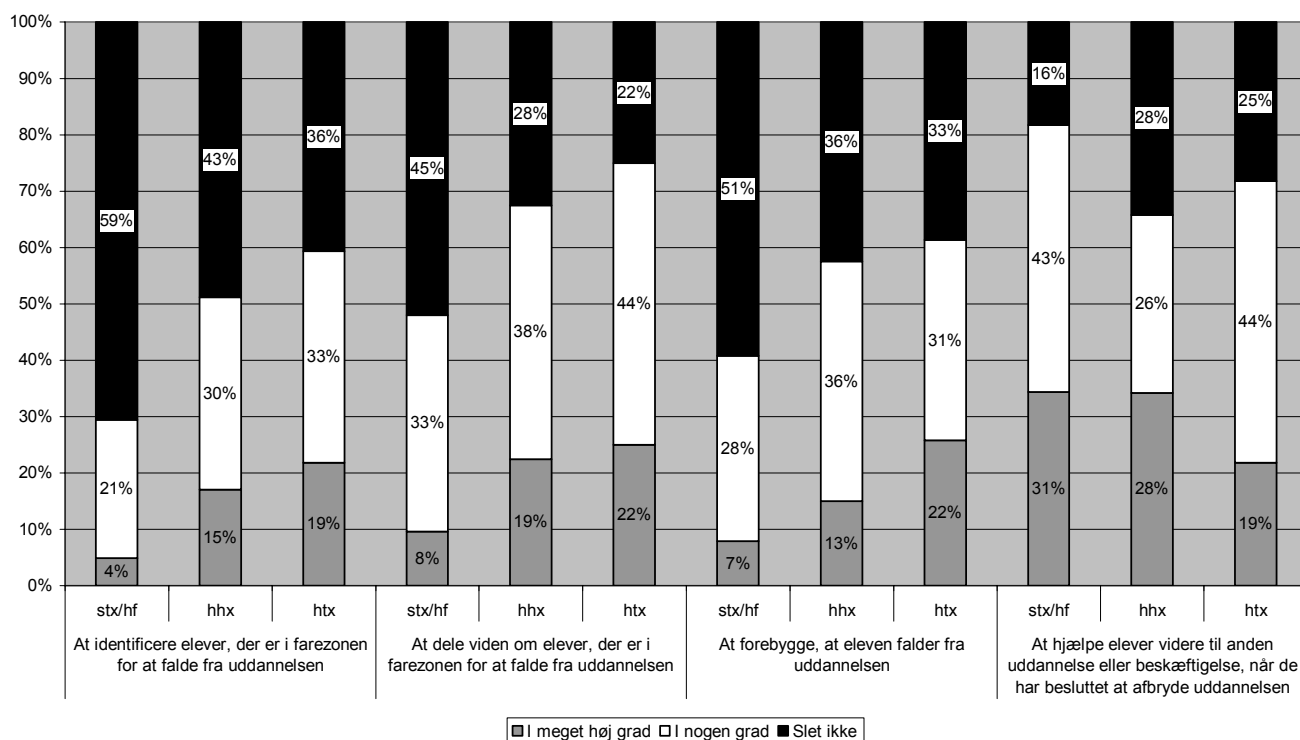
- Det er overraskende at på trods af, at en relativ høj andel af vejlederne ikke er meget tilfredse med samarbejdet med UU-centrene, så er der heller ikke noget bredt og udbredt ønske om, at centrene skal

spille en større rolle. Hovedparten af vejlederne svarer enten i nogen grad eller slet ikke til, at UU-centrene skal spille en større rolle.

- Der, hvor vejlederne ønsker, at UU-centre skal spille en større rolle, er i forhold til samarbejdet om udarbejdelse af materiale, brobygning og orienteringsmøder i grundskolen. Områder, hvor der i forvejen er en relativ høj grad af samarbejde.
- Der er markant forskel på de forskellige uddannelsesinstitutioner. Htx ønsker i markant højere grad end hhx og særligt stx/hf, at UU-centrene skal spille en større rolle. Det kan være vanskeligt at give en entydig forklaring på denne forskel. Dog peger en af vejlederne på, at elever på htx og hhx vil møde fag, som de ikke har prøvet i grundskolen, og derfor er der behov for at vejlede klart om indholdet i de erhvervsgymnasiale uddannelser, sådan at eleverne ikke oplever et for stort spring fra grundskolen og til gymnasiet.

Næsten det samme billede tegner sig for vejledernes besvarelser og deres vurderinger af muligheder for at styrke UU-centrenes rolle i forhold til den individuelle vejledning.

Ville det efter din vurdering være hensigtsmæssigt, hvis UU-centret/centre spillede en større rolle end nu i...

Som det fremgår af figuren, er det hyppigere vejledere fra htx, der ønsker, at UU-centrene skal spille en større rolle i forhold til arbejdet med unge, som befinder sig i en risiko for at falde fra eller afbryde en uddannelse. Der er dog hele 31 % af vejlederne fra stx/hf, som mener, at det ville være mere hensigtsmæssigt, hvis UU-centrene spillede en større rolle i forhold til at hjælpe eleven videre efter afbrudt uddannelse.

Ca. 20 % af vejlederne fra htx og hhx mener, at UU-centrene i høj grad kunne spille en større rolle i forhold til at identificere unge, der er i risiko for at afbryde en uddannelse.

Telefoninterviewene med vejlederne nuancerer besvarelserne fra vejlederne. Der er en relativ høj andel af vejlederne (1/3), som gerne så, at samarbejdet mellem UU-centrene og de gymnasiale uddannelser blev styrket i forhold til de elever, der er i risiko for at falde fra en uddannelse. Dette kunne være i forhold til at udveksle viden, gode metoder til fastholdelse og vejledning til den enkelte. Særligt bliver der peget på, at UU-centrene tidligere bør inddrages i forhold til at forebygge, at en elev falder fra eller forebygge en negativ oplevelse ved at opstille et alternativ for den unge. UU-centrene kommer typisk først ind, når den unge er faldet fra uddannelsen og så at sige har fået et nederlag ved ikke at kunne fuldføre den gymnasiale uddannelse.

6.2.5 Elevernes vurdering af sammenhængen

I spørgeskemaundersøgelsen blandt eleverne har vi spurgt til deres vurdering af om den viden og vejledning, de har fået fra UU-centrene, også hænger sammen med den vejledning, de har modtaget af vejlederen.

Tablet 54 – Elevernes vurdering af sammenhængen mellem vejledning på skolen og i UU-centrene

Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn om sammenhængen i den vejledning, du har fået?				
<i>Den vejledning, jeg har modtaget fra en vejleder fra et UU-center, suppleres af den vejledning, jeg har fået på skolen af min vejleder</i>	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Enig	16 %	17 %	16 %	16 %
Hverken enig eller uenig	29 %	36 %	36 %	32 %
Uenig	11 %	12 %	10 %	11 %
Ved ikke / ikke relevant	45 %	36 %	38 %	41 %
I alt	939	358	336	1.633

Som det fremgår af tabellen er det 16 % af eleverne, som er enige i, at vejledningen fra UU-centret suppleres af den vejledning, som eleven har modtaget af vejleder på skolen. Størstedelen af eleverne er hverken enige eller uenige i udsagnet, og den mindste andel af eleverne (11 %) er uenig i, at vejledningen fra UU-centret og skolen supplerer hinanden. Der er en relativ høj andel af eleverne (41 %), som har svaret ved ikke/ikke relevant, hvilket sandsynligvis er et udtryk for, at en høj andel af eleverne ikke har modtaget vejledning fra UU-centret. Der er ikke markante forskelle mellem uddannelserne.

Analyserne viser endvidere, at der er en sammenhæng mellem tilfredsheden med vejledning og vurderingen af, om vejledningen på institutionen og UU supplerer hinanden. De elever der er mest tilfredse med vejledningen, er også mere enige i, at vejledningen på institutionen og UU supplerer hinanden.

Et interessant aspekt i evalueringen er at se på, om de elever, som overvejer at afbryde deres uddannelse, også bliver henvist videre til vejledning på et UU-center.

Tabel 55 – Andelen af elever, der overvejer at afbryde deres uddannelse og som er blevet henvist til et UU-center

"Har du overvejet at afbryde din nuværende uddannelse på noget tidspunkt?" krydset med "Er du af din vejleder på skolen blevet henvist til et UU-center?"				
	Ja	Nej	Ved ikke	I alt
Ja	4 %	2 %	7 %	3 %
Nej	76 %	78 %	67 %	77 %
Ved ikke	20 %	20 %	26 %	21 %
N	357	1.205	82	1.644

Det kan konstateres, at en relativ høj andel af de elever, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, har overvejet at afbryde deres uddannelse. Det drejer sig om ca. 20 %. Der er 27 % af eleverne fra htx, 24 % fra hhx og 19 % fra stx/hf, der har overvejet at afbryde deres uddannelse.

Som det fremgår af tabellen, er det en relativ lille andel af disse, 4 %, som er blevet henvist til et UU-center. Det er vigtigt at tage højde for, at de elever, der overvejer at afbryde en uddannelse, ikke nødvendigvis har ekspliciteret disse overvejelser over for vejlederne, og derfor er vejlederen ikke opmærksom på, at der er et behov for vejledning. Det kan dog konstateres, at det er en lille andel af eleverne, der henvises til et UU-center, hvilket også pointeres i telefoninterviewene med vejlederne. Vejlederne henviser kun sjældent eleverne til UU-centrene. Der står eksplicit i bekendtgørelsen, at der skal ske en bedre koordinering af vejledningen mellem de forskellige vejledningsinstanser, men ud fra henvisningsmønsteret er der noget, der peger på, at denne koordinering ikke i tilstrækkelig grad finder sted²¹.

6.3 Samarbejdet med Studievalg

Uddannelses- og erhvervsvejledningen er forankret hos de regionale vejledningscentre, Studievalg²². Vejledning på Studievalg skal give viden om og kvalificere elevernes valg af videregående uddannelser og jobmuligheder i relation hertil. Uddannelses- og erhvervsvejledningen ligger uden for gymnasieelevernes uddannelsestid og kan omfatte individuel vejledning eksempelvis ved, at elever kan henvende sig til Studievalg eller der er træffetid på de forskellige gymnasier. Uddannelses- og erhvervsvejledningen kan også foregå kollektivt, eksempelvis gennem orienteringsmøder på skolerne eller karrieredage arrangeret af Studievalg.

Der er en sammenhæng mellem gennemførelsesvejledningen ved, at den vejledning, som vejlederne tilbyder om valg af studieretninger, og valgfag, også skal spille sammen med eleverne ønsker til den videregående uddannelse.

²¹ Jf. BEK nr. 298 af 28/04/2004, Bekendtgørelse om vejledning om gennemførelse af uddannelser, § 2, stk. 3, hvori der står, at gennemførelsesvejledningen skal koordineres med Ungdommens Uddannelsesvejledning og de regionale vejledningscentre samt andre relevante vejledningsordninger.

²² I Lov nr. 298 af 30/04/2003, Lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv § 11, stk. 2 står beskrevet, at vejledningen skal tilbydes regionalt i samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne, de videregående uddannelsesinstitutioner og arbejdsformidlingen.

6.3.1 Det konkrete samarbejde med Studievalg

Der er forskellige typer af samarbejde mellem de gymnasiale uddannelser og Studievalg, hvor vejledning fra Studievalg bliver mere relevant for eleverne, jo længere fremme i uddannelsen de kommer. Tabellen nedenfor er en oversigt over, i hvilken grad vejlederne samarbejder med Studievalg.

Tabel 56 – Typer af samarbejde med Studievalg

I hvor høj grad samarbejder du med Studievalgscentre om ... – Vejledere				
<i>Andele af vejledere, der svarer 'i meget høj grad'</i>	Stx/hf	Hhx	Htx	Total
Vejledning af elever forud for valg af valgfag og studieretning	13 %	17 %	14 %	14 %
Planlægning og tilrettelæggelse af studievalgsarrangementer ²³	33 %	45 %	25 %	34 %
Dele viden om elevers faglige kompetencer og fremtidsønsker	4 %	6 %	17 %	7 %
Elever med særlige behov for vejledning	5 %	4 %	17 %	7 %
Total	146	47	36	229

Som det fremgår af tabellen er der særligt et samarbejde mellem vejlederne og Studievalg i forbindelse med planlægning og tilrettelæggelse af studievalgsarrangementer (eksempelvis karrieredage). Mellem 25 og 45 % af vejlederne angiver, at der er en meget høj grad af samarbejde omkring denne aktivitet. I forhold til planlægning og tilrettelæggelse af studievalgsarrangementer er der relativ stor forskel på graden af samarbejde afhængigt af om vejlederen er fra hhx, htx eller stx/hf. Vejlederne fra hhx (45 %) samarbejder i højere grad med Studievalg om studievalgsarrangementer end vejledere fra htx (25 %).

Derudover er det kendetegnende, at der er en relativ lille grad af samarbejde mellem Studievalg og vejlederne. Omkring halvdelen (mellem 44 og 66 %) af vejlederne deler ikke viden om de enkelte elever, og lidt under halvdelen (mellem 39 og 48 %) af vejlederne har ikke et samarbejde om elever med et særligt vejledningsbehov. Der er en lidt højere grad af samarbejde omkring vejledning af elever forud for valg af valgfag og studieretning, men det er stadig mellem 33 % (htx) og 43 % (stx/hf) af vejlederne som slet ikke samarbejder omkring den del. Telefoninterviewene med vejlederne peger på, at der er nogle gymnasier, som eksempelvis inviterer en vejleder fra Studievalg på besøg før eleverne skal træffe valg om studieretning for at fortælle om kravene til fag og fagniveauer for at kunne læse bestemte videregående uddannelser, mens andre gymnasier ikke har et samarbejde i relation hertil.

Telefoninterviewene peger ligeledes på, at den hyppigste form for samarbejde mellem vejlederne og Studievalg er i forhold til karrieredage, studievalgsarrangementer og vejledning i forhold til studieretning og valgfag, mens enkelte vejledere peger på, at der sker en decideret koordinering i forhold til vejledningen. Dette kan være i form af årlige planlægningsmøder eller løbende planlægningsmøder.

Derudover har flere gymnasier kollektive vejledningstimer, hvor en vejleder fra Studievalg kommer på besøg, og der er en del gymnasier, hvor en vejleder fra Studievalg har træffetid på gymnasiet. Dette kan være med 2-3 ugers mellemrum.

²³ 56 % af de 16 rene hf-institutioner, der har medvirket i undersøgelsen, har svaret i meget høj grad.

6.3.2 Tilfredshed med vejledningen fra Studievalg

I spørgeskemaundersøgelsen blandt vejlederne har vi bedt dem om at markere deres tilfredshed med Studievalg.

Tabel 57 – Tilfredsheden med Studievalg

I hvor høj grad er du tilfreds med samarbejdet med studievalgcentre om...? – Vejledere²⁴				
<i>Andel af vejledere, der svarer 'i meget høj grad'.</i>	Stx/hf	Hhx	Htx	Gen-nemsnit
Vejledning af elever forud for valg af valgfag og studieretning	21 %	30 %	41 %	27 %
Planlægning og tilrettelæggelse af studievalg-arrangementer	42 %	48 %	45	44 %
Dele viden om elevers faglige kompetencer og fremtidsønsker	21 %	15 %	33 %	22 %
Elever med særlige behov for vejledning ²⁵	12 %	17 %	32 %	16 %

Der er en række forhold som er værd at bemærke i forhold til tilfredsheden med samarbejdet mellem vejlederne og Studievalg:

- Der er størst tilfredshed med de områder, hvor der også er en høj grad af samarbejde, hvilket også understøttes af at der, hvor der er den største grad af samarbejde, er der også størst tilfredshed. Den samme tendens kunne konstateres i forhold til samarbejdet mellem vejlederne og UU-centrene.
- Vejledere fra stx/hf er systematisk mere utilfredse med samarbejdet med Studievalg end vejledere fra hhx og htx. Tilfredsheden med samarbejdet er klart lavest på alle samarbejdsområder. Der er således flest vejledere fra stx/hf, der svarer, at de slet ikke er tilfredse med samarbejdet.
- Vejledere fra htx er generelt mere tilfredse med samarbejdet med Studievalg, hvilket kan overraske, fordi de samarbejder mindre med Studievalg set i forhold til vejledere fra stx/hf og hhx.
- Der er en højere grad af tilfredshed med samarbejdet med Studievalg i sammenligning med samarbejdet med UU-centrene.

Ovenstående tabel viser tilfredsheden med specifikke forhold i samarbejdet, men vejlederne er også blevet bedt om at give en samlet vurdering af samarbejdet.

²⁴ Kun de vejledere, der har et samarbejde på de givne områder har kunnet svare på spørgsmålet.

²⁵ 3 af de 8 rene hf-institutioner, hvor en vejleder har besvaret spørgsmålet, har svaret, at de i meget høj grad er tilfredse med samarbejdet med studievalgcentre om elever med særlige behov for vejledning.

Table 58 – Overordnet tilfredshed med samarbejdet med Studievalg

Hvor tilfreds er du samlet set med samarbejdet med Studievalgscentre- ne? – Vejledere				
	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Tilfreds (meget tilfreds el. tilfreds)	52 %	64 %	66 %	57 %
Hverken tilfreds eller utilfreds	24 %	12 %	22 %	21 %
Utilfreds (utilfreds el. meget utilfreds)	20 %	19 %	11 %	18 %
Ved ikke	5 %	6 %	0 %	4 %
I alt	147	47	36	230

Som det fremgår af tabellen er hovedparten (over halvdelen) af vejlederne tilfredse med samarbejdet, men en mindre del af vejlederne er decideret utilfredse med samarbejdet. Det drejer sig om mellem 11 % (htx) og 20 % (stx/hf), der er utilfredse med samarbejdet.

I telefoninterviewene er der ligeledes en relativ høj grad af tilfredshed med samarbejdet med Studievalg. Denne vurdering fra vejlederne er dog dobbeltsidet. På den ene side er der tilfredshed med det overordnede og praktiske samarbejde med Studievalg, og der peges på mange gode aspekter, såsom at der er kommet mere fokus på gennemførelsesvejledning ved at fjerne nogle opgaver fra vejlederne, og at eleverne får en bredere introduktion til uddannelses- og karrieremuligheder. På den anden side er der også en relativ udbredt utilfredshed med selve institutionen. Flere vejledere peger på, at Studievalg ikke passer sammen med elevernes vejledningsbehov.

Nogle af de barrierer, der peges på i samarbejde mellem vejlederne og Studievalg, er følgende:

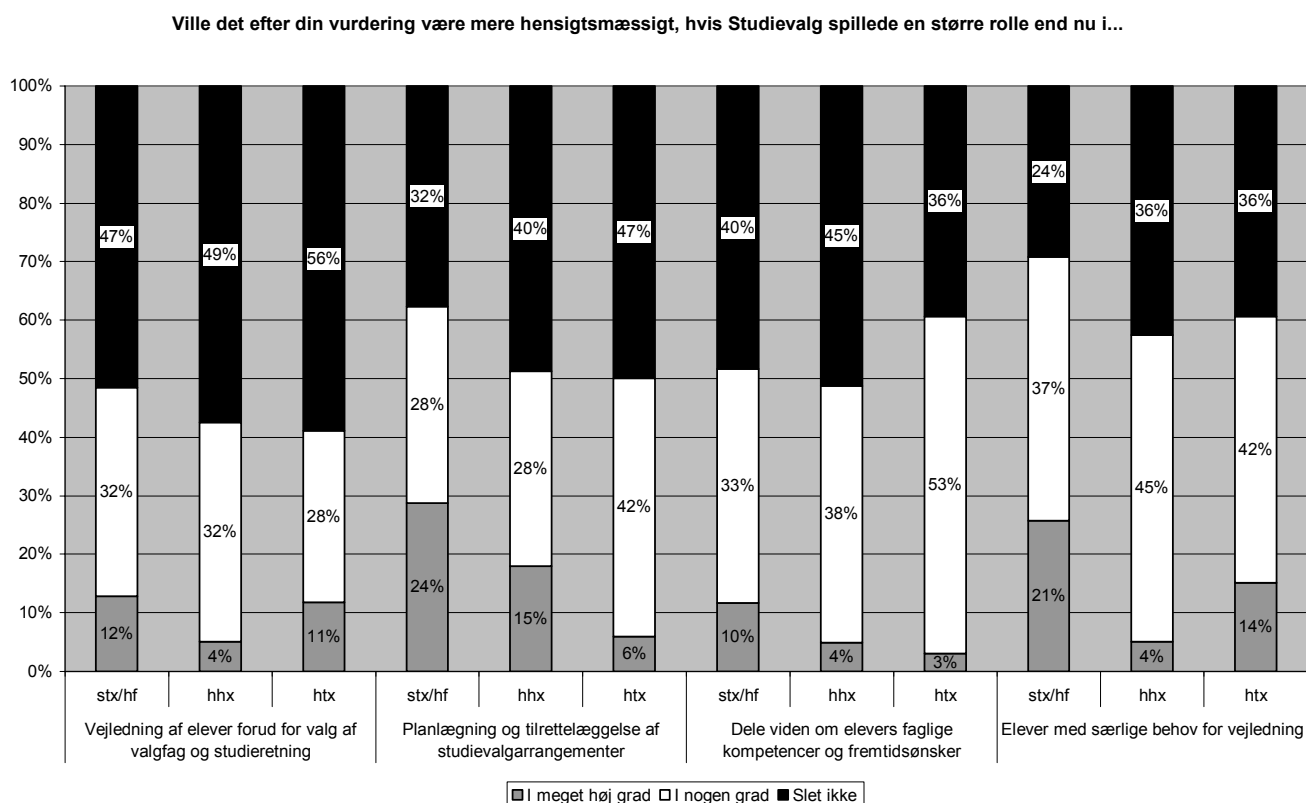
- Halvdelen af vejlederne peger på, at adskillelsen af vejledning i forhold til studieretning og valg og karrierevalg er forkert i forhold til elevernes behov. Der peges på, at eleverne oftest har spørgsmål i situation og i forbindelse med vejledning om studieretning og valgfag. Det virker kunstigt for eleverne, at de først på et senere tidspunkt og i en anden sammenhæng kan få svar på deres spørgsmål. Dette hænger også sammen med, at vejlederen fra Studievalg ikke umiddelbart er tilgængelig. Vejlederen fra Studievalg har kun sjældent træffetid på gymnasierne, og et besøg hos vejlederen skal planlægges blandt andet på grund af større geografiske afstande.
- Vejlederne fra Studievalg har et mangelfuldt kendskab til de enkelte elever, hvilket vejlederne peger på, er en vigtig forudsætning for at kunne give kvalificeret vejledning til eleven. Hovedparten af eleverne er oftest i tvivl, og det kræves et kendskab til eleverne, for at kunne "guide" dem i den rigtige retning.
- Det er primært de dygtige og selvstændige elever, der har gavn af vejledning fra Studievalg, fordi de i højere grad selv er opsøgende og selv tager initiativ til at få den vejledning, de har behov for. Her behøver vejlederne ikke at skubbe til den enkelte elev og følge vedkommende tæt. Dette bekræftes til dels af analyserne i afsnit 4.2.3, der pegede på, at elever med et højt karaktergennemsnit har fået mest ud af vejledningen fra Studievalg.

- Der er sket en specialisering af vejledningen i forhold til videregående uddannelser og erhverv, men vejlederne skal stadig have den relevante viden om de videregående uddannelser, karriere- og erhvervsmuligheder, fordi eleverne stiller spørgsmål om disse ting og ikke skelner mellem om vejledning kommer fra vejlederen på gymnasiet eller en vejleder fra Studievalg.
- Endeligt er der enkelte vejledere som fremhæver, at vejlederne fra Studievalg ikke har en vejledningsfaglig uddannelse og derved kan det være vanskeligt at se, hvordan der er tale om en specialisering af vejledningsindsatsen.

Det kan være vanskeligt at vurdere holdbarheden af vejledernes kritikpunkter, da nogle af punkterne synes at kunne imødekommes af en større klarhed af, hvad vejlederne på gymnasierne og vejlederne fra Studievalg skal. Derudover kunne et tættere samarbejde og en koordineret indsats sandsynligvis også afhjælpe nogle af problemerne. Det kunne være større vidensudveksling om de unge.

6.3.3 Udviklingspotentialer

Vejlederne er også blevet bedt om at vurdere, hvordan vejlederne fra Studievalg kunne spille en større rolle i vejledningen. Vejledernes besvarelser fremgår af nedenstående figur.

Som det fremgår af det forrige afsnit, så er vejledere fra stx/hf mindst tilfredse med samarbejdet med Studievalg, og det er også den gruppe, der samarbejder mindst med Studievalg. Til gengæld ser vejlederne fra stx/hf et

større behov for, at vejlederne fra Studievalg skal spille en større rolle i vejledningen som helhed. Der er eksempelvis 24 % af vejlederne fra stx/hf, der i meget høj grad gerne så, at Studievalg spillede en større rolle i forhold til planlægning og tilrettelæggelse af studievalsarrangementer, og der er 21 %, som gerne så, at vejlederne fra Studievalg spillede en større rolle i forhold til elever med særlige behov for vejledning.

Det område, hvor der er flest vejledere, som slet ikke ser et behov for, at Studievalg skal spille en større rolle, er i forhold til vejledning af elever forud for valg af studieretning og valgfag. Det er lige omkring halvdelen af vejlederne, som slet ikke ser et behov for, at Studievalg skal spille en større rolle i forhold til dette område.

Noget af det, der peges på i telefoninterviewene, er, at vejlederne fra Studievalg burde opgradere den individuelle vejledning, og at de bør blive mere synlige på gymnasierne. Samtidig er der et ønske om, at de forskellige uddannelses- og karrieredage bliver planlagt i et mere sammenhængende vejledningsforløb med kollektiv vejledning op til arrangementet og en opfølgning på arrangementet. Samtidig er der enkelte som påpeger, at der ikke bliver fulgt op på fravær ved arrangementerne, hvilket betyder, at mange unge ikke møder op.

6.3.4 Elevernes vurdering af sammenhængen

Eleverne er ligeledes blevet spurgt om forskellige forhold i relation til Studievalg, blandt andet om de vurderer, der er sammenhængen i vejledningen i forhold til Studievalg.

Tabel 59 – Elevernes vurdering af sammenhæng i vejledningen i forhold til Studievalg

Hvor enig/uenig er du i følgende udsagn om sammenhængen i den vejledning, du har fået? – Elever				
<i>Den vejledning, jeg har modtaget fra en vejleder fra et studievalscenter, supplerer den vejledning, jeg har fået på skole af min vejleder</i>	Stx/hf	Hhx	Htx	I alt
Enig	21 %	21 %	17 %	21 %
Hverken enig eller uenig	31 %	37 %	39 %	34 %
Uenig	8 %	8 %	9 %	8 %
Ved ikke / ikke relevant	40 %	35 %	35 %	38 %
I alt	939	358	336	1.633

Ca. 20 % af eleverne er enige i, at den vejledning, som eleven har modtaget på skolen, hænger sammen med den vejledning, eleven har modtaget fra Studievalg, men hovedparten af eleverne er hverken enige eller uenige i dette. Der er relativt få elever, som oplever, at vejledningen fra vejlederen og Studievalg ikke supplerer hinanden. Der er ikke afgørende forskelle mellem uddannelserne, men det er dog værd at bemærke, at andelen ikke er høj, hvilket er et udtryk for, at en stor del af eleverne ikke har kunnet besvare spørgsmålet.

Analyserne viser endvidere, at der er en sammenhæng mellem tilfredsheden med vejledning og vurderingen af, om vejledningen på institutionen og Studievalg supplerer hinanden. De elever, der er mest tilfredse med vejlednin-

gen, er også mere enige i, at vejledningen på institutionen og Studievalg supplerer hinanden.

De elever, der erklærer sig enige i udsagnet, er blevet bedt om at udbygge deres vurdering. Disse vurderinger illustrerer, at vejledningen hænger sammen, og at studievalg opfylder sit formål. En elev skriver eksempelvis: *"Vejlederen fra Studievalgscentret har sagt nogle andre ting end vejlederne på min skole og har fortalt mig dybere om tingene."* og en anden elev skriver: *"Jeg var i tvivl omkring detaljerne på en uddannelse. Studievalgsvejlederne var i meget høj grad i stand til at supplere de oplysninger, jeg havde fået af min egen vejleder".*

Det må anses for positivt, at eleverne oplever, at der er en god sammenhæng mellem vejledningen på skolerne og vejledningen hos Studievalg.

Ser vi på de elever, der er uenige, peger langt hovedparten på, at de enten ikke har modtaget vejledning fra Studievalg eller ikke kender til Studievalg. En vis andel angiver også, at vejledningen fra Studievalg er for generel, som en elev skriver: *"De vejledere, der kommer og holder foredrag for hele årgangen, har ingen forståelse for, hvad den enkelte har lyst til. De fremlægger bare noget fra et eller andet Power Pointshow, der ikke vækker den mindste interesse hos størstedelen. Ud over at man har en halv lektion fri! Det ville fungere bedre, hvis der var en, der kendte hver enkelt elev, og som kunne formidle ting og sager i mindre grupper."*

Der er dog ikke i elevernes åbne besvarelser markant kritiske vurderinger af Studievalg og sammenhængen mellem vejledningen på uddannelsesinstitutionen og Studievalg.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt eleverne har vi spurgt om de er blevet henvist til Studievalg. I afsnit 4.5.1 fremgår, at ca. 40 % af eleverne har fået information om Studievalg (og UU).

Tabel 60 – Henvi sning til Studievalg

Er du af din vejleder på skolen blevet henvist til et studievalgscenter? – Elever		
	Respondenter	Procent
Ja	153	9 %
Nej	1.215	74 %
Ved ikke	279	17 %
N	1.647	100 %

Det er overraskende få elever, som er blevet henvist til et studievalgscenter. 9 % af eleverne angiver, at de er blevet henvist til et studievalgscenter. Det kan undre, at der ikke er flere elever, som er blevet henvist. Der kan være forskellige forklaringer på dette.

En forklaring kan være, at eleverne ikke direkte er blevet henvist men dog er blevet informeret om Studievalg, og selv må være opsøgende i forhold til Studievalg. En anden forklaring kan være, at vejlederne ikke har fundet det relevant at henvise dem, fordi eleverne går i 1. og 2. og derfor ikke umiddelbart står foran at skulle vælge en videregående uddannelse. Den lave andel af henviste elever giver dog anledning til at være opmærksom på, om vejlederne i tilstrækkeligt omfang får henvist eleverne videre til Studievalg

eller i stedet varetager vejledningen selv og lader eleverne selv være opsøgende.

Der er ikke markante forskelle på henvisningsgraden, afhængigt af om eleverne går på stx/hf, hhx eller htx. Dog er der 12 % af eleverne fra htx, der angiver, at de er blevet henvist til et studievalgcenter.

Tablet 61 – Årsager til henvisning

Hvorfor blev du henvist til et studievalgcenter af din vejleder på skolen? (sæt gerne flere kryds) – Elever		
	Respondenter	Procent
Jeg ønskede vejledning om mit endelige valg af studieretning i forhold til mine ønsker til uddannelse og beskæftigelse	62	41 %
Jeg ønskede vejledning om valgfag i forhold til mine ønsker til uddannelse og beskæftigelse	45	30 %
Jeg ønskede vejledning om krav til fagniveau og karakterer til de videregående uddannelser	53	35 %
Andet:	28	18 %
Ved ikke	29	19 %
N	152	100 %

Som det fremgår af tabellen, er der ikke væsensforskel på årsagerne til, at eleverne er blevet henvist til studievalgcenter. I de åbne besvarelser angiver eleverne typisk, at de er blevet henvist som en del af en generel henvisning af eleverne.

6.4 Opsummering

Evalueringen af sammenhængen i vejledningsindsatsen viser i hovedtræk følgende:

- Der er et godt samarbejde mellem vejledere og faglærere om vejledningen på skolen. Ca. 90 % af vejlederne er i høj grad af tilfredse med samarbejdet. Ca. 40 % af eleverne er også enige i, at den vejledning, de modtager fra deres faglærer, supplerer den vejledning, de modtager fra deres vejleder. Kun 8 % er uenige i dette.
- Samarbejdet om vejledningen på skolen er typisk organiseret på en sådan måde, at der sker en koordinering mellem faglærere og vejledere. Dette kan være ved, at vejlederne er med i de forskellige lærerteams enten som faglærer selv eller specifikt som vejleder.
- Sammenhængen i den faglige/metodiske vejledning, som her forstås som vejledning om studiemetoder, notatteknik, lektiehjælp etc., er dog i mindre grad sammenhængende. Vejlederne vil typisk give en generel introduktion til studiemetoder, studievaner og lignende, men evalueringen peger på, at der ikke bliver fulgt systematisk op på denne del hverken af faglærere eller vejledere.
- Typisk samarbejder vejlederne med UU om orienteringsmøder i grundskolen og brobygningsforløb. Særligt hhx har en høj grad af samarbejde i forhold til disse to områder. Der er til gengæld en lav grad eller slet ingen samarbejde omkring de enkelte elever. 60 % af vejlederne samarbejder slet ikke med UU om at forebygge, at en elev falder fra en uddannelse, og 49 % har slet ikke vidensdeling

om elever, der er i risiko for frafald. Der er dog markante forskelle mellem uddannelser, hvor vejledere fra htx generelt har en højere grad af samarbejde med UU, mens vejledere fra stx/hf har den laveste grad af samarbejde.

- Vejlederne er overordnet tilfredse med samarbejdet med UU og ca. 40 % er tilfredse eller meget tilfredse med samarbejdet, men kun mellem 15 og 26 % af vejlederne er i meget høj grad tilfredse i forhold til samarbejdet omkring de enkelte elever. Det er dog en relativ lille andel af vejledere, som ser et behov for, at UU-centre skal spille en større rolle i vejledningen.
- Eleverne er mindre positive (set i forhold til deres vurdering af vejledningen på skolen) i deres vurdering af sammenhængen mellem gennemførelsesvejledningen og UU-centret. 16 % af eleverne er enige i, at vejledningen fra vejlederne på uddannelsesinstitutionen og vejledning fra UU-centret supplerer hinanden.
- Vejlederne er nogenlunde tilfredse med samarbejdet med UU og Studievalg, men er mere tilfredse med samarbejdet med Studievalg end samarbejdet med UU. Mellem 52 % og 66 % af vejlederne er tilfredse eller meget tilfredse med samarbejdet. Ca. 20 % af eleverne vurderer, at vejledningen fra vejlederen på skolen supplerer den vejledning, de har modtaget fra Studievalg.
- Der er dog en relativ høj andel af vejlederne i telefoninterviewene, som vurderer, at opdelingen mellem gennemførelsesvejledningen og studievalg er kunstig og ikke imødekommer de fleste elevers behov for vejledning.

Bilag: Evalueringens datakilder

Som led i evalueringen er der gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt vejledere, 1. og 2. årselever og rektorer/uddannelsesledere på de fire gymnasiale uddannelser stx, hf, hhx, og htx.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt rektorer/uddannelsesledere undersøges prioriteringen og tilrettelæggelsen af vejledningen på de enkelte skoler. Alle landets rektorer/uddannelsesledere har modtaget et spørgeskema, hvilket svarer til 227 personer og heraf har 97 % besvaret spørgsmålene.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt vejledere er gennemført for at få et indblik i deres vejledningsopgaver, tilrettelæggelsen af vejledningen, hvordan de styrker elevernes valgkompetencer, og hvordan de sikrer sammenhæng i vejledningen. Hver rektor/uddannelsesleder har udpeget en vejleder til at deltage i undersøgelsen. 246 vejledere er blevet opfordret til at deltage, hvoraf 98 % har besvaret spørgeskemaet. Der er flere vejledere end uddannelsesinstitutioner, hvilket skyldes, at nogle institutioner har delt vejledningen op på forskellige gymnasiale uddannelser, og derfor har vejledere fra de forskellige uddannelses typer fået mulighed for at besvare selvstændigt. På nogle institutioner har vejlederne udfyldt spørgeskemaerne sammen med en eller flere kollegaer.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt 1. og 2. årselever indeholder spørgsmål, der er tværgående for alle de gymnasiale uddannelser samt specifikke spørgsmål målrettet elever fra henholdsvis hf, stx, hhx og htx. Rektorerne/uddannelseslederne har i deres spørgeskema kunnet besvare, om de ønskede, at deres elever skulle deltage i spørgeskemaundersøgelsen, og af disse besvarelser er der udtrukket 60 skoler, der er repræsentative i forhold til uddannelsesvalg. Skolerne er fordelt på alle landets amter og de 4 gymnasiale uddannelser, og der er udvalgt 2 klasser på hver skole. Spørgeskemaet er distribueret til 2.895 elever, og heraf har 57 % besvaret spørgeskemaet.

De høje svarprocenter i spørgeskemaundersøgelserne giver et godt grundlag for evalueringens analyser.

Udover de tre spørgeskemaundersøgelser, har vi gennemført 25 semi-strukturerede telefoninterview med vejledere. Formålet har været at få et dybere indblik i vejledernes praksis. De interviewede vejledere er repræsentative for alle de gymnasiale uddannelser, og således er der udvalgt 12 vejledere fra stx, 5 vejledere fra hhx, 5 vejledere fra htx og 3 vejledere fra hf.

Om rapportens beskrivelser af stx og hf

Stx og hf er forskellige uddannelser og med forskellige praksisser i relation til gennemførelsesvejledning. Derfor skelnes der så vidt muligt mellem disse uddannelser i denne rapport.

I tabeller og omtaler, der omhandler elevernes besvarelser skelnes der systematisk mellem hf og stx. Dette er dog ikke muligt i forhold til svarene fra rektorerne og vejlederne, da hf og stx i mange tilfælde er samlet på de samme institutioner. I spørgeskemaundersøgelserne blandt rektorerne og vejlederne har vi bedt om én besvarelse pr. uddannelsesinstitution. Dette betyder, at rektorerne kan være rektor for begge uddannelser, ligesom mange vejledere også har begge typer af elever, hvis uddannelsesinstitutionen har både stx og hf. I tabeller baseret på vejledere og rektorer vises hf og stx derfor samlet, da det ikke er muligt at holde adskilt. Dog er der uddybende

kommentarer i teksten og/eller fodnoter i det omfang, der er væsentlige forskelle i svarene fra henholdsvis rene stx- og hf-institutioner.